

Szerkesztővel értekezni lehet minden nap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

MURAKÖZ

Különlétbeli árak:

Egész évre . . . . . 4 ft
Fél évre . . . . . 2 ft
Negyed évre . . . . . 1 ft
Egyes szám 10 kr.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése.
Ide küldendők az előfizetési díjak nyilatkozatok és hirdetések.

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A »Muraközi tiszti önszegélyző szövetkezet«, a »Csaktornyai takarékpénztár«, a »Muraközi takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Hirdetőknek még elfogadottak:
Budapesten: Goldberger A. V. és Ekestein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukos M., Oppalk A., Daube G. L. és társánál és Horátl. Brnóban: Stern M.

Nyitási példány 10 kr.

Hirdetők jutányosan számíttatnak.

Ifjúsági egyesületek.

Megint egy egyesület, fogja mondani az olvasó, a ki az egyesületekben való tultengés társadalmi veszedelmével ismerős. Pedig az akció méltó a figyelemre, — ha tekintetbe vesszük azokat a nagyjelentőségű ethikai és kulturfeladatokat, melyeket az ifjúsági egyesületekkel céloznak.

Más országban az ugynevezett legényegyesületek valóságos megvédői az erkölcsnek és istápolói az önképzésnek és virágzanak is, mert a társadalom humanistái nagyon fontosnak tartják, hogy az erkölcsi eldovulás legveszedelmeseb, leghajlékonyabb idejében az ifjúság morális, maga alkotta béklyókkal legyen megkötve, a szép, jó és igaz Castiliai forrásából táplálkozzék, nehogy a léhaskodás lejtőjén az elzüllés sodró áradatba guruljon.

Az ugynevezett ifjúsági egyesületekre tehát fontos misszió vár. Az enyhén végre hajtott ismétlő-iskolázás mellett igen ráfér a cseperedő ifjura, hogy tizenöt éven túl az önképzés alkalma számára megadassék, — abban is helyes akciókat találunk, hol a dal hatalmával verbuvál és a falusi dalosköröket óhajtja serdülő ifjúságból. Heine és Seume éneklik, hogy a dalos emberek gonosz emberek nem lehetnek. A dal kedvencz mulatság-tárgy az ifju években, a ki fiatalasá-

gában dalolni nem szeret, annak szívét idő előtt megfagyasztotta a gondokkal tele élet, avagy talán az ilyen, kedély, szív nélkül született.

Ismételjük tehát, hogy az ifjúsági egyesületek dalos körökkel kombinálva szerencsés gondolat; hisszük, hogy sikerre vezet.

Ámde vélekedésünk szerint a társadalomnak van az ily egyesületek megalapításánál a földolga. Sokan a községi előjáróságokat vélik hivatottaknak az ifjúsági egyesületek szervezésére. Csakhogy mi, a községi előjáróságokat egyedül, magukra hagyva, nem tartjuk elégnak az ifjúsági egyesületek megalapítására. Oly sok teendő vár ma a községi előjáróságra a közigazgatás számos komplikációja miatt, hogy még ilyen kultur misszió megindításával megterhelni szinte tulterhelés.

Ebben a dologban a társadalom lelkes úterére is kell számítani, a mely a község előjáróságával kezét fogva, a célt, az ifjúsági egyesületek szervezését, megvalósítja.

A fizetési meghagyások reformja.

Nem szakcikket, hanem ismertelést akarunk adni e sorokban

Ennek a törvénynek a célja, hogy az eljárás a lehetőségig egyszerű legyen, vagyis, hogy a tiszta, határozott követelések a leg-

könnyebb módon és eszközökkel érvényesíthetők legyenek.

Az új törvény szerint fizetési meghagyás utján érvényesíthetők 500 forintot meg nem haladó pénzösszeg (vagy érték) fizetésére. A meghagyások kibocsátása az illetékes járásbírók hatáskörébe tartoznak. Fizetési meghagyás kibocsátását írásbelileg kell az illetőnek vagy megbizottjának kérnie. Ha a kérvényt maga nyújtja be, sajátkezűleg írja alá és két tanuval előttemezi. Erre az illetékes járásbíró a fizetési meghagyást kibocsátja, melyben az adóst, vagy adósokat az adósság 15 napon való kiegyenlítésére hívja fel. Ha a 15 nap letele után az illető tartozását ki nem egyenliti, ellene végrehajtás kérhető.

Az adós azonban a fizetési meghagyásnak ellentmondhat. — Ellentmondását írásban, vagy szóban bejelenti, vagy a kézbesítési iv is háttára rájegyezheti. Ellentmondás esetén a bíróság tárgyalást tűz ki. Ha ellentmondás nem történt, akkor 15 nap múlva a kielégítési végrehajtásnak jött e az ideje. Ekkor a követelés csupán 30 napig biztosított, mert az ellentmondásra az illetőnek még annyi ideje van. Ebből látható, hogy a fizetési meghagyás csak azon követelések behajtására alkalmasak, a melyek nem vitásak.

Ez a törvény a hitelező javára készült, mert addig a hitelezőknek, akármily világos

A „Muraköz“ tározója.

Utazás Horvát-Szlavonországban.

Irta: Gönczi Ferencz.

I.

A mai zónás világban egy ily, közeli vidéken tett utazás inkább kirándulásnak volna nevezhető, azért, nehogy nagyozással vádoltassam, kijelentem, hogy csak azon jogcsimnől fogva neveztem el „utazásnak“, mivel vonaton kívül kocsin s részint gyalog jártam. — A kocsi- és gyalogutazásnál pedig még nem hoztak be zónarendszert. Ezeknek még aligha született meg a miniszterük. — A lovak s az emberi lábak még egészen a régiék, legfőlebb az utak jobbák. Tehát megnyugodhatunk a löntebbi ozimben.

Augusztus közepe felé, forró nyári napon ültem fel Varazdon a vonatra. Az első állomásig, Turcsinig a vonat síkvidéken halad. — A vidék külső arculata megegyező Muraköz síksági részével. A termények főbbjei is ugyanazok.

Rossz kukoricatermés mutatkozott itt is, mint Muraközben. A félig megnöit szárt sárgásbarnává száritotta az aszály (németek szerint a kukorica is peronoszpóra volt, az okozta korai száradását) s szegényes fej guggolt rajta.

Turcsin mióta a mellette futó vizinális vasut megnyitott, a varazsdiak legkedvesebb kiránduló helye. Idővel, miután az erdő hegység tövében kedvező fekvéssel bir, igen kedves és kényelmes mulatóhelylyé fog válni.

Turcsinnál elértük az Ivancsiosa hegyláncz előhegyeit. Innentől vonatunk déli irányban folyton felfelé halad a hegység oldalán.

A hegység változatos. Erdők, cserjések, irások szőlőhegyek, szántók s a keskeny völgyekben rétek vonulnak el szemünk előtt, mik között helyenkint csinos községek, uri lakok, villák s szétszórtan épült apró parasztházak tarkállanak.

Ha ezen előhegyek egyes pontjairól visszatekintünk, elragadó kilátásban gyönyörködhetünk. Ellátunk a muraközi hegységig, belátjuk azon szép és termékeny síkföldet, mely a sebesen hőmpölygő Dráva melléken húzódik, jobban mondva, melyet a Dráva folyó szeszélyes kanyargással ketté szel s melyen hajdan keskeny tenger terült el, egy kinyújtott karja a nagy magyar síkságot borító tengernek.

További haladásunkban a vidék mindinkább változatosabb kezd lenni, mindig több-több önálló hegyalakzat tűnik szemünkbe. A vonat utja balra, jobbra kanyarog, kerülgeti a nagyobb hegy csoportokat, hegyhákat, csucokat s a közöttük szeszessorult völgyekben halad. A kilátás csak a hegyoldalokra s közel eső kupokra terjed.

A csucok közt számos az önálló, minden oldalról völgy által határolt alakzat. — Ezeknek oldalai dőlgy, bűkk s fényű erdővel vannak benöve, melyek zöldből itt-ott óriási s meredek sziklafalak fehértenek ki. Legnagyobb és legszebb köztük az Ivancsiosa csúcs, mely Zala és Vas megye távoli részeiből is jól látható. Egy széles, sziklás hegyesűcs ez, a telejéig erdővel fedve. Az Ivancsiosa a muraközieknek időjósója. Ha „fűstől“ vagyis felhők takarják, — biztosan eső lesz.

Ivancsiosától délre a hegység folyton alacsonyodik. A magasabb hegyrészek — Kanlik

hegység ágai — balfelől, délkeletnek esnek. Az eddig átutazott terület dícseszik a legszebb hegyrésztelkekkel, melyek az idegent igen kellemesen lepik meg.

E hegyek általában s részleteikben részint történelmi multjuk, részint szépségükkel fogva a horvát költők által többszörösen meg vannak énekelve.

A horvát nép az Ivancsiosa s Kalnik hegység vidékét s magukat a hegyeket is Zagorjának, a lakókat pedig zágorcseknek (hegymögöttieknek) nevezi, ellentétben a Száva síkságán lakókkal, kiket pregorecseknek (hegyelőttieknek) mondanak, míg a dravamelléki horvátok pridnavozi (drávamelléki) gyűjtőnév alatt ismeretesek.

Zagorja vidéke meglehetősen sűrűn lakott. A nép általában földhöz ragadt szegény, főleg mióta szőlőt, mely a főjövedelmét szolgáltatotta, a filloxera megtámadta s kiirtani kénytelen. Igen nagy árará területet látunk, melyek a közel multban még a legjobb szőlőtermő helyek voltak s ma hajdina, kukorica vagy kalászos vetemények sorvadoznak rajtuk avagy parlagon hevernek.

A gyümölcsstermelés itt nagymérvű s jó fajú gyümölcsök vannak. — A zágorciz gyümölcsét a közelebbi városokban s síkvidéki falvakban adja el. A gesztenyét és cseresznyét Muraközbe is szekérszámmra hozzák eladni.

A zágorciz főoglalkozása a földmívelésen, szőlő- s gyümölcsstermelésen felül a vásározás, meszegetés és hási ipar. — Uton-utfélen látunk meszegető kemenczéket. A meszet Varazdra s Csaktornyára szállítják s a piacon adják el vagy faturól falura vándorolva adnak tul rajta.

Házi ipar termékeiket (a főzőkanalakat, fátányrakat, mossarakat, dézsákat, kádakat s sájtárokat) is ily módon értékesítik.

volt követelése, a késedelmező ellen keresetet kellett indítani. Megkíméltetik az arólós is az utánjárástól és perköltségektől, makacssági esetek nem lesznek, az ügykezeső felek olcsóbban érik el igazaikat. A törvény az ellentmondással a jogtalan követelések ellen védi meg a keresetbe vont egyént, a járatlanabb, tanulatlanabb emberekkel szemben visszaélések nem lehetnek. A kézbesítő, az irni olvasni nem tudóknak kötelessé a meghagyás dolgát megmagyarázni, de még ha ellentmondással nem is élne, joga van perét ujtítani. Ez az okos, jó törvény már alkalmazásban van.

Különfélék.

— *szomszédságból.* Varasd városi polgári őrség, fővédnöke Albrecht főherceg elhunyt alkalmából sürgőnyileg fejezte ki részvételt a temetésen Ő Felsője engedelmével a főparancsnok (a polgármester) vezetésével hat tisztje által képviseltette magát. A polgári őrség fennállásának 150. évfordulóját az idén jubiláris ünnepélyvel akarta megünnepelni, azonban fővédnökének elhunytja miatt az ünnepély megtartását a gyász leteltére halasztotta el.

— *Mura Szt.-Márton táncestélye.* Mult hó 16-án ment végbe Mura Szent-Márton farsangi táncmulatsága, mely a jól sikerültek közé sorolható. — Marssics Károly vendéglős ugyancsak kitett magáért, ami a díszítést, az ételek és italokról való gondoskodást illeti. Igaz, hogy az erős hideg és rossz ut majd lehetlenné tették a szomszéd városokból való megjelenést, mégis mintegy 20 pár tánczolta a négyest. Fesztelen jókedv uralkodott reggel egész 6 óráig, amikor is a harangszó intette haza a kedélyes közönséget.

— *Választás után.* A »Pesti Napló«-ban olvassuk, hogy lelkészeink részéről milyen elbánásban részesülnek azok a hívek, akik dr. Wlassits miniszterre szavaztak. Általánosságban nem fogadhatjuk el a »P. N.« értesülését, mert lehetetlen, hogy lelkészeink között ne találjunk olyanokat, akik »hivatásuk magaslatán« állanak! — Kivételek voltak és vannak is ilyen kivétel a magáról

és állásáról megfelelték dráva-vásárhelyi káplán, kiról a fent nevezett lapban a következőket olvassuk: »Vugrinecz Ferenc dráva-vásárhelyi segédlelkész adta a minap kiváló tanujelét nemes lelképásztori érületének. Kodba Márkné, puscsinai szegény asszony koreste fel a tisztelendő urat, kérve, hogy mondjon misét beteg férje felgyógyulásáért. A pap kijelentette, hogy ezt nem hajlandó megtenni, mert Kodba Wlassicsra szavazott; azt is mondta, hogy ha haldokolni fog Kodba, még meggyónatni sem megy el az istentelen »liberálist«. E kijelentések után Vugrinecz páter cselekedett is; úgy kilökte Kodbanét a szobából, hogy az asszonynak kitört az egyik lába. Kodbanó most a csáktornyai közkórházban fekszik. Nem fűzünk bővebb kommentárt ehhez az esethez, csak a jogosan felháborodott közvélemény megnyugtatóására annyit, — hogy a vizsgálat ez ügyben már megejtett és hogy a t. káplán ur esetével majd a bíróság lesz hivatva érdemlegesen foglalkozni amelyhez a panasz beadott. Még csak azt kérdezzük: Hol van a hívek iránti türelem és szeretet? Bizony, bizony szomorú, hogy nekünk laikusoknak kell erre figyelmeztetnünk a pásztor!

— *»Fehérmegyei Napló«* című formdvényes lap még mindig foglalkozik a választási ügyeinkkel. — Minden számban felszaggatja azokat a sebeket, melyek nélkül ellehetnének, ha dr. Major beteget után látott volna s ha dr. Premus nem lépte volna át a Drávát. A »Feh. Napló« előhurczol mindent; nem kimél tisztességet, nem érdemeket, nem polgári erényeket! — Pedig azt hangoztatja, hogy vallásunk érdekében küzd. Ez talán nem lehet igaz, mert a mi vallásunk a szeretet és türelem vallása! Imádkozni tanítson bennünket a »Fehérmegyei Napló« és ne gyűlölni!

— *Ünnepély.* Márczius 15-ikének évfordulóján a csáktornyai áll. tanítóképzőintézet tanári testülete és növendékei a »Hattyu« vendéglő nagytermében hazafias ünnepélyt rendeznek, melyre a t. közönség ezennel meghivatik. Az ünnepély műsora következő: 1. Nyitvány. Sextett-finale op. 8. Bennet S.-tól zongorakísérettel előadják; Schlegel Ferencz, Horváth János, Veinacht Lukács, Vendler József,

Peintler Géza, Goldmann Antal és Trinkl Alajos kép. növendékek. — 2. Szózat, férfikar, Meester Károlytól, éneklő a kép. ifjúság. — 3. Márczius 15. Abrányi Emittól, szavalja Trinkl Alajos kép. növ. 4. Kurucz dalok, női férfikat Káldy Gyulától, éneklők: Németh Sándor, Radosits István, Goldmann Antal, Fliszár Miklós, Peintler Géza, Brunner István, Horváth János és Major Károly kép. növendékek. — 5. Ünnepi beszéd, előadja: Felméri Albert. — Vonós-négyes, Pleyeltől, előadják: Schlegel Ferencz, Veinacht Lukács, Trinkl Alajos és Goldmann Antal kép. növendékek. — 7. Valtozatok, Bartalus Istvántól zongorán előadja: Beer Ferencz. — 8. Téli dal, férfikar magán szólamokkal Alaga Gézától, éneklő a kép. ifjúság. — 9. a) Tavasz elmúlt... férfikar, Lányi Ernőtől, b) Talpra magyar, férfikar zongorakísérettel Boldis Ignácstól, előadja: a képezdei ifjúság.

— *Hyllvános köszönet.* A Muraközi Takarékpénztár részvénytársaság tek. igazgatósága, a közgyűlés határozatának kifolyásából 40, negyven forintot volt szives a Kisdédóvó Egyesület folyó kiadásainak fődözésére kitulványozni. A mikor ez összegnek átvételét elismerném, fogadja a tek igazgatóság ez adományáért az egyesület nevében legforróbb köszönetemet. — Csáktornya, 1895. február 26-án. Ziegler Kálmán, e. elnök.

Orosz kinttatás a pár hónappal ezelőtt lezajlott szentpétervári nemzetközi nagy kertészeti kiállításon kinttatottaknak jegyzéke most került birtokunkba. E kiállításon több részről adományozott kinttatások között Ő császári fensége Mihailovics Nikolai nagyherceg a kiállítás védnöke által adományozott kilencz nagy arany érem foglaltván el a legkiválóbb helyet rendkívüli nagy érdeklődés tárgyát képezték; mert általános volt az az óhaj, hogy a kilencz nagy kinttatás Oroszországban maradjon, a minthogy is nyolczat csakugyan a legelsőbb orosz czégek vittak ki. A nagyherceg érmeinek kilenczedikére azonban az ezen világversenyre sereglet angol francia és német világczégek óriási versenyével szemben egy hazai czég — Mauthner Ödön budapesti magkereskedő — érdemeztetett. Midőn a hazai magkereskedelem ilyen magas fokra emelkedését örömmel vesszük tudomásul, színtén óhajtuk, hogy földmívelésünk egyéb ágazatai is ily törekvő czégek kezében legyenek, mert ez esetben csakhamar fel fog az virágozni és a válság

A zágoreczek nagy szegénysége egyúttal műveletlenségüknek is tanujele. Zágoria tényleg Horvátországnak anyagilag s szellemileg egyik legelmaradottabb része, nyomorúságos és szellemi sötétségben élő, különben jó lelkű népet a horvát politikai igazgatók 1884-ben zendülésre birták, mely alkalommal saját papjai, tanítói, szóval urai ellen fordult, kiket mint »magyarok«-okat (magyar pártiakat) azzal gyanúsított, hogy még a tyukokat is megakarják adóztatni s ők az okai a nagy adófizetésnek.

Viseletük régies. A férfiak nagyobb része rövid inget s ugyancsak rövid s szűkes fehér vászongatyát, piros színű, elől pitykegombosoros posztó mellényt, rövid tulpiános csuhát, bocskort vagy csizmát s széles, vastag karimájú, telején elcsapott alakú kalapot hord.

A nők viseleténél a főszin szintén a fehér és piros. Fehér, kurtá szoknya, fehér nagy- és csipkés fejkendő, mindegyik vászon vagy gyolcsból, piros derék s csizma teszik ki a jellemző női viseletet.

Lakásaikat egyszerű kis-faházak képezik egy szoba, konyha s istállóval. Zágóriában, mint nálunk Muraközben a hegyvidéken, kevés községet találunk. A lakóházak elsősorban a hegyoldalokba vannak építve külön-külön vagy 3-5 ház összeverődve.

Bonne kell születni, nevelkedni, hogy ily elzárt életmódot az ember elviselhesen.

E magányban a zágorecz szellemi szükségletét természetesen a vallásban találja fel s türethető anyagi körülményei mellett ez ad lelkének megnyugvást, ez nyújt tápot, vigaszt a sivar helyzetébe való beleilődésébe.

A vallásosságott külsőleg az idegen is észreveheti rajtuk.

Utazásom alkalmával vonatunk több búcsut vitt Bisztriczére. A nép ezt tudta vagy legalább sejtette, ezért a kik vonatunk elhaladását észrevették: felénk fordulva letérdeltek s összetett kézzel imádkoztak.

Megható volt látni a kis pásztorgyermekeket, a mint legelésző teheneiket ott hagyva a vonat közelébe siettek, hogy a búcsusok tisztelére imát mondjanak.

II.

Vonatunk a hegyek magasabb részeiből kibontakozva egy hosszú s meglehetősen széles, gyönyörű völgyön robogott déli irányban.

E völgy szélein mindenütt szelid dombok húzódnak, melyek legelőül s szántókul használatnak. Szőlőültetvények kevés helyen láthatók.

Zlatár állomásnál óriási zaj ütötte meg fülünket. Zlatár az utolsó állomás Bisztriczéhez, a híres búcsujáró helyhez, s mit tudva, rögtön tisztában voltam a zaj okával. — Az állomáson óriási tömeg búcsus várta a vonatba való szállást. Egy részük Varasd, más részük Zágráb felé utazott haza.

A tolongás és nagy lármá, a különböző vidékbeli típusok s viseletek nézésébe hamarjában nem bírt az ember betelni. Volt köztük magyar, stájeri s zalai szlovén, vend, muraközi, zágoreci, turropoljei horvát stb. kiknek sokféle nyelvű beszédébe belevegyült a búcsus vett sípok, trombiták, szájharmonikák folytonos szólása, nyefegetése, a vendek zenekarának játszása, a vasuti alkalmazottak parancsai, a nép betuszkolása és elhelyezés körüli lármá, miknek következtében a zavar bábeli, a zaj irióztató volt.

A mi vonatunkra a zágrábkörnyék népe szállt be, nagyobb részt fehérszínű; erőteljes, izmos, barna arozőrű, lármás nép, melynek bátor fel-

lépése, életvidorsága igen meglepő volt rám nézve, mert ilyen viselkedést én eddig csak a magyarnál tapasztaltam. A nők viselete igen érdekes, megérdemli, hogy néhány sorban bemutassam.

A fejkendő kivételével ruhájuk maguk szőte és varrta sárgás színű, pamutos vászonnál készült. Az ingujak igen bőv s hátul az ingnyakból indulnak ki. S a mi ruhájuknál a legjellemzőbb s legérdekesebb, széles s több soros keresztávok piroslanak a szoknyák alján, az ingnyakon és a kötényen csaknem egészen fölig.

A lányok nyakát, ingmellét apró csecebecsék: több soros sárga gyöngyök, tükröcskék, melltük stb. díszítik.

A kiabálással — ordítózással is lehetne nevezni — tett folytonos énekléseik hallgatásába füllem már kifáradván, a coupé feljárom álltam ki s elmerültem a vidék szemléletébe.

Gözösünk folyton ugyanegy völgyben haladt előbb délkeleti, majd déli irányban. — E völgy, melyet déli felén a Krapina patak öntöz a szélvái síkságba fut s a Száva folyó felé mindinkább szélesbül. Jobb oldala felől szelid, apróra tagolt dombok, balról meg a hatalmas Sljemen hegy csoport emelkedik.

A Sljeme hegység gerincze északkeleti irányban vonult s nyugoti oldala meredeken hanyatlak alá az alanta futó sík területre. Erről az oldalról nem lévén előhegysége, 1035 mnyi magasságával hatalmas benyomást gyakorol a szemléletre.

A Száva folyó mellett húzódó lapályra érve, tul az Uszok hegység keletre húzódó, rövid, de impozáns hegyláncát találjuk szemben. Innen felől ez is sík területeiből emelkedve ki, viszonylagos magassága jóval nagyobb hegységnek képzelhető velünk 1051 méter átlagos magasságánál.

(Folytatása következik.)

ellensúlyozva lesz az óriási haladás által. Mauthner további törekvéseitől pedig reméljük, hogy épúgy mint magterményeinknek Németország felé hathatósan utat tört, legújabb nagy diadalának terén: Oroszországban is új vidékeket fog föltárni magukivitelünknek.

Scalay-Garóti féle Magyar Nemzet Történetéből most jelent meg a 8-ik füzet, melyben Szent László és Kálmán királyok uralkodásának története van szokott alapos-sággal megírva. E füzethez is két gyönyörű műmellékletet csatoltak a kiadók: az egyik Echter festménye után az augsburgi csatát ábrázolja, a másik Geiger rajza után azt a jelenetet, midőn Szent István elfogja Gyula vezért és családját. A szövegbe nyomott képek száma ezuttal tizennyolc, — egytől egyig vagy egykoru rajzok vagy természet után készült ábrák, vagy pedig egyes nagyhírű festmények reprodukciói. — Így mindjárt a füzet elején találjuk Székely Bertalan híres freskóját, László király átkel a Dráván, utána következik: Sváb Rudolf német király, (a merseburgi székesegyházban levő sírföldeléről, Szt. László fej-ereklye-tartó szobra. Salamon állítólagos tornya Vissgrádon. Kun Lovas. Szent László pecsétje. Szt. László karcsonti ereklye tartója. Szt. László és neje Szt. László ezüst pénze. Kálmán király pecsétje Keresztes vitéz az első keresztes háború idejéből. Keresztes vitézek az első keresztes háború idejéből. Normann gyalogos vitéz a XI. századból. Zára. V. Henrik pecsétje. Dömös. Ismételve figyelmébe ajánljuk e kitűnő munkát minden magyar olvasónak. Ára füzetenként 80 kr. 60—62 füzetben a mű teljes lesz.

Vaszary Kolos életrajza. A „Korrajzok” című új folyóirat egyszerre négyes füzetben adta ki a biboros herceggel szembe életrajzát. Az arcképpel és kéziratmással díszített vaskos kis kötetet maga a szerkesztő Dr. Kőrösy László írta. Vaszary Kolos az egyháspolitikai küzdelmek egyik legkiválóbb történeti alakja. Békés szelleme, felekül idealizmusa, tündöklő hazafisága és fényes szónoki tehetsége becsültté tette a nevét a trón-tól a kunyhóig. — Életrajza valóságos korrajz. Adatokban gazdag, feldolgozásban gondos; több érdekes aktája most jelenik meg először a nyilvánosság előtt. Összintén ajánlhatjuk olvasóinknak. Az ünnepelt egyházejedelem rokonszenves hangulattal megírt életrajzának ára 1 írt 20 kr.; — előfizetőknek 90 kr. A husz ivnyi kötet megrendelhető a „Korrajzok” kiadóhivatalában (Budapest, Andrassy-ut 25.) Kapható minden nagyobb könyvkereskedésben is.

Midőn a nagyközönség figyelmét Ungváry László cseglédi hírneves gyümölcsfa iskolájának mai számunkban közzétett hirdetésére felhívánk, különösen kiemeljük, hogy nevezetnél a százerekre menő mindenféle nemes osemétén felül még mintegy 1.500.000 darab 1—2—3 éves gyümölcsfa vadonoz van eladásra készen, még pedig: körte, alma, birs, doucsin, paradicsom, szilva, prunus-myrobolana, saint-Julien, beazterozel szilva, eper, saj-meggy, sárga baraczk, mandula és kókényből.

C S A R N O K.

Böjti történet.

— Irta: Haársy Kálmán. —

Hogy a farsang minden körülmények között rövid, az igen élénken fog már nem is sokára mutatkozni. Ugyanis a sajtó és parlament holmi mezőgazdasági válságról beszél, innen-onnan január-elsejétől a mostani hamvazó szerdáig bőven hét hétig tartott karneval uralma és még sem volt elég. A szita és kefékötők, Harosi bátorság nevelő viselő hadastyán egyletek, jótékony tea és leves osztó intézetek és ég tudná még miknek táncvigalma a farsangból kiszorult. Ezek aztán mind a böjti igénylik a maguk fényes sikertű táncvigalmát. Rettenetes,

hogy a tönkre jutott és a bálók miatt eladósodott családapák lábra állítására ilyen jótékony czélú táncvigalmak nem rendeztetnek.

Tisztelt olvasóim. De én nem csak elmondására fogtam tollat. A Kis-vályu-falvi hentesek mulatságáról írok, melynek lady patronesseje Pléh Józsefné azon az alapon, mert ő az ő polgári számitás szerinti két métermázsájával a legjobban tud imponálni.

A megalakított ötven tagu rendező-bizottság már annyira a részleteknél tartott, hogy a disztánczrendet és diszmeghívót fogalmazta meg.

Az előadó egy kis keszeg képő viralis volt, de a lelkesedés megpirósította. Ugy deklamálta a meghívót, mint Szacsavay az Ecségáraj darabját. Odáig sökkent, hogy személyjegy egy forint, családjegy 2 forint. Dongai fölsziszszent. Sérelem akar történni a hentesek elite böjti mulatságán.

Dongai föllállott. Kordován, sairos nyakán megimbolyogott hatalmas feje. Homlokán az erek kidagadtak mint térképen a folyók, lábával toporzékol, mintha nemis rendező-bizottsági ülésen lenne, hanem odahaza taposná a káposztát.

— Hogy tetszett mondani? A vigalom-beli meghívóval egy kis hiba esett. Az én guszatusomnak éppen nem tetszik ez a kitétel: személyenként. Tessék csak a kifejezést úgy venni, a hogy a nép ajakán él. Hiszen kérem alásan, a hol személyekről van szó, ott a tisztességes magyar asszony elpirul. Én személyeket a hentesek vigalmára nem engedhetek. Styláris módosítást ajánlok, hogy személyenként igazítódjék ki páronként. A hentesek többsége helyeselte az indítványt, de Pléh József fitymálva szólt közbe: Micsoda ósdiság — az előre törő moraj dühbe gurította Pléh urat.

— Igenis ósdiság, mert mit számlálnak a vásáron is páronként? A birkákat. Kívessse meg Dongai ur, mi nem vagyunk birkák.

Hogy tulságosan ne szaporítsam a szót, ki,elentem, ezen bisony keményen összehajtott a trendőbizottság. — A lapok efféle részleteket közöltek belőle: nagy botrány a hentesek gyűlésén, a széklába mint argumentum, a viaskodó bálrendezők, a sebestülteket nagy gonddal, részben a kórházban ápoliák. A tudósítások azzal végződtek, hogy az ellentábor két hőse Dongó és Pléh elke-seredett pört folytatnak a bíróság előtt.

Szóval most is igazolva lett, hogy a ki szelet vet, vihart arat.

Dongó ügyvédje Csontos Márton volt, a ki azon misztikus kijelentést tette, hogy a pör bizonyos, bár kissé fortélyos.

Semmi az! — susogott boszut lihegve Dongó. — Én boszut akarok. A költséget nem sajnálom.

— Még kétszáz forintot se?
— Nem én, még annyit se,
— Hát jó! Kétszáz forintért a maga részére libbentem az igazságot.
— Szivesen megfizetem, de egy kis részletes fölszámitást kérek.

Csontos egyenként bediktálta az összegeket: tényvázlat, panaszlevél, szakértők, napi és munkadíjak, információ, felebbe-besés, előre nem láthatókra, az egyes tételek a Dondó fölszámitása szerint 190 forintot tettek ki.

Mosolyogva szólt. No, lám, még nekem van 10 forint rebachom. Mert azt hiszem, most már minden föl van számitva?

— Ördögöt, van! kifelejtettem valamit.
— Mit?
— Hát az — eszményi bélyeg, hát az kutya?
Dongó ur pedig fizetett, mint a köles.

Tisztelt olvasóim pedig ezek után méltán kérdezhetik, hogy miért neveztem el históriámat böjti történetnek. A megfejtés igen egyszerű. A pört folytatták, ugyanis elegánsan megböjtölték a pört, tekintettel az eszmei bélyegekre. — Azóta Kis-Vályu-Falván nincs rá eset, hogy böjti mulatságot rendezzenek.

Nyilttör.

E rovat alatt közlötökért sem alaki, sem tartalmi tekintetben nem vállal felelőséget a Szerk.

NYILATKOZAT.

A vidéki lapok egy némelyikében „Nyilatkozat” czimvel Haldek Ignác alírásával egy nyilttéri közlemény jelent meg, melyben Haldek Ignác magkereskedő, a ki rövid idővel ezelőtt a budapesti kir. Törvényszék fenytő osztályának nyilvános tárgyalási termében vádlottként a vádlottak padján ült, saját kényelmetlen situációjának leplezése végett az ellene még mindig folyamatban levő büntügyre vonatkozólag a vidéki közönséggel egyetmást elhítenni igyekszik.

Ezen tendenciósua híreszteléssel szemben, de annak előrebocsátása mellett, hogy egy bírói határozatnak jogerőre emelkedése előtt senki ember fiával, különösen a még jogerőre nem emelkedett bírói határozat által érdekelte féllel polemia-ba nem bocsátkozom, szárazon csupán annak konstatálására szoritkozom, hogy a budapesti kir. törvényszék mint büntető bíróság előtt szabályszerűen lefolyt büntvizsgálat alapján a budapesti kir. ügyészeg — mint vádhatóság hivatalból Haldek Ignác magkereskedő ellen vádindítványt tett és a föméltóságú kir. Curia 7307/B. 894. sz. a. kelt határozatával éppen a vizsgálat adatai alapján Haldek Ignác magkereskedőt a lopás büntettére való felbujtás miatt vád alá helyezni rendelte.

Az ezen vádhatározat folytán megtartott végtárgyaláson a közváltó kir. ügyész ezen tárgyalás fejleményeihez képest a vádat fenntartotta és Haldek Ignác magkereskedőt a lopás büntettére való felbujtás hivatalból üldözendő bünteselekményének elkövetése miatt indítványozta megbüntettetni.

Az első fokban eljáró bíróság vádlott Haldek Ignácot felmentette ugyan, de a bünteselekmények megtorlásának szorgalmazására hivatott vádhatóság nyomban nyilvános tárgyaláson a felmentő ítélet ellen fellebbezését jelentette be.

Haldek Ignác felmentése tehát még nem jogerős és felső bíróságaink vannak hivatalból Haldek Ignác eljárása felett ítéletet mondani; ő maga saját ügyében bíró nem lehet és nyilttéri közleményekkel bíróságainkat praecoccupálni nem fogja.

Ennyit taroltam az igazság érdekében kijelenteni, de polemia-ba Haldek Ignáccal nem bocsátkozom, csak azt kívánom még megjegyezni, hogy merő valótlanság az a mit Haldek »nyilatkozat»-ában még eddig jogerőre nem is emelkedett felmentésének okául felhoz.

A kit a Curia jogerősen lopás büntettére való felbujtás miatt vád alá helyezett és a ki ellen a vádhatóságot képviselő kir. ügyész ezen büntett miatt a vádat nyilvános végtárgyaláson hivatalból fenntartotta és a ki ellen végre a kir. ügyész fellebbezése folytán a büntvádi eljárás még ma is folyamatban van: az ugyancsak hiába fenyegetődzik hamis vádaskodás miatt való feljelentéssel!

Mauthner Ödön.

Felelős szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

U uredniku može se svaki dan govoriti med 11 i 12 vurom. — Sve pošiljke tiskane se sadržaja novina, naj se pošiljaju na ime urednika Josefa urednika vu Čakovou.

Uredništvo:

Kajšara Fischel Filipova kam sv. predplata i obnane pošiljaju.

MEDJIMURJE

Predplatna cema je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kn.

Obnane se poleg pogodbe i šal računaju.

na hrvatskoj i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk.
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“ „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“. i t. d.

K A V A.

I.

Jutro je. Sunce se pokazuje vu našu sobicu i budi nas. Stanemo se vmivamo se i opravljamo. Pak kada smo i te muke preterpeli, sednemo sa stol, da popijemo našu kavu. E, al nam ide vtek. One su mornosti, skojom smo s postelje zdigli, nestaje, krv kakti da lehkeše vu žilah teče, a uoge kak da bi hotele same od sebe poleteti. A stopram po obedu „rna“ kava!

E pak kad vam je prijatelj, tak povoljna kava, budem vam pripovédal o njoj koje kaj. —

Domovina kave je okolica Caffa i Anareja vu haleškoj visočini. Ovd rastu kava kakti divje šikarje po kamenitih tlih. Drugač je kavino stablo 6 do 10 metrov visoko. Drvo je vitko, komaj 9 cm. debelo. Krasnja je pravilna, listje tamno i gladko. Cvět je droben i bñli. Plod (sad) spodoben je na ož črešnji, a kak hoće dosreliti, tak proměnja i svoju farbu: najprvije je zelen, onda pošuti, a na zadnje je čerlen i fioličen.

Ako odpremo črešnju, našli budemo vu mesu košćicu a vu njoj sēma. Takovam je i kavin plod. Vu mesnatoj ljudski ležiju dva sēmena omotana s tenkom ali jakom košćicom. To semenje dobada vu trgovinu. Gdo da ga nepozna?

Kava cvete za malo né ošlo ljeto a plodi i onda, kada je već 40 do 45 ljet stara. Vu Arabiji, gde najbolje kava raste, puščaju da stablo do svoje navadne visine poraste; dolnje grane (svrže) kleštiju, odsekavaju a najgornju držiju za najbolju. Prvi put ovete mladica komaj vu drugom ljetu. Pokedob plodovi (sad) nejednako dozrěvaju, treba ih na godinu više put obirati.

Na suhих mēstih jesu srna menjša, ali imaju vnođi vugodneši miris (duhu), kaj se pri ostalih felih stim postigava, da se pobrana srna ostave, da dozrěliju. Arabaka dozrěva za 3 ljeta, ali i najhujša dobi za 10 ljet isti miris (duhu).

Kak plodovi (sad) dozrěliju, treba ih pobrati. Na to ih treba očistiti, t. j. meso i onu tenku košćicu, kaj srna ovija, odstraniti. Pobrani se plodovi prestreju ili nakupčaju i polěju vodom. Meso počne vreti a za dva do tri tjedna jesu srna suha. Onda ih deneju vu meline, vu kojih se ona drobna košćica od srna samvga odlěpi.

Po gdekoje stablo daje 8 do 10 kilograma suhих plodova, ali ta su već rēdka. Na Javi dobivaju od jednoga stabla stopram 0.25 do 0.5 kilograma čiste kave; vu Brasiliji 2 do 2.5 klg., a vu Arabiji dapače i tri. Vzememo li, da je na jednom hektaru zemljišta posadjeno do 2500 stablah, to

budu ova stabla dala na jedno ljeto 278 kilogramov čiste kave.

Vu drugih se krajevih ostavlja meso, da se na suncu osuši i od zrnca odljepi. Kavu, kakvo od trgovca dobivamo treba pržiti (peći). — Stim prijemlje ona ponajprvije svētlu, a potlji zevsema temnu smeđju farbu. Pečena kava nesme dugo vremena ležati, ar bi drugač zgubila svoj ljepi miris (duhu), od koga vse zavisi. Pokedob i pečena kava vu trgovinu dohadja, gledali su da joj miris (duhu) občuvaju, pak su vsako joće toplo zrno stučenim cukorom posipali, koji se je okolo toploga srna vu tenku kožu pretvoril. — Za frančekzku vojsku smēšaju stučenu kavu s cukorom pak od te mēšovine dēlaju male tablice, koje treba samo premolomiti i vu toplu vodu hititi, pak eto gotove kave. — Pečena srna treba, da se samelju. Turčin stuče samo tuliko srnja kuliko mu je za jednu porođu kave treba, pak ih polije vrućom vodom. Pri nas ostaviju, da se prekuhana i prečedjena kava vsedne. Vu prvašnje doba delali su od kave vsake fele hrane i pitvine, vesda ju pijemo samo s mljekom i cukorom ili čistu črnu. Vu izbođnih zemljah a po gotovo vu Mesopotamiji namēćuju vu kavu vsake fele dihalje. Vu Egiptu žgeju pod kavom i poleg nje kakvo dišeću smolu, da dobi ljeppi miris, duhu. Arapin nosi navěk sobom ošlu sprave za

Z A B A V A.

Najdjeno povrnuti.

Gospon školnik iz N. si ipak nije nikada mislil, da bu radi jedne klobasice, koju su mu prije nekoliko godinah ukrali i radi jednog starog kišobrana (ambrela), koj je pri njem na kvartiru ostal još kajkakovih neprikladnih i nepovoljuostih imal.

Ali je ipak do toga došlo.

Jar, kad bi jednoč poave mirno u svojoj sobi bil sedel te po thekah svojih dijakov raznovratne črlene poteze i kvake i kriše bil delal a k tomu svoju pipu pušil, pokuši na vratih i nutar u sobu stupi jedan sumnjivac, kojemu je na prvi pogled bilo na licu videti, da si je počastno gradjanatve u Lepoglavi ili Munkacsu priskrbel, u onej najme velikoj kući sa mnogimi obleki i med osobito izabranim društvom.

Taj obraz kakaj ježova koža, svetlim debelim zganičnim nosom, bil je u svojem zahatievaju, kak su već takovi uvijek navadno, kratak, jer on je samo med posmishavanjem i kisači se dal znamenje, da je samo došel po svoju zaboravljanu ambrelu, koju si sad hoće uzeti, jer je vani baš sad grdo vrijeme, da ne kak svila na tanko, nego prst debelo dešdj pada.

„Je znaju“ — veli sumnjivac, poklamkam bi do prestrašenog školnika bliže stpnil te ga s desnem laktom, iz kojega je voda na liepo zmeteui pod kapala, prijateljski drukne: — „Ja sam Hanzek Lumpić, koj je lani pri njih komoru razbil. Jeli se mogu sad na me zamisliti? Ja bar mislim, da je. To je i onak bila najveksa bedastoča k jednomu školniku iti razbijat i krast, a i nisam nikaj drugo našel, kak jednu posušenu hektikašku klobasica u komori, a u kišnici stola nekoliko cedulic, koje se školskoj dieci davaju, za da imaju doma kaj pokazati ako su marljiva bila, te iz kojih niti nebi moći bilo krivoga paguša skup skeliti. Na zadnje me nisu pak još ktomu na malom prestrašili, kad su iz avoje spalnice s pištolom u ruki van došil. A kad je njihova stara pričela kričati, sem čez oblok van smaknul i po žlebu se na zemlju spustil te sam u toj meti svoju ambrelu u komori zaboravil. Ja već po njega nisam mogel dojeti, jer su me šandari još ou isti dan vlovili te k japici u Egerszeg poslali. No, barem sem bil obskrbljen čelih dvanajst mi esecih. Em je i to bila za me sreća pri tom skupom vriemenu. Sad ali sam svoje odsedel, pak bi prošil za svoju ambrelu.“

Da je gospon školnik na te galženjakove rieči kakti kačec srdit postal, nebude mu nitko za zlo vzal.

Na posabljeni kišobran se je dakako od-

mah zamislil, em ga je sam još za petdeset krajcarov šleiferu prodal jer mu je bil samo na zadevi, a to pak mu niti u senji nebi bilo na pamet došlo, da ga bu tolvaj ikad nazad trebal.

I tak si je svojoj srditoati dal podpuno oduška, kad je tolvaju vrata pokazal.

Ali tko se nije dal prestrašiti, to je bil prevejani razbojnik. On reče:

„Ako gospon školnik hoćeju iz toga tonuša govoriti morem i ja druge žice napeti. Gospon nek nemisle, da se mi huncvati u paragrafe nerazmemo. Za ono bedasto razbijanje, kaj i onak nije nikaj nosilo, sam ja pošteno bil kažjen a i sudbene stroške sem platil mojim dielom onde. Ja sam se dosta zmrzaval, kad sam ošeli dan moral po zimi rubje prati a i druga diela obavljati, ali je zato ambrela još uvijek moja, pak ako ju je gospon školnik našel, tak ju mora onomu, čija je, natrag vratiti, to je pravo i pravica. Ako mi gospon školnik za ambrelu dade jedan forint, tad sem zadovoljan. ako pak ne tak odmah idem k sudu ja bi ipak rad videl, jeli nakon moraju i pošteni ljudi štovati, ili je samo za nas ovde.“

Kaj si je hotel dobiti gospon školnik? Kaj bu tak daleko dal dojeti, da ga budu pred sud zvali, ili bu bolje ako spametneši popusti? Na zadnje makar je stvar u svojoj glavi ob-

kuhaje kave: malu zeljenu tablicu, na kojoj prži, peče, i mali lonček, u kojem ju kuha.

Is mesnate ljuske kavina ploda dela pored toga Arapin nekakvo vino, koje ima vsa ona svojstva koja i kava. Na otoku Javi i Sumatri delaju iz kavinoga listja nekakov čaj (teh), koj nimalo nezaostaje za kineskim.

Najboljša kava je Moka. Zrna su mala i zelenkasta. Ta kava dohadja redko u veknoj meri u Evropu, ar ju ponajviše piju bogati Turki i Perzijanci. Mimo ove fele imamo ih vnozinu drugih, koje rasteju po indijskom otočju i u Americi.

Kava savsimlje u trgovini jedno od prvih mestah; pored cukora, riže (rizkaša) i nekih drugih prirodnina mislim, da nejma stranog proizvoda, koji bi se u tolikoj meri u Evropu donasal.

(Drugi put dalje.

Priredil:

Glad Ferencs.

Pravi put k blaženosti.

Né je pravi Magjar, koga nezaboli srce, kad je one žalostne glase čital koje su novine donesle iz dolnje Magjarske Alföld zvane. Bolno je pomisliti, da je to naš čestiti, vrēden, marljivi narod, kojega i inostranski svēt tak pozna, da je za život sposoban narod, da se da od jednog para kolompase zanoriti, te se u hiljadah združi u tom uvērenju, da bude se usrećil, ako se upre zakonu i redu, onomu zakonu i redu na kojem se čitavi orsag temelji. Povadja se za vodji, med kojimi su oni, koji su zmed zemaljskog paka vodji postali, za stalno misle, da dobro činiju, te neopažaju, da nje upotrebljuje par ljudih koji iztoga žive, da nezadovoljstvo si je, te ili svoje kolo tim vodi, ili pak zraven za svoju svrhu rabl one peneze, koje je mnogi siromak sa znojem svog truda pribavil i skup spravil. Ali onda, kada dojde nevolja za kruh, jako čuva svoju kožu, te samo druge husti proti sabljam i puškam.

Svaki zna, da je onde u istinu teškoća.

račal kak je hotel jedno malo je stvar svikak smrdela.

On je anda popustil i platil ambrelu sa tvrdim srebernim forintakom, na što se tati na liepo zahvali i u prvu krčme oddruče.

Jeli pak je gosponu navučitelju negova zažgana pipa i nadalje v tek išla, nemrem povedati. —

No, komaj!

Isak Stern dojde s dvemi ridjani k zemelskomu gospodinu N., ponudja mu je, da je kupi i hvali je nad zviezde. Zemelski gospodin pregleda konje, koji su pod jedra kolca podprešeni i kakti viestak odmah vidi da konji nikaj nevaljaju i da imaju raznovratne falinge. On medjutim Sternu neče odkriti, da je falinge pri konjih našel samo zgovori, da je nemre kupiti jer je jedan ridjan bolje svetle dlake nego drugi, anda, da nisu posve iste farbe, a takova on nemore trebati.

Ali Stern se stim neda odmah odputiti, nego zamoli gospedina, da bi slobodno pred njim konje malo poteral, za da bu videl kakvi su to fini konji.

Na ovo gospodin privoli s tum pogodbum, da najprije mora posve lagano tierati, jer gospodin je videl, da se ga drugač nebu mogel riesiti a i baš je on dan bil malo boljše volje te se je malo hotel šale vāiti-

Samo, da pravomisleći čovēk i to zna, da toj nepriliki né je to vračtvo, da pobune puk te ga uvēravaju, da ako par hiljadz ljudih se gane, da oni od dna preokreneju celi orsag te ga porazdele med sebe.

Proti nasilju nasuprot sasilom i dēlava, koja je zbog toga, da obrani imetek svojih purgarah, ar niti ovaj imetek né je ukradjeno blago, nego pri najviše ljudih ili po njih samih ili pak po roditelji njim istrudom priskrbijene blago.

Pak ravno zbog toga, ar većina državljanah néje skolna pristati na to, da na razdēlenje pustitu priskrbu, uvēk bude državua oblast jakša, pak i onda, ako ne samo u jednoj, nego i u stotinah u stotinah okolica se združe te postavi proti njoj joni, koji bi bi na ov način rado do imetka došli na lvhki način.

Zahman se anda nādjeju, koji misli, da je dovoljno samo se zjediniti, skupa draati, da budu najzad ipak oni jakši. Ta vidimo u inozemstvu, gde vre par desetah ljetah uznemiruju i podjzu se posleniki (težaki), koji su takaj dobro spremljeni i koji u istinu više zroka imaju na tužbu, dočim višeput doista nejma zalogaj kruha, gde u Magjarskoj ravnini Alföldu, nigdo još od glada uē je umrlo, koji delati boče, te onda nije nigdar dosta težakah zmoči; na hiljade dohadja ljetomice onamo s Gornje Magjarske siromašnih slovakah, koji više nepotrebjući, niti s dalka né je tak vrsten težak, kak bolje živući alföldski težak, koje anda samo samo zbog sile ondē upotrebljaju.

Vidimo anda u inozemstvu, da dok ovi težaki silom nastojiju izvojevati si nekaj [za toga pritisak samo dēlamičen njim nasuprot zakonskimi sredetvi time, da u orsačku spravišće postaviju svoje ljudi, gde javno progovaraju, pokašaju na istinite nepravde si, mnogo su takvih zakonah izpostavali, koji u istinu na dobrobit bivaju težaku.

Moči je od toga mnogo felih govōiti, ali životni primer skusašja živo poleg toga glas, da bi naši alföldski težaki, da bi onu silu, koju tim dobivaju, da se na hiljade zdrušiju u obēenitu svrhu, nebi na to obračali, da cine nasilje, nego istina nato, da bi mirnim putem nastojali pomoći svojoj sudbini, neodvisini bi

Štern pustl konje sa svim po malo koracati te kad su u okrugu iduē došli do gospodina veli ov: „Jako dobro, samo da nije ov jedan ridjan svetliji od drugoga“.

Zatim si pustl konje u čvrstom koraku mimo sebe defilirati. I opet isto: „Jako dobro, samo da ov jedan nije svetliji od drugoga.“

I opet veli Šternu neka sada tiera konje u kasu, zatim opet u jačem kasu, ali svaki krat je konac isti: „Sve je dobro, samo da ov jedan nije svetliji od drugoga.“

Štern sada svu svoju mudrost i govorničtvo kak najvučeneši ablegat skup pobere te pričme svu moguću i nemoguću dobrotu svojih konjah hvaliti.

„No, anda“ — veli gospodin — „Neka jedan krat u gallopu (zgrabce) okolo potiraju“.

Štern to učini, ali opet mora od gospodina čuti: „Jako dobro, samo da jedan nije svetliji od drugoga“.

Štern pričme opet konje hvaliti i preporučivati.

„No tak nek je jedan krat u karrieri (veliki zgrabce) okolo daju preleteti.“

Sad je ipak veē Šternu bilo odviše toga, te kak da je u se došel veli: „No za Boga miloga, to ipak nije nikakov Gešeft! Poslie kariere bi ipak jedan ridjan, kak i do sad, svetliji ostal.“

Obrne svoja kolca i odpelja se domov. —

Em. Kottay.

postali od svih onih, koji njim bud s poslom budi s penezi lihvariju, koji bi je istinuti, pritiskati hoteli. Ar dočim nasilje cine, krv i peneze izmēnjući, sebi i drugim kvar proizročujući, za ljeta i desetah ljetah nikamo nebudu zasli, mirnim pako putem za kratko bi vreme mnogo doprineali svojoj sudbini.

Moč u jako dobrom mestu išču a zajedinstvo. Ali da zatim jako malo upotrebljaju tu silu ili moč, to vrlo dobro moreju videti na lastovitih peldah. Isa ljetah uznemirjuju i buniju vre, pak kaj su postigli desad? Malo skoro ni s više od ničesa. Nasuprot neka gledaju kakve posledice se tomu, da bi ove u se zadržavajući moč na to upotreblji, da bi se u raznorike svrhe sdružili i osnovali.

(Drugi put koneo).

KAJ JE NOVOGA ?

Vu Budimpešti, 19. februara.

Zastupnička hiša dovršila je nakon četirmesečna trajanja proračunsku raspravu. Minister podnesel Lukács je namah fincijalni zakon za godinu 1895 Bilancija iskazuje: redoviti izdatki 421,072 668 for., investicije 20,762566 for., isvanredni izdatki 20 095195 for., prelazni izdatki 6,597 802 febr., ukupni izdatki 468,528.061 forinti. Ukupni prihodi 468,550.257 for., višak 22 196 for.

Vu Budimpešti, 22. februara.

Vu včerašnjoj konferenciji narodne stranke isjavil je grof Apponyi da je na vēstima o fusiji samo toliko istine, da ga je minister-prezeš barun Bánffy pozval, neka zapodene pregovore. No pokedob je barun Bánffy odmah na početku izjavil, da nemore vu vojničkom pristati na nikakove narodne zahteve, to su se pregovori razbilij Grof Apponyi pozval je na to stranku, da ostane na svom stanovištu, kaj je ona i jednoglasno zaključila.

Dugevi razkralja Milana.

Način zvljenja razkralja Milana dosta je poznat; on je svojom raskalaseostjum ne samo sebe upropastil, veē je i Srbiju dopeljaj vu velike fincijalne neprillke, ni negovoreći o tom, koliko joj je moralno naškodil. Vezda javlja „Kel. Ert.“, da je malo ufanja, da bi se Milan kaj prvije povrnuv vu Srbiju, ar ga čekaju jako nevučodne stvari. Ruski car Nikola poručil je najmre mladomu srbakom kralju Aleksandru pouzdanim putem, da bude, čim se njegov otec povrne vu Srbiju, agrarna banka „Volga Kama“ tužbom utjerala od njega ona dva milijuna franakah, kaj mu ih je po sagovoru cara Aleksandra posudila, ter se intabulirala na njegov privatni imetek. Milan je onda sadal poštenu rēč, da se više neče vratiti vu Srbiju, a sna se, kak je svoju rēč obdržal. Zvun toga duguje Milan grofu Braju bivšem prajskom poslaniku, 500.000 franakah.

Grof Bray bil je vrlo intiman s Milanom, a ov je vpotřebil tu intimnost, pak ga je „stavil na pipu“, sadavši mu poštenu rēč, da bude dug za jedno ljeto isplatil. Medtemtoga su prešla tri ljeta, a Milan je kavallrski saboravil Na to je minule jeseni grof Bray došel vu Belgrad, da smieli Milana na dug. Milan ga je odpeljaj na vadasiju, obrekel je, da bude za tri mesece vse vredil, — a za tim je odputoval vu Paris. Grof Bray kani trašbinu zatuziti.

Pobegol blagajnik.

Blagajnik (kasapreceptor) pučke banke vu Cassinu, vu pokrajini Caserta vu Italiji, Giuseppe Caravaggio, pobegol je sa 145.000 lirah kaj se nezna kam.

Kradja vu Budimpešti.

Pred jednim tjednom provalil je nepoznat tat vu stan grofice Károlyi vu Budimpešti ter vkral oringline od gjungja i dragog kamenja vu vrednosti od 8000 forinij, drugi dan po poldan vlovljen je tat pomoću zlatara, pri kojem je hotel oringline prodati. Medtimga mu je pošlo rukom da od redarstva pobegne, ar ga stražar nije dobro čuval. Stražara su onda takaj vlovili. Zločinec se je dapače odpelal vu fjakeru, koji je stal pred vuličnimi vratima orsačkoga nadovetničtva.

Za par danov vlovila ga ipak policija vu Stolnom Biogradu (Székesfehérváru) zove se Jurkovic 22 ljeti star i dijak je akademije.

Pronevjerjenje vu Budimpešti.

Budimpeštanski špekulant Ernyei, koji je ondi imel menjačnicu, stavil se pred par duevi pred sud a prijavom, da je pronevjeril (zatepel) velike penenze, koje su mu povjerili njegovi klienti. Moral je, kak veli, platiti znatne burzovne diferencije, pak je vzal tudje penenze. Ernyei se hotel skončati, ali su ga vu tom zaprěšili rođjaki. — Vsa pronevjerena svota iznosi 150.000 for.

Kralj lutrijaš.

Farkaš Melko, koji se odsedel 4 i poljeta vu reštu segedinskem zaradi poznat prevare, pušćen je 18 februara na slobodu. Dočekal ga je brat, s kojim se je vu kolih odpeljal na banhof, a odnud je išel vu Arađ.

Strelil iz nepazljivosti lastovite dēte.

Devet jjet stara očenica Ana Bedeković vu Abonyu, dobila je od navučitelja Rumpolta nalog, da ponese svomu otcu, koji je strojar, revolvera, neka ga popravi. Dēvojčica je srećno donesla revolvera dimo i predala ga otcu, a kak se je obrnula k vratam, začul se šus i ona je opala teško ranjena na pod i malo za tim vmrla, Otec nije opazil, da je revolver nabit, pak je s nepazljivošću sprozil i vsmrtil svoje dēte.

Samoubojstvo vu mrtvečkoj opravi.

Vu petek vu jutro našli su vu bečkoj ubožnici 76 ljet staru vdovica trgovca Elizu Amon mrtvu na njezinoj postelji. Na večer bila se je oblékla vu mrtvečku opravu, zatim legla vu postelju, ispila gifa i vzela križa vu ruke, sklopila ih na prsijh ter tak čekala smrt. I doista je za kratko vrēme starica preminula. Njezine sustanarke (šene, koje su bile šajom na kvartiru) mislile su, da je zaspala.

Imétek Rotšildah.

Parizke novine „Signal“ pišeju, da imétek Rotšilda iznosi vezda 10 milijarda franaka; francezka lóza ima od toga jednu milijardu. Ljeta 1877. imali su Rotšildi komaj polovicu od te svote, anda vu 18 ljet se je podvostručila. Preračunalo se je, da bude taj kapital ljeta 1965. narasel na 300 milijarda. Sa interešom ove šume penenz moglo bi se zderžavati 37 milijunov ljudih, anda vse ljudstvo celé Francezke. — Ljeta 1800. nije imel ded Rotšildov nikaj. stopram pri bitki (taboru) pri Waterloo — počel se je zdigati.

Črv vu oku.

Vu pokrajini Saskoj vu varašu Hettstedtu znašla je neku osemnajst ljet staru devojku strašna nesreća. Devojka je već poljeta čutila veliku bol, kakti nekakvu vrtanje vu jednom oku, dok joj nazadnje nije započel popušćati vid (videnje), koji je i vu zadnje vrēme čisto zgubila. Pred kratko vrēme na navuk doktorov vtišela je devojka na kliniku za oči vu Halle. Po pazljivem visiterovanjem i iziskavanjem. doktori su znašli, da devojka ima črv vu oku, koji je zadnje dēle, strani očne šupljine zevsema izgrizel. Pokušdob jo okn izgubilo vsaku vidnu silu, morali su oke izvaditi. Po tom jednom operacijom javadili su velikoga „pesjega črva“, koji je devojki — koja se je vu detinstvu vnogo zjednim psetom igrala — šrez nos došel vu oko. Da toj betečnici nisu oko izkopali i črva izvadili, ona bi najduže poljeta još šivela, ar bi ojoj črv došel i vu moždjane. — Zapamete se si roditelji to, ter šuvajte decu ed psovi!

Malo statistike.

Ljeta 1898. izvlečeno iz Seine 27.807 mrtvih tēlah, a to iz vode, koju pijeju Parizljani. Iz te vode izvlečeno je 5.652 psi, 3.807 mačkov, 9.108 štakorov i mišov, 1720 kokoših, 2.942 vtice, 4.203 domačih zajcov, 789 avinjah, 7 teličov, 4 ježov, 33 konje, 15 bikanov, 2 grebeta, 13 jopicah i 6 kačah.

Kina ima 200 miljah željeznice. Japan 1.912 miljah. Vu zjedinenih deržavah vu Ameriki ima 2.800 ženskih doktorov. Vu dobrotvornom zavodu vu Parizu, koji stoji pod gradskom upravom, potroši se na ljeto jeden i pol milijuna jajec, a kupljena su za 220.000 franakah.

Kratke novosti.

— Nadherceg Jožef, koji vsako ljeto duže vremena boravi vu Wörishofenu na vraćenju pri plebanu Kneippu, podpisal je za gradnju željeznice od Türkheima do Wörishofena 20.000 marakah.

— Vu Budimpešti izgradilo se bude vu razdobju 1895. do 1897. sedem novih vojarnah (kasarnah), koje budu nosile imena austrijskih feldmaršalah, nadhercega Karla, Albrechta, grofa Nádasdy, grofa Ivana Pálffy, baruna Laudona, grofa Hadika i Badeckoga.

— Iz Italije javljaju, da ondi još navěk traje strahovita zima, za — 14 do 18°. Špitall su prepunjeni, pomor podvostručen.

— Zima vu Dalmaciji. Na putu izmed Drniša i Knina našli su 17. februara zmrznjene četiri muže i jednoga žandara. I vu Sinju so nastradali težaki, koji su delali na cesti. Vu Dabrovniku, gde tak rekuć niti nepoznaju snega, opalo ga je tuliko, da već tri dni leži po vulicah. Ovakove zime niti najstareši ljudi se nezmišljavaju. A da je ta zima sa — 7° R. vu Dalmaciji puno osjetljivija, nego li pri nas, razuměva se po sebi, ar n. pr. vu celom dalmatinskom primorju néga nigdi pećih niti dvoji oblaki.

— Vu Haulburgu, 21. februara. Dneva 20. junijaš odpril se bude severo-izhodni morsk kanal. Pri tom budu se po vsjoj prilici zestali car i kralj Ferencz Jožef, car ruski Nikola i talijanski kralj Umberto.

Nekaj za kratek čas.

Kaj je najbolše na svētu.
Turski cesar (svojemu veziru): „Kaži mi vezire, kaj je najbolše na svētu?“
Vezir: „Světli cesar, da ti istinu ka-

žem: Tri stvari su najveće dobro na svētu. Prvo: žeda, — drugo: smrt, a tretje: nevolja.“

Turski cesar: „Kak to?“ To nije moguće? Ves svēt drži prav te tri stvari za najveće zlo na svētu!“

Vezir: „A Ti slušaj! Da nije šene, nebi bilo ni Tebe ni mene, — da nije smrti, niti bi Ti bil car, ni ja vezir, — a da nije nevolje niti bi Ti trebal mene, niti ja Tebe.“

Dober posel.

Direktor željeznice: „Kak ide Vaš posel?“

Restaurater: „Hvala gospon direktor, najbolje idu šibice.“

Nevugodna zamjana:

A: „Ah! servus, stari osel!“

B: „Ja vas nepoznam.“

A: „Oprostite, moj prijatelj, koji je osel, on je čisto vam spodoben.“

Ulje vlévati vu ogenj.

Mati: „Emica, zakaj si ti kušnula gospone Tomeka?“

Emica: „Ah mamika, on mi je pripovédal, da mu je vmrla teca, pak mi se to tak na žalost dalo, da sam ga morala kušnuti.“

Mati: „To da mi više nebuš vćinila, ar bi drugač gospon Tomek na jenkrat zgubil vsu svoju rodbinu.“

Nehotična rěč.

Mladi gosponěec (koj je došel vu selo na pohode): „Jeli Njih smém zapitati, gospica, jeli su kada na me pomislili?“

Gospa: „O gusto krat, a osobito kad sam gdě zgladala tele.“

Priredil:

Glad Ferencz.

Zabludil je.

Jašec: „Dragi prijatelj, jeli ov put vodi u selo?“

Seljak: „Ah ne moj gospone. Oni bi bili morali još onde gore na lievo nuter obrnuti.“

Jašec: „Tak sad moram jedan komad nazad jahati?“

Seljak: „O me! — Samo nek obrnu konja pak onda nek naprvo jašu kak do sad.“

Em. Kollay.

Gyura Jurinec šostar iz Šenkovec. Prodaje svoju Masinu za leder volkati. Hi n. broj 3.

„The Grescham“ osigurajuće društvo vu Londonu. Ravnateljstvo za Magjarsku: Budapest, Ferencz József trg. 5—6 numera vu svojoj palači.

Za one, koji si hoćeju zivot osigurati, daje navuk i prospekte *Gránar, trgovac* vu, Čakovcu; naproti velike oštarije. Ovo osigurajuće društvo ima više kak 130 milijunah krunah vrednosti. — A jedno letni dohodek bil je lani 23 milijun krunah. Za osiguranje izplaitlo je ovo društvo od 1848-ga leta više kak 280 milijun krunah.

ODGOVORNI UREDNIK

MARGITAI JOZSEF

Glavni surednik

GLAD FERENCZ

E rovat alatt közölttekért sem alaki, sem tartalmi tekintetben nem vállal felelősséget a Szerk.

Arverési hirdetményi kivonat.

A csáktornyai kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a 128 tk. 95. szám alatt kibocsájtott árverési hirdetmény ellen végrehajtást szenvedő özvegy Steinauer Andrásné szül. Loncsárics Mária által benyújtott folyamodvány alapján eszközölt módosítás folytán, hogy gr. Featetics Jenő végrehajthatónak, özvegy Steinauer Andrásné szül. Loncsárics Mária mint Steinauer András örököse és hagyatéka képviselője végrehajtást szenvedett elleni 84 frt 75 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyben a nagy-kanizsai kir. törvényszék (a csáktornyai kir. bíróság) területén lévő a mura-szent-mártoni 219 tk. 80/6 és 81/6 hrsz. a. belseg kert és épületek együttesen 484 frt kiküldési árban, VI. hegykerületi 990 tkv. 1280/a és 1281/a hrsz. a. ingatlan szinte együttesen 160 frt kiküldési árban az árverést ezennel megállapított kiküldési árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az

1895. évi márcz. hó 19-ik napján d. u. 3 órakor

a VI. hegykerületi községbíró házában és ugyaneken nap délelőtt 10 órakor a mura-szent-mártoni községbíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárnak 10 %-át készpénzben vagyis az 1881 LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál

előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

Csáktornyan, 1895. január 21-én.

618. szám v. 1894.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a perlaki kir. járásbiróság 1894. évi 5079p94 számú végzése következtében Csesznák József perlaki ügyvéd által képviselt Mlinárecz Bálint és Francziska ottoki lakos javára Iliásics Anna férj. Koláics Baláznó orehoviczai lakos ellen 42 frt 50 kr. s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 532 frt 50 kr-ra becsült szobabutor, 1 tehén, 1 drb. levágott tölgyfa, 1 sertésöl, 2 sertés, 1 kukoriczakas, és 1 hajós malomból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a perlaki kir. bíróság 5204lp 1894. számú végzése folytán 42 frt 50 kr tőkekövetelés, ennek 1891. évi szept. hó 28. napjától járó 6% kamatai és pedig összesen 108 frtban bíróság már megállapított költségek erejéig Orehoviczán a helyszínen leendő eszközlésére

1895. évi márczius hó 8. napjának délután 3 órája

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Perlakon, 1895. évi február hó 22-ik napján.

Stern Frigyes, kir. bírósági végrehajtó.

687 1-1

LOTERIA Graz 23-ga februara 1895.
76 70 15 33 3

Gabona árak. — Cena zítka

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	frt	kr.
Buza	Pšenica	5.85	—
Zab	Zob	5.75	—
Rozs	Hrň	5. —	—
Kukoricza ó	Kuruza stari	6.50	—
" uj	" novi	6.50	—
Árpa	Ječmen	5.25	—
Fehér bab uj	Grah beli	7.50	—
Sárga " "	" žuti	6.50	—
Vegyes " "	" změšan	5.50	—
Lenmag	Len	10. —	—
Bükköny	Grahorka	6. —	—

4141/p. 94.

Hirdetmény.

A nagy-kanizsai kir. törvényszék mint urbéri bíróság közhírré teszi, hogy Pokrivács Iván oskolahegyi lakos a Zalamegye csáktornyai járás V. hegykerülethez tartozó Oskolahegy (Vucaetin cz) hegyi községben volt urbéreseknél közösen kiadott és az V. hegykerületi 191 sz. tjkvben 361 hrsz alatt felvett, állítólag 10 kat. hold 850 □ öl kiterjedésű közös legelő fölosztása iránt az eljárás megindítását kérelmezvén, a fölosztás megengedhetősége tárgyában a nyomozás teljesítése és szükség esetén az érdekeltek megszavaztatása, esetleg az eljárás folytatása végett Vizi-Szent György községbe mint a körjegyzői székhelyre

1895. évi május hó 7-ik napjának d. e. 9 órája

a jegyzői lakáshoz kitűzetett; mely helyre és határidőre mindazok, kik a közös legelő höz jogosultak vagy igényt tartanak, a törvényes következmények terhe alatt azon hozzáadással idéztetnek, hogy az eljárás további folyamán személyes idézés vagy értesítés elvárása nélkül érdekeik képviselőtől állandóan gondoskodjanak.

Kir. törvényszék, mint urbéri bíróság. Nagy-Kanizsán, 1895. február 21 én.

Tóth, elnök. Gombás, jegyző.

Ezen Hergény-Pain-Expeller néven is ismert, igazán népszerű hárszusz most már 25 év óta legjobb fájdalomcsillapító be-
dörzvének bizonyított kószvényű, csigolyák, tagazségeitől stb. né. A föld összes országában nagy elterjedést és biztos hatást kö-
vetkeztében minden oldalról oly elismerést talált, hogy minden betegnek joggal ajánlható.

A TINGT.-GAPSICI COMPOS.
(HERGONY-PAIN-EXPELLER)

kimagasló állását a fájdalomcsillapító bedörzvések között diadal-
masan megtartotta, különféle felbujtás és utánzatok dacára; ez bi-
zonyára a legjobb bizonyíték arra nézve, hogy a közhírnég igen jól
meg tudja különböztetni a jót a rossztól.

Hogy értéktelen utáztatást ne kapjunk, bevitelénél alkalmával véd-
jegyről, a véres horgosyra figyelendő és minden üveg ezen jegy
nélkül, mint nem valódi visszatartandó. A Gyógyszerlátkban kap-
ható 40 kr., 70 kr. vagy 1 frt. 20 krajzi árban üvegenként; Buda-
pesten **Török József Gyógyszeresnél.**
Bichter-féle gyár Budolstadtban, Thüringiában.

TINGT.-GAPSICI COMPOS.
A HARGONY-PAIN-EXPELLER

SPANYOL
bornagykereskedés
VINADOR
BÉCS, — HAMBURG.

Uj sárral
vöröse nyomással az ólomtartón.

Kitűnő spanyol borok eredeti palaczkokban, ugyszintén
poharankénti kimérés

Szeiverth Antal ur vendéglőjében
Csáktornyan.

676 2 - 6

A Vinador jegy, ugyszintén a bejegyzett bélyegző-jegy pontos
figye'embe ajánlatik, mert valódiságáért csakis akkor vállaltatik teljes jótállás.

Magyar,
német, francia és angol
képekkel ékített
MUNKÁK.
Kő-, aczél s réznyomatu
díszművek.
Magyar, német, francia
és angol
REMEKIRÓK MŰVEI.

Az irodalom bármely ágában s bármely nyelven megjelent
kötött és kötetlen könyveknek legdúsabban fölszerelt
raktára.

Bármely szerző által irott, bárhol megjelent és hirdetett
könyveknek leggyorsabb és árfőlemelés nélküli megszer-
zéséről gondoskodunk.

Az irodalmi termékeket illetőleg a legszivesebb készséggel
nyujtatik fölvilágítás.

Utazási kézikönyvek,
atlaszok,
földabroszok, tervrajzok,
föld és éggömbök.

Íma- és ájtatossági
könyvek
egyszerűen és legékesebben
kötve a leggazdagabb válasz-
tékban.
Mintakönyvek s rajzok
NŐI MUNKÁKHOZ

A „MURAKÖZ” társadalmi hetilap kiadóhivatala.

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

KÖNYV-, MŰ-, ZENEMŰKERESKEDÉSE
KÖNYVKIADÓHIVATALA, PAPIR-, IRÓ- és RAJZESZKÖZŐK RAKTÁRA, KÖNYVNYOMDÁJA és KÖNYVKÖTÉSZE
Csáktornyan.

Alapított 1850. évben.

Szótárak.
IFJUSÁGI IRATOK, KÉPESKÖNYVEK
minden kor és nem számára,
minden nyelven, a legdúsabb vá-
lasztékban.
ISKOLAI és OKTATÁSI
könyvek
minden nyelven.
Népies naptárak,
ALMANACHOK,
zsebkönyvek.

Az összes irodalom termékei a könyvkereskedés rak-
tárában megtekintés végett készen állanak s kivá-
natra, gondosabb megvizsgálás végett legnagyobb kész-
séggel küldetnek mind helybe, mind vidékre.

Vidékről érkező megbizások kellő készséggel és gyor-
sasággal teljesítetnek.

Irodalmi közlönyök és jelentések ingyen szolgáltatnak
ki a könyvkereskedés által.

SZAKÁCSKÖNYVEK.
Előfizetés elfogadtatik:
minden bel és külföldi
folyóiratok, napi
és
DIVATLAPOKRA
a szállítás mind helyben,
mind vidékre a leggyor-
sabban eszközöltetik.

Megyenk tantulmányozásában használandó tankönyvek folyton raktáron vannak.

Eszerkesztővel értekezni lehet minden nap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 4 frt
Fél évre . . . . . 2 frt
Negyed évre . . . . . 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Kiadóhivatal:

Fischer Fülöp könyvkereskedése.
A küldendők az előfizetési díjak nyitlatai és hirdetések.

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELLENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

A »Muraközi tiszti önszegélyző szövetkezet«, a »Csáktornyai takarékpénztár«, a »Muraközi takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Hirdetések még elfogadhatnak:
Budapesten: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bőcsben: Schalek H., Dukos M., Öppelik A., Daube G. L. és társaság és Horváth Brünben: Stern M.

Nyitási petítóra 10 kr.

Tavaszi küszöbén.

Kikelet fakadását, tavasz ébredését várjuk. Szomjan epedjük a rügyek kifakadását, fü zöldelését virág nyílását. Nem magáért a tavaszért, bár a városi élet idegőrlő prózában lelket üdit a bimbónyílás poézise. Örömmünk azért vagyunk, mert a hosszú, kemény tél egy balsikeres gazdasági év után a pauperizmusnak annyi rettenő jeleit tárta föl, hogy ezek orvoslását nem az inség akcióból várjuk, hanem abból, ha minél előbb kitavaszdik.

A tél a szegény néposztálynak majdnem a halál. Megszűnik a kereset, a munka, sokan fáznak, többen éheznek. Olcsó pálinka rontja az egészséget és erkölcsöt azoknak, kiknél gyöngye lábán áll mindenik s kiket erőteljes, intenzív társadalmi akció nem óv meg eléggé se testi, se erkölcsi megbetegüléstől. Nálunk nincsenek népkonyhák és melegedő szobák. Humánus egyleteinknek korlátolt mértékben osztanak ki tüzelőt, mert bevételük a nyomornak csak részben való enyhítésére képesítik őket. A szegény iskolás gyermekek meleg étellel ellátott száza mellett ezerekre megy azok száma, kiknek hónapokon át nem főznek tél idején. Hiszen erről is lehet vitatkozni, hogy a humanitárius intézmények az alsó néposztály lelki elernyülését, avagy a dolog-

talanságot és az igények tülön-tul való kifejlődését mennyiben idézik elő.

Ha gyorsan mulik el a télnek szegénysége, nyomora, ha átlag rövid és nem dermesztő tél után következik a kikelet, — akkor nincs semmi baj. Hiszen nálunk is van dolgozni nem szerető lusta proletár elég, a kinek a tavasz csak azért áhitattal várt évszak, hogy jól esik neki, mert a nap a hasára süt; a szegény néposztály tulnyomó zöme nem dologkerülő. Tavaszvárva munkát vár, hogy kereshessen. — A dolgozni akaró emberek pedig kapnak munkát, ha kienged a föld fagyja. Lendületet vesz az ipar, melynek bénító gátja a téli évad. Szorgos kezek serénykedése révén új élet indul meg a városon: új étellel új egészséges szellem fuvallata röptül végig falaink között.

A tél, járvány nélkül is veszélyes bacillusokat hord szerte a kunyhók tájain: rosszabbat, mint melyeket az orvosi tudomány doktorai igyekeznek elfojtani. Ragálya gyorsan terjed, semhogy ellensúlyozni lehetne a társadalom doktorainak, kik éppen annak a szernek vannak híjával, mely egyedül használ ellene. Az éhező proletaritussal elégedetlenséget, az ezen elégedetlenségből fakadó nagy, szociális bajokat csak formális kereseti viszonyokkal, csak az alsó néposztály helyzetének legalább tűrhetővé tételével lehet orvosolni, mindég figyelve arra, hogy

az orvoslás, ne legyenn tulhajtás, egyedüli princzipium, mely az igazságok encziklopediájából, a bibliából veendő, ez: »Minden munkás méltó az ő bérére«.

Javulni fog a helyzet tavasz beálltával minden esetre. Ha gyorsan tavaszodik, lesz munka és a leghelyesebb inség-akció. — Minden munkanem fellendül.

Habár még előttünk a rém, hogyan fog hegyeinkről az öles hó leolvadni és permanens veszedelmünket, az árvizet mi módon fogjuk kikerülni? Kikelet fakadását, tavasz ébredését várjuk. A közdolgok iránt érdeklődő embernek oka van örülnie, ha minél előbb kitavaszdik.

Felhívás

mélyen tisztelt közönségünkhöz!

Ha van nép a világon, mely előtt szent kötelesség, hogy irodalmához és művészetéhez rajongó szeretettel ragaszkodjék, úgy a magyar nép bizonyosan az. Idegen országok közé ékelve, külső támadások viharaitól, belső viszályok förgötegeitől sokszor megszagattva, a legnagyobb megpróbáltatások válságos napjaiban; mikor élet és halál között lebegtünk, a nemzeti irodalom és művészet tartotta fenn népünkben az életerőt.

A „Muraköz“ tározója.

Utazás Horvát-Szlavonországban.

Irtá: Gönczi Ferencz.

— Folytatás. —

A Száva és Szljeme hegység közti tér kedves regényes tájrészletekkel bővelkedik. A Száva itt-ott a hegység déli lábát nyaldossa; a vonat pedig a hegység keskeny peremén robog. Balfelől meredek, sziklás, lákkal benőtt, szelidebb oldalain szőlőkkel beültetett villákkal megrakott s egy egy rommal ékeskedő hegység, jobb felől pedig a csillogó fűzésekkel kísért Száva folyó a azon túl a Turapolje síkság terület el.

Vonatunk keleti irányt vett. Az állomások sűrűn követték egymást. 3-4 állomást elhagyva, balfelől a hegység kekes zöldjéből homályosan lebérlő város körvonalai ötlenek szemünkbe. — Zágráb város nyugoti felét látjuk. A kép mindinkább világosabbá s teljesebbé lesz. Végre a város nyugoti szélén, a déli vasut indóházánál vagyunk.

A nyugoti állomáson (a másik állomás — a központi — a M. A. V.-é) kiszállva, végig haladtam Zágráb város Andrassy útján, a mintegy másfél kilométer hosszú Illicán. Szabályos, szép utca, kár, hogy kissé szűk s hogy felülete nem teljesen vízszintes. Itt vannak Zágrábnak legszebb s legnagyobb boltjai s ez Zágrábnak leghosszabb s legélénkebb utcája.

Az Illica a Jellasiestérré, Zágráb főpiacára torkollik. Itt van b. Jellasiestének a volt horvát

bánnak a lovas szobra. A magyar huszártábor-noki ruhába öltöztetett bán alakja Magyarország felé van fordulva s (bizonyára nem véletlenségből) kardját is erre irányozza.

Jellasiestéren a horvátoknak nagy büszkesége, mert hát szerintük 1848-49-ben „kardja hegyén tartotta az Osztrák-Magyar birodalom korsát (1)“ A válságban pedig, mint tudjuk a pákozdi vereség után nagyon is harmadrendű szerepet vitt a magyar szabadságharcz leveretésénél.

A Jellasiestéren egy lovasúti kocsiba ülve, kirándultam Maximirbe. Maximir egy nagy területű angol park, Zágrábtól keletre, mintegy 2 kilométernyire. A park legjellemzőbb részlete a nagy tö körül van. Nyáron a tavon mindig sokan csónakáznak. Egy kis „Grad Zagreb“ feliratu gözhajó (gözcsonak) is jár rajta a vizen utazni szerető közönség számára, mely utazásaival a föld körüli útját 4 krért teszi meg.

A park nevezetes épületét egy csinos kápolna, egy magasabb pontján épült oszlopos torony s a vendéglő épülete képezi.

A park keleti határát képező utat átlépve, az érseki kisdud nyaraló tündérvilágába jutunk, melynek szép rózsái, rózsalugosai csodálatot keltenek bennünk. A nyaraló mellett gazdasági épületek s tejkimérő csarnok fekszenek. Ez utóbbinak mindig sok a látogatója. A kissalgalánt horvát népviseletbe bujtatott személyzet teljesíti.

Visszatérve a városba, a Zrinyitért (Zrinski trg) tekintetem meg, melynek helyén alig két évtizeddel ezelőtt még pocsolyás terület feküdt. — 1878-ban alakították át parkká. A parkot átmetező utak s széleik két soros platánfákkal vannak beültetve. Területe nincs tulhalmoava virággal. A szem mindenütt üde, zöld fűszőnyegen nyugszik meg.

A Zrinyitér déli határán a horvát tudományos akadémia díszes palotája emelkedik. Előtte több apró mellaszoborra áll a horvát jeleseknek. (Közülük van Jurisics Miklós község várának hőse megvédelmezője is).

A tudományos akademiától délre a vegytani laboratorium modern, ezirádás épülete áll. E két középület között szt. György vitéznek van egy csinos ércszobor az általánosa elfogadott s megszokott formában.

A Zrinyitért gyönyörű paloták veszik körül. E palotások lassankint a délre fekvő magyar államvasuti indóházig fognak elnyulni.

Zágrában is feltűnik az, a mi minden nagyobb, lendületes emelkedésű városban, nálunk főleg Budapesten észlelhető: a kirívó ellentét az egyes ujonnan épült paloták és környezetük, melőlükük közt. Itt egy 3emeletes ház, 2-3 dűlezes, földszinti rozsdos ház között, amott egy kétemeletes palota a Zrumplic vagy kukoricaföldek között vagy szélein.

A horvát nemzet közadakozásán épülő Stárcevicsház épen ott létezik az ott alapárkai között javában zöldelt a kukorica.

Az Illica egyes mellékutcain vannak: a Ferencz József egyetem megtehető egyszerű épülete, a horvát néptanítók kétemeletes gyönyörű sarokháza, mely a horvát tanítók által összegyűjtött pénzből épült, a tanítóképezde csinos épülete, ipariskola stb. Sajnos, hogy mindezeket — vasárnap felután lévén — csak túlóráig s külső eg láthatam.

As Illicán és Jellasiestéren átmenve az akkor restaurált székesegyház felé tartottam. — A meredek utról jobbra fordulva, a szabad sétány-nak átadott érseki palota szűk, de szépen parkirozott, tiszta udvarába értem.

Nemcsak a szép és a magasztos kultuszának szeretete, de a legszentebb hála-érzet is kötelez tehát bennünket arra, hogy nemzeti létünk csodás hatalmu megvédődjének tiszteletére minél több oltárt emeljünk hazánkban s ezeken az oltárokon megtisztult szívvel, emelkedett lélekkel, a társadalmi egyenlőség őszinte hitvallásával mutassunk be a magyar Geniusnak kedves áldozatokat.

Magyarország intelligensebb városainak példáján buzdulva, egy ilyen oltár építésére hívjuk fel mélyen tisztelt közönségünket.

Mi, a magyar kultúra szerény napjamosai, meghortuk az alapköveket az oltárhoz.

Azokat, kiknél szavunk nem talál süket fülekre, arra kérjük: segítsenek az oltárt felépíteni, a nemzeti közművelődéshez méltóan fentartani s bennünket támogatva, közremunkálkodni abban, hogy az áldozatokkal, melyeket ezen az oltáron bemutatunk, közönségünkben napról napra jobban fejleszthesstük és ápolhassuk a magyar irodalom s a magyar művészet szeretetét.

Ez célja és feladata a nagykanizsai irodalmi és művészeti körnek, melynek irodalmi és művészeti szakosztálya közös és harmonikus szervezet mellett felolvasásokkal, hangversenyekkel, ének- és zenekarok szervezésével, a magyar szellemi élet kitűnősegeinek közreműködésével, a munkás- és földműves osztály művelődését előmozdítandó ingyenes előadásokkal, nemzeti ünnepeink méltóságos és kegyeletes megünneplésével, közönyvtárak alapításával és más kulturális eszközökkel iparkodik nemes szándékát megvalósítani.

Körünk nem lesz kizárólag az irodalom és művészet itteni munkásainak szűkebb-körű társasága s ezért örömmel fogadja kebelébe a mélyen tisztelt közönség sorából mindazokat, kik a most jelzett törekvésekkel rokonszenveznek.

A kör székhelye Nagy-Kanizsa, de az egész megyében ápolni fogja a szellemi életet, iparkodik jelentékenyebb városaink kulturális mozgalmait elősegíteni s ezért állandó szövetséget tart fenn a megye azon köreivel és egyéneivel, kik a hazafias feladat megoldására vállalkoznak.

Reméljük, hogy a társadalom minden rétegéből tudunk híveket toborozni, s ennek

különösen azért örülnénk, mert kitűnőtt özelejainkat akként akarjuk szolgálni, hogy társadalmunk szétágazó elemeit közelebb hozzassuk egymáshoz s az órdesebbnek látszó ellentéteket a művelődés gyémántporával kőszőrülhesstük simára.

Az az ösvény, melyre a mélyen tisztelt közönséget hívjuk, a nemzeti szellemi élet magasan fekvő, tiszta levegőjű szabad bérceihez vezet, hova a politikai pártharok, a társadalmi torzalkodások zavarosabb hullámai nem csapkodhatnak fel.

Kik áthatva a nemes feladattól, szívesen jönnek erre az utra, tartassanak velünk!

Alapító tagjai lehetnek azok, kik egy szer s mindenkorra 25 frttal járulnak a kör alapítókéjéhez.

Rendes tagjai, kik kötelezik magukat, hogy három évig (amennyiben ez idő alatt városunkból vagy Zala megyéből el nem költöznek) évenként 2 frt tagsági díjat fizetnek.

A kör tagjai nők és férfiak egyaránt lehetnek.

Kik tagul óhajtanak belépni, szíveskedjenek erről a kör elnökét levélben vagy szóval értesíteni, vagy az egyidejűleg kibocsájtott taggyűjtő iverk valamelyikét aláírni.

Nemes törekvéseink őszinte felkarolásában bizva, maradunk

Nagy-Kanizsán, 1895. márczius 7-én.

kiváló tisztelettel

Sümei Kálmán
elnök.

Poór János
társelnök.

Radó B. Béla
titkár.

Különfélék.

— *Márczius 15-ikének*, a nemzet ébredése évfordulójának ünnepét, mint lapunk mult számában már jeleztük, a tanítóképezde tanári testülete és ifjusága a »Hattyu« szalodában üli meg. — Kezdeté este nyolcz órakor. A hazafias ünnepélyre a t. közönség ez uton ismételtén meghivatik.

— *Márczius 15-ikét* a helybeli polgári iskola ifjusága is megünnepli. Az ünnepély megállapított tárgysorozatára a következő:

1. Ünnepi beszéd, előadja: Rechnitzer Alfréd IV. osztályu tanuló. — 2. Nemzeti dal, szónokolja Kóossz Károly V. oszt. tanuló. — Márczius 15-ike, fölolvassa Baumsteiger Mór VI. osztályu tanuló. — 3. Mikes. szavalja Horlinger Ernő IV. osztályu tanuló. — 4. Belejező beszéd, tartja Pálya Mihály igazgató. Az ünnepély folyamán az ifjuság több ízben énekel. Kezdődik d. u. 2 órakor az intézet helyiségében.

— *Muraközi Tiszti Önségélyző-Szövetkezet* rendkívüli közgyűlést tartott mult vasárnap, melyen a szervezendő fogyasztási osztály alapszabály-tervezetét tárgyalták s véglegesen megállapították. Az erre vonatkozó pontozatokat beillesztették a Szövetkezet alapszabályába s megerősítés végett a nagykanizsai kir. törvényszéknek bemutatják. A fogyasztási osztály egyelőre czukorra terjeszkedik ki.

— *Alsó-Bendván* mult hó 23-án a kisedővóda javára műkedvelői előadást rendezett Rozenberg Teréz óvónő. A műkedvelők gyermekek voltak. Előadták: »Dezső ezermester akar lenni« és »A mostoha« cz. gyermek-színműveket. Ez alkalommal felülfizettek: dr. Mandel Pál orsz. képviselő 10 frt, Grosz Herman 1 frt, dr. Helkó 3 frt és Polák Lázár 40 kr., kiknek e helyen is hálás köszönetét fejezi ki a rendezőség.

— *Jódbjárásunk*. Szomorú márcziusra virradtunk. Egész februárban a hóval, hóviharral és hófuvataggal vesződtünk. Egyetlen reményünk volt a tavaszéő hónapja. Márcziusnak egy harmadát már elértük, de a tavaszból még egy gyenge tuvalatot sem éreztünk. Sőt ellenkezőleg! E hó 6-án oly hóvihar keletkezett, amilyen a tél közepén sem volt. Az utak befuva, a közlekedés fennakadt, még a városban is alig lehet járnai a nagy hó miatt. Eddig is sok volt a havunk, 6-án még annyi esett, hogy az emberek már a kétségbeesés stádiumához közelednek. A madarakban nagy kárt okozott a zord idő. Több madárfaj — vesztére — már megjött. A szántó-veő által felturt barázdák helyett havat és halált talált. A seregélyek a városon keresztül folyó patak mentén keresnek élelmet. Lepedőkkel fogdossák, botokkal verik agyon és flóberrel lövöldözik a szegény párákat a könyörtelen subanczok. A barázdabillegetők a házakban keresnek menedéket, de éhen s agyonfázva elhullanak, a vadga-

Az érseki lak elég terjedelmes, de egyszerű külsejű, sarkaiha hatalmas támasztó körfalakkal, a mi az épületnek, kivált messziről, várkastély-szerű kinézést kölcsönöz.

Az érseki rezidenciát elhagyva, a balra forduló utra tartottam. Ezen ut jobb részén apró, padlásszobás házak, balfelől pedig a szemminárium alacsony kőfállal kerített terjedelmes s árnyas kerije terül el. Ez a papnővedékek rendes tanulási s sétahelye nyáron.

A székesegyház belsejét nem volt alkalmam megtekinteni. Pedig magyar embert igen érdekelhet. Valószínűleg szt. László királyunk építtette, ki Zágrábban 1093. évben püspökséget alapított a tippini horvát püspökség helyébe.

Az abszolútizmus, Magyarország gyengítése céljából a kalocsai érsek fenhatósága alól a zágrábi püspökséget kivonta s érsekséggé emelte. Azóta megszűnt magyar püspökség lenni, e helyett a többi horvát püspökségekkel együtt nemzeti irányban halad, minek megerősítésére ez is a Strossmayer által Rómában kieszközölt ó-szláv liturgiát fogja szertartási nyelv tenni a latin helyett.

Hiába emelt annak idején Soltovszky az elszakítás ellen óvást, a hatalom nem hallgatott. A magyar és horvát egyház közössége örökre megsűntnek tekinthető s az úr a két hierarchia között a bekövetkező szertartási nyelv különbsége folytán csak nagyobbá fog válni.

A Zágrábi székesegyhásnak milliőkat érő műkincsei vannak, melyek már magyar vonatkozásuknál fogva is érdekelhetik az azokat megtekinteni kívánó magyar embert.

Az érseki palota udvarán visszamenve, egy szűk utcán balra tértem. Ez az ut a Márkustérre vezetett. Itt láttam a tartománygyűlés és báni

lak régies épületeit, elői egy, hátul két emelettel. Zöld redős ablakai rögtön elárulják középület voltát. Báni palotának bizony nagyon egyszerű, szegényes.

A Márktérről néhány lépésnyire a Strossmayer sétányra futunk, honnan az egész alsóváros s messze vidék belátható.

A Strossmayer sétány tulajdonképen csak egy kis, két oldalról nagy fákkal szegélyezett 8-10 méter széles sétáló utból áll a meredek hegy tetején. A szédítően lefutó hegyoldal felől alacsony kőfállal van kerítve.

A Strossmayer-sétányhoz az Iliozs egy mellékutczájából sikló vezet fel, mely ott létemkor nem közlekedett. A vállalat — úgy látszik — nem fizeti ki magát. Ez itt a haladási vágynak inkább egy lényűzési tárgyául, semmint komoly szükségletűl tűnik fel, mert a hegy, a melyen jár, aránylag nem magas s épen mellette széles léposók vezetnek fel.

E sétáimat mind egy vasárnapi délután tettem meg. Mikor bevégeztam, már sötét este volt. Zágráb többi nevezetességeinek s a mostan luttában látottaknak bővebb megtekintését egy máskorra tervbe vett lerándulásomra hagytam.

Ujlag visszatértem a Zrinyitérre, most már pihenni. Estelenként, főleg vasárnap e sétahelyen találkozik Zágráb előkelősége. — A társalgásnál sürdűn üti meg fülünket a német ssó. Nagyobb részt a szidóság beszél.

Zágrábban aránylag sok az izraelita, kik a kereskedők túlnyomó részét képezik. Ujabban — úgy tetszik — ők is kesdenek horvatosodni. Czégtáblaik miedenütt horvát feliratuak s a fiatal nemzedék társalgási nyelve a horvát.

Zágrábban, mint azt Varassdon is többször tapasztaltam, már a kisebb tanulók is politizál-

nak. Horvátország tanintézetei — még szemináriumot sem kivéve — tele vannak politikával. A tanulók Sírarcsevics s Strossmayer pártra oszlanak, mely pártok egymásnál csak a magyart és magyarbarátot („magyaron“) gyűlölik jobban.

Az ellenzéki pártok gyűlölködésai s politikai utópiái már a szenge gyermeki lélekbe belopóznak s az illetőt beteges politikai nagyzóvá tesszik.

III.

Másnap, korán reggel az impozáns M. Á. V. indóházához mentem ki, hogy Sziszekre utazzam. Az épületben kedvesen üti meg fülünket a tisztviselők ajkáról hangzó édes magyar ssó s szinte feledjük, hogy Horvátország fővárosában vagyunk.

A vonat a Száva szép vashidján elhaladva, sebesen robog a nyilegyenesen délkeletnek futó vasuton.

Az a terület, melyen utazunk, Horvátország egyik legszebb síksága: a Turmező (Turopolje). Történelmi nevezetességű föld. — A Száva déli mellékén terül el Zágrábtól Sziszekig. Délen a Szamobor hegység Kupáig húzódo ága képezi határát.

Valaha a régi Magyarországnak egy kivált-ságos, szabad kerülete volt, melynek lakói küönböző privilegiumok utján a jobbagyságra nehezéd megszoritások alól — a turmezeiek egyenkint is nemesek lévén — fel voltak szabaditva. 600 nemes család lakta, 24 községben. Volt saját grófjuk, a „turmezei gróf“ elnevezés alatt.

Legutolsó grófjuk a nemes emlékü Jozipovich Antal volt, ki a Gáj által szított illyrizmus-sal szemben a magyar párt fejeként, vezéréként szerepelt.

(Folytatása következik.)

lambok is vesztőkre jöttek haza, éhen halnak, vagy az emberek által fogatnak el. A pityer már ki sem tér az ember elől a járdán, a házak melől, ahová meghuzta magát. A fogoly csapatok eddig az utakon találtak egy-két morzsát, most senki sem jár az uton, nincs morzsa, nincs mag. Talán hirmondónak sem marad belőlük, mire a hó elmegy! A vonatok 5-6 óra késéssel indulnak. A hóke dolgozik előttük, de hogy elérhetnék-e a legközelebbi állomásig, az bizonytalan. Az ukki vonat ma délután is próbálkozott; két gőzmozdonyral indult el Alsó Lendva felé; de hiába erőlködött, nem tudta terhét felvonszolni a mihovlyáni emelkedésre, vissza kellett térnie az állomásra. Sem ember, sem állat nem meri elhagyni lakóhelyét! Ilyen rettenetes idő van ma márczius 6-án. Tudja Isten, mit hoz a holnap? mikor lesz már vége ennek a hosszú és kegyetlen télnek! É hó 8-án végre az idő megemberelte magát. Reggel 8 óra felé elvontak a hóval telt felhők. A nap kiszűrt, liszta lett az ég. A hó olvadni kezdett. Este fagy. S ha így tart ki az időjárás, minden nagyobb veszély nélkül nappal elfolyik a sok csapadék, amely hó képében több mint méternyi vastagságban lepte el az anyaföldet.

— **A szomszédságból.** A varazsdiak, mint már többször jelentettük, serényen készülnek a millenárius kiállításra. Legutóbb mult szombaton gyűlést tartottak a polgármester elnökelete alatt, — melyen jelen volt mintegy 50 varazsdi polgár, főleg kereskedők és iparosok. Megbeszéltek a teendőket. A többi között elhatározták, hogy a város, palosjogának idejéből kiállit mindennemű okiratot. Ezen érdekes okiratok kiválasztására felkérték Dolanski, Jankovics és Marics történész, gymn. tanárokat. Ugy a főispán, mint a polgármester mindent elkövetnek, hogy Varazsd városa méltóan legyen képviselve a millenárius kiállitáson.

— **Behring féle gyógyszerummal** eddig elért eredményeim diphtheriában szenvedő gyermekeknél Csáktornya vidékén. I. Csrep Ivó, 7 éves, megbetegedett Ivánoveczen 1895. évi január hó 20-án. Lakásomra hozták f. é. január hó 22-én; kórisma súlyos diphtheria Dr. Schwarz A. városi orvos ur szives segédkezése mellett azonnal I számú serumot fecskendeztem be; a gyermek 8 nap alatt teljesen meggyógyult. II. Csrep Katicza 4 éves, a fenti fiúnak testvére súlyos diphtheriában megbetegedett f. évi febr. hó 1-én. Befecskendeztetett I. számú szerummal febr. 3-án, egy hét alatt meggyógyult. III. Német Anna 9 éves, zepei erdősnek leánya súlyos diphtheriában megbetegedett f. évi február hó 25-én, I számú seruminjekciót kapott, febr. hó 26-án. Meggyógyult 8 nap alatt. IV. Bujanics Mária 4 éves. Bujanics J. ivánoveczi lakósnak leánya súlyos diphtheriában megbetegedett 1895. évi január 18-án, lakásomra hozták január 25-én. A gyermeknél már vérmérgezési tünetek észleltek. (torok, gége, orr diphtheria), állapota reménytelen volt, ennek daczára II sz. serumot alkalmaztam; másnap erősebb serum hiányában I. sz. serumot fecskendeztem be. A gyermeket még csak febr. hó 4-én láthattam. — A diphtheriás álhártyák leváltak, ennek daczára a gyermek febr. hó 7-én szívzélhűdés folytán meghalt. Megjegyzem, hogy véleményem szerint a fenti gyermeket is, ha a befecskendezések kellő időben, (nem a 7. és 8. napon) történtek volna, meglehetősen volna menteni. Felemlitem még, hogy mind a három számú Behring-féle gyógyszerum a csáktornyai gyógyszerteráiban kapható.

Közli; dr. Krasovecz Ignác.

— **Halálhír.** Özvegy Gamauf Vilmosné szül. Tódor Karolina Csáktornyan e hó 9-én, reggeli 9 órakor, életének 47-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. A boldogultnak hült tetemei ma 10-én délután 4 órakor fogtak a csáktornyai sirkertben lévő családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Béke legyen sokat szenvedett porai felett!

— **Halálhír.** Özvegy Terbócz Györgyné szül. Vucsák Julia urnő hosszú betegség után folyó hó 1-én élete 80. évében Sopronban elhunyt. A boldogult hült tetemeit f. évi márczius hó 3-án délután 4 órakor Sopronban tették örök nyugalomra. Áldás és béke hamvaira.

— **Ungaria oxim alatt Moldován Gergely egyetemi tanár** Kolozsvárt évek óta egy román folyóiratot szerkeszt, a melyben a magyar literatúrát ismerteti a románokkal. — Ujéviől fogva e folyóirat magyar nyelven is hoz közleményeket, általuk a magyar-román dolgokat akarván megismertetni. Hogy ez a magyar-román szemle mily derekasan felel meg hivatásának, mutatja az I. II. szám következő tartalma: Br Bánffy/Dezso. A román nép eredete. A románok vallási uniója Rómával. A román templom. A román állam intézményeiből. Népszokások. Alexandri. Alexandriából. Jö éjt. (Elbeszélés románból. A Rákóczy-induló Jassiban. Vajda Katalin, a havasok urnője. A román liga alapszabályai. A román pénzügyzetek. A román varazsköltészet. Legendák. Az új kormány teendői a nemzetiségi ügyben. Román szók a magyarban. A jobbágyok Romániában. Sinkai György élete és munkái. A román népekedés statisztikájának jelenlegi helyzete. Kérelem. Könyvészet. Szerkesztői üzenetek. — A darék folyóirat előfizetése egy évre 6 frt. A pénz Moldován Gergelyhez küldendő Kolozsvárra.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, akik felejtethetetlen szeretettel GIZELLA nővérem temetésén résztvettek, különösen az érd. izr. hitközség, a főtiszt. rabbi ur, a keresk. ifj. önk. egylete és a fiatal leányok küldöttisége fogadják — szeretetteljes részvétlük és fáradságukért, — drága anyám és testvéreim nevében mélyen érzett halálmat.

Csáktornya, 1895. márczius hó 8-án.

Fellák Izidor.

Midőn a nagyközönség figyelmét Ungváry László csoglédi hírneves gyümölcsfa iskolájának mai számunkban közzétett hirdetésére felhívánk, különösen kiemeljük, hogy nevezetlén a százezrekre menő mindenféle nemes csemetén felül még mintegy 1.500.000 darab 1-2-3 éves gyümölcsfa vadonoz van eladásra készen, még pedig: körte, alma, birs, douzsin, paradicsom, szilva, prunas-myrobolana, saint-Julien, bessterozsi szilva, oper. sajj-meggy, sárga baraczk, mandula és kókényből.

CSARNOK.

A járásbíró ur előtt.

— Jelenet. —

Egyik megyei járásbíró-águnk előtt folyt le ez a bizonynyal nem sommás, de épületes tárgyalás.

Zömök kis asszonyka billeg be bokorugró szoknyában, ringó léptekkel. Bájos pukkedlit csinál.

Bíró: Magát hívják Nyelves Katának?
 B. Megkövetem galambom B. Ne galambozzon engem. Én királyi járásbíró vagyok. Hogy hívják? B. Igenis! Hát tetszik tudni, ugy vagyok én a nevémmel, hogy az édes apám, az Nyelves Gábris volt, de később, — a hogy az édes anyám beszélte — ez előtt 26, vagy 27 esztendőve, a mikor a mi császáruk összeveszett a burkus császárral, aztán hiába békítette őket a római pápa, egyszer csak megfújták a trombitát, aztán...

B. Ne trombitázzék, hanem feleljen a

kérdéseimre. B. Hiszen váltig azt felelem. No, hol is hagytam el? Igaz is al! Hát megfújták a trombitát, aztán édes apámat elvitték külső háboruba; a háboruban sok francziát levágott. Mikor vége volt a háborúnak a császár előszólította az édes apámat, azt azt mondja, hogy asszonya: Na, nyelves Gábris kend ugyan csak kitelt magáért. Mától fogva Vitéz Gábor kelmed. Igy aztán Vitéz Katalin volnék én, lelkem, de a falu a régi nevémmel tisztel.

B. Na, de rá is illik Röviden feleljen a kérdéseimre. Ne csavarogjon dülő utakon. Kora?

B. Igenis!

B. Mit igenis? Azt kérdelem hány éves, mikor született?

B. Már azt a katonák tudnák megmondani.

B. Miféle katonák?

B. Hát galambom a régi katonák. Mert tetszik tudni a háboru alatt születtem. Mikor minket vertek.

B. Az a königrétsi csata volt. No, hála istennek, csak hogy ezt is tudom Miféle vallásu?

B. A magyar hitet valljuk; ezen volt az öreg apám is.

B. Magyar hitet? Katholikus vagy református.

B. Az bisony lelkem. Egyszer a tiszteendő káplán ur beszélt a lelkemre, el akart téríteni, de biz én...

B. Ne beszéljen annyit ösaze vissza. Tehát református.

B. Az biz én lelkem, az hát, már miéért tagadnám. Nem tagadom biz én lelkem.

B. Volt-e már büntetve?

B. Hát ha már meg kell mondani, voltam biz én: egyszer Ugy történt, hogy a Tóth kalapos fia a Marosi, kivel igen szerettlük egymást, egy este eljött hozzánk, aztán kimentünk a pitvarba és ott beszélgettünk. Hajszen megmondom, hogy megölelt, de az nem nagy sor volt, mert abba voltunk, hogy elvesz. Egyszer csak magához kapott, megakart csókolni. Erre ipeg kijött az édes apám.

B. Ez nem tartozik ide, törvény előtt volt-e már, azt mondja el izibe.

B. Már hogy én? Nem voltam biz én. Csak az édes apámnak volt egy kis aprómarha sorja, de ő is kiszabadult.

B. (Az írnochos) Nem volt. Hát már most beszélje el röviden, de érte, röviden: miért panasolta be Pál Nagy Istvánnét?

B. Hát, tetszik tudni a dolog ugy történt, hogy a kisebbik családom, a Jóska egyszer azzal jön haza az iskolából, hogy őt rázza a hideg. Nézem a gyereket, hát csakugyan rázza. Gyakoroltam én essel mindenféle medeczinát, adtam neki zöld gálizot, strácsi tintát, adtam...

B. Jó! Jó! Ez már mégis borzasztó! Tudja mit Kati, ma menjen haza, majd kérek egy hónapi szünetet és akkor kihallgatom. (Panaszos vigan el)

Kiadói üzenet.

G. A. Kolozsvár. Folyó hó 1-én utalványozott 1 frtyi összeget köszönettel vettük és a f. I-és negyed évi előfizetésekként könyveltük el, mivel az még nem volt befizetve.

Felelős szerkesztő:

MARÉITAI JÓZSEF.

Laptalajdonos és kiadó;

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁDOR)

MEDJIMURJE

Š urednikom moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 varom. — Sve pošiljke tišće se sadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime Margitai Ježefa urednika vu Čakovcu.

Industrijske:

Kapitana Fisel Filipova kamom predplata i obnove pošiljaja.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povuđljivi list za puik. Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“ „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“. i t. d.

Pređp'atna: cone je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Čojedini broji koštaju 10 kr.

Obnove se poleg pogodbe i sad računaju.

K a v a.

II.

Govoreći o historiji kave, netrebamo doduže vudirati vu atari vĕk, ali o početku njezine uporabe neznamo nikaj sigurnoga. Pak i o domovini njezinoj neznamo nikaj pozitivna. S početka mislili su, da je to južna polovica Arabije, a rećna Arabija kak zoveju, pak to je i ponukalo Linnea, da ju je okrstil Coffea arabika. Vesda pako misliju, da izhadja iz Abisinije, iz južnoga dĕla kamenita Plabeša, gde se nahadja okelica Kaffa. Ovdj raste doduše kava-kakti divja. Ali i vu južnoj Aziji, po Sunda-otokih raste nekakva fela divje kave. A spameniti putnik Livingstone pripovĕda, da vu portugalskoj naselbini Angoci vu Afriki raste divja kava po sumah.

Vsikak su prvi put počeli kavu prigotavljati i piti vu Abisiniji. Ondĕsuji krĕćanski vele, da predstojnik jednoga klostra naložil svojim kaludjerom, da ne večer i vnođi piju kavu, samo da moreju lehkeše akonuvati i svoje noćno bogoslužje zveršavati. Turki pako pripovĕdaju spodobno o jednom vućenom Arapinu koji je okolo ljeta 775. našel pri Perzijancih čudno nekakvo pitvinu — kavu.

Vu Arabiji samoj podomaćila se je kava istom vu 15. stoletju. Pod konec 15.

vĕka bila je već po celoju južnoj Arabiji podomaćena, a vu ljepom i plodnom Jemenu vu srećnoj Arabiji bila od ondĕ najljepša nasada kave. Da je pri Arabi, a kesneše pri svih Muhamedancih kava tak lahko vu navadu došla, nije ni ĕudo, ar im vĕra prepovĕda vino i druge opojne pitvine, a oni su se poprijeli kĕve, da im podežge pamet i okoraši srca. Kava stvorila je iz Arapina zanosna pjesnika (poetu), kava stvorila je iz njega glasovitog junaka.

Prva pisana vĕst o kavi leži denes vu Parizu. Tu čitamo da je mufti vara a etdĕna Gamal-Eddin Abu Abdallah Muhamed Ben Said okolo polovine 15. vĕka prenesel sa zapadne obale Čerlanoga morja kavu vu Arabiju, pak ju je počel ondĕ saditi.

Kava se je hitro širila. Odovud prešla je ljeta 1567. vu Meku, gde su ju iz početka ponajviše dervisi pili, potliji je došla i med narod. Domala stvorile su se kavane gde se je poleg igre, plesanja i popevanja kava pila.

Na početku 16. vĕka bila je kavana i vu samoj Kahiri. Iz Arabije prešla je kava nazad vu Afriku.

Ljeta 1554. donesli su kavu vu Carigrad, vu kojem je onda ladal Sulejman Veliki. I tu su ljudi odprli razkošne kavane, gde su se prestimani ljudi shadjali, da se poleg kupice kupice kave porazgovore. Za malodobnoga nasljednika Sulejmanova Muha

meda IV. dali su pozaprĕti vse kavane, ar su se vu njih ljudi rajši skup shadjali nego vu mošejah (turske cirkve.) Vu Meki su ju dervisi širili, ovdj pak su proti njoj stali.

Na zahodu Europe znali su već zdavnja za nju, ali prvo zrno donesel je vu Rim neki Pietro della Valle ljeta 1615. — Ljeta 1660. vidimo već prvu kavanu vu Marselji a za malo vremena prećvela je vu tom varasu tergovina s kavom. — Vu Parizu donesel ju je Soliman age poslanik turski na parizkom dvoru. Ljeta 1672. videla se je već ondĕ prva kavana Armenca Paskala a za par ljet odprl je Prokope Sicilijanec svoju, koja se je do vu naše dneve saćuvala.

Ljeta 1652 dopeljal je vu London tergovac Edvard grĕku robinjicu, čiji je muž, Bowman, za kratko vĕrme bil prvi kavanar vu Englezkoj i njegova kavana još denes stoji. Ljeta 1666. stvorila se kavana vu Amsterdamu Vu Švedsku je došla kava ljeta 1700. i vu jednom kraju zbetežali su ljudi od prekomernoga vživanja kave.

Vu Njemačku (Prajsku) došla je već 1670, ali prvu kavanu vidimo vu Beću stopram 1683. ljeta. Ovdj za obsade bečke polak Kolšicki otel je Turkom jedno vreće kave i za tu svoju kuražu dobil je dopušćenje, da more odprĕti kavanu. — Vu Berlinu su odprli stopram ljeta 1721. prvu kavanu. Vu Prajskoj smeli su samom ve-

Z A B A V A.

Liećnik i svećenik.

Dupuytren., glasoviti francozki liećnik i operateur u svoje vĕrme bil je bezvierać: t. j. nije Boga vieroval. Niekog dana dojde kujemu siromaški plebanus iz one okolice. Čovjek, koj je svojim mirnim i čednim ponašanjem na liećnika stanoviti utisak naćinil. Plebanus je bil bolestan, a imal je rak na vratu. Dupuytren ga pregleda enak na brzu ruku i onda samo po svojoj navadi otresito vell: „Ovde valda neima pomoći — na tom ćete mozati umrieti!“

„To sam si i sam misli!“ — odgovori plebanus mirno. — „Ja sam sim samo za to došel, jer su me moji fariniki na to silili.“ Stimi riećmi preda liećniku za pregledanje pet frankah (od prilikz 2 for.) te reće: „Oprostite gospodine, da vam više nemogu dati, jer sam na slaboj faci i veliki siromak.“

Ov mirni vaćin, kojim plebanus svoju nevolju trpel, sa je Dupuytrenu, na toliko dopal, da je plebanuća, koj je sad kanil oditi, natrag pozval te mu rekao: „Ako se hoćete operaciji podvrĕti, tak dojdite sutra u moj špital, ja bum pripravan, mozbit bi se još kaj dalo ućniti.“

„To je moja dušnost“ — odgovori svećenik. — „Sve pokušati, kaj bi moje zdravje moglo povrauti. Ja bum došel.“

Drugi dan je izbilja i došel, a doktor ga je operiral. Za ono vĕrme još nije bila navada uspavati ljude, za da toliku bol pri rezanju nećute, te je tak plebanus pri podpunoj sviesti junaćkom odvaćnostjum trpel sve rezanje na sebi. Siromak, niti nije jedan „jaj“ izpuštil. Bilo je to krvavo i teško dielo, ali operacia je srećno pošla za rukom.

Dupuytren je sada svaki dan bil kod postelje bolestnika, te gledal, da je plebanusu sva polaksica bila pruzana. Rana je sve malo po malo ciećela, dok je napokon i posve zacielila i plebanus iz špitala zdrav otišel.

Jednu godinu kasnije dojde opet plebanus k-liećniku te mu donese košaricu najljepših krušakah i jabukah. I ovak je svake godine isti dan dohadjal k-Dupuytrenu i svaki krat mu izabrano veće iz svog vrta donošal.

Medjutim je došlo vĕrme, da je i Dupuytren zbetežal. Bolest je išla sve na gorje, dok je i sam opazil, da ovde više pomoći neima i da sve, kaj je živo, jedan krat i umrieti mora. U tom stanju napiše Dupuytren plebanusu list, u kojem kratko samo ovo pisano stalo: „Liećnik treba plebanusa, dojdite!“

I plebanus je došel. Na vare dugo je bil šnjim u sobi zajedno, i kad je jedan krat

suznima oći iz njegove sobe stupil, bil je Dupuytren mrtav — ali je krĕćanski umrl.

Šparanje čini čovjeka treznim.

Pisano stoji: „Delavec, povdan vinu, nebude bogat.“ —

Izračunajte vi mužkarci, koliko pitje košta, pak ako nemrete do kraja zračuati, prosite vaše žene, nek vam pomognu. Ako samo dvie tri čaše vina popijete i gde koju cigaru k-tomu spušite, već je kruna zbogom.

U sirotište niekog varošinca je umrl stanoviti čovjek, isti je bil 77 godinah star. On nikada nije bil pijanec, a ipak zato je danomice na piti i pušenje 30 krajcarah izdal. Sad nek svaki računa, koliko bi taj čovjek počamši od svojeg sedamnaestog lieta, anda u vĕrmenu od 60 godinah bil mogel prisparati, te se bude saćuđil nad šumom, ako bu za interesi računal. Ja sam zračunal, računajte sad vi! . . .

Kak pak pri onem stoji, koj puno pije te hodi od krĕme do krĕme, koj na vare dugo u krĕmi sedi? Koliko bi on mogel prisparati? Ima njih koji ovak piju: U jutro za 20 krajcari šljivovice. Poslie za 10 krajcari vina. Okolo 10 ure ili opet za 10 krajcari fertal vina, ili za 20 krajcari dvie kupice

likasi i redovniki peći kavu, ostali je narod plaćal pores (štribru) od toga.

Kava je imala povesud neprijatelje. Po najprvije stali su proti njoj vladari a onda su zdigli silu graju doktori. Ali poleg vsega toga razširila se je kava silnom hitri- nom po celom svetu. Ona je predrla vu najniže fele naroda i vudrila je vrst koren, koga nebudu niti vėkovi spuknili.

Čovėk nebi niti veruval, kuliko se ka- ve na ljeto troši. Najviše troši Hollandia; ovdi odpada na vsaku glavu 7-20 kilogra- ma; zatim dohadja Belgija sa 4-34. klgr; Englezka treba za svakoga stanovnika 0.44 klgr, ar je ondi više teh vu navadi. Naj- menje troši Ruska: 0.40. Na jedno ljeto potroši se kave 725. milijuna kilogramov.

Najviše producira Brazillja: do 300 milijuna kilograma. Onda dohadja Java i Sumatra pak Venezuela. Najmenje izvozi Natal: 6000 kilograma.

Kava postala je ljubimėe vsih. I staro i mlado i mu ko i žensko nemre se je os- tavit. Im kaj bi počele nate žene, kad se nebi poleg šalice kave mogle vezda pri jednoj, vezda pri drugoj prijateljici zėtati? One prez kave nemreju živet, one ju rajši imaju kak vse drugo. — Gdo zna, Kak kava deluje, nebude se čudil, zakaj se že- nam vu takvih prilikah jesik tak lahko obraća; zakaj im miseli tak lahko tečeju, zakaj su poleg kave tak „razgovorne“!

Priredil:

Glad Ferencz.

Pravi put k blaženosti.

Komaj da je sedam ljet, kak su se u Peštanskoj varmegiji osnovale prve zadruga, te denes ne samo u varmegiji, nego i u više drugih městih su se ove umnožile te njim blagoslov uzastupce raste. Puk se oće oslo- boditi od lihvarstva? Zadruga je sa fal pe- nezniimi interesi odkupe, to pokazuju vre mnogobrojnih obćinah primeri, da udruženje koliko sigurno obkorjenjuje lihvarstvo. Zemlju si oće kupiti? Sadanjska zadruga pokazuje, da je i to jako dobro moći učiniti sa dru-

ženjem. Falše oće kupiti kaj joj je potrebno, bolje oće prodati? Na sva ova su vre naše zadruga u Magjarskoj. I izseljenje već pre- staje u onih Gornjih Magjarskih varmegijah gdje su zadrugi mesta zauzele.

Samo je pročitati potrebno one broje, s kojimi se obračunavaju svakoga ljeta, na- mah budemo mogli razmeti, zakaj je udruženje tak blagoslovljenog utěcaja za zemaljski puk. Postavim u obćini Dunaveće ima zadruga već 830 članah, koji su do koca ljeta nutri 39.889 frti, ili za par godin su toliko pri- šparali, te su na posudbu dobili od zadruga 192.909 frti, dobitka su na dalje dobili lani 3.180 frti, tak su s penezi prišparanimi u nutri ufošenimi 6 pustotina dobili van, te su ipak za pričuvanje nabrali dosad 2.224 frta.

Sad si neka gdogod predstavi, koliko to potekne u jednoj obćini, ako joj 830 člana popriliki jeden fertalj millionah forinti med sobom obraća: Koli tegobnu lihvarsku po- sudbu je s ovim moguće na fal preokrenuti, koliko bolje rogote marho, sijatje zrnja, uz- državanje gospodarstva živež pribaviti, s rěčjum na kolike more okrenuti stim siromak čovek na svojoj sudbini!

Onaj siromašniji čovek, s kojim varoška sparkassa ili drugi penezni zavod neće se pravo niti spominati, koji je samo na lihvu mogel pene- ze izhoditi si ako je u obće dobil, ali na takvu lihvu, — sami znamo slucaje — da je na jeden forint na tjeden 10 krajcarah intereša platil, ili na deset forinti deset teškaka ili jedna drvenka pšenice bila intereš na jednu godinu.

Da nebi gdogod rekel, da kaj takvoga samo u dobrostojećih oboinah Peštanske var- megije more dogoditi, gdje je gusteše prodajna kupovna, ovo u Ungskoj varmegiji, u ovoj mršavo zemljištuoj, po lihvari izcecanoj, te sa žganične pijance skoro na rubu prepad- nosti stojećoj, gdje niti stanovništvo ne je tak naučno, gdo zna kak živet. Veliko-Kapoška okrajna Veresiona zadruga vre ima 426 člana, koji su si 15.356 frti prišparali, po kojoj su 6 i polstotina dobili od zadruga, te zadruga samo lani okrenula med njimi 53.142 forinta.

S radostjum moremo reći, da bi na tucete mogli iznesti peldah iz lastovite nam ljubljene domovine, na koliko su napredovale pojedine

obćine u kratkih par godinah sa udruživa- njem. Igda ovakvi primeri pred nami stoje, na zemlji naše domovine rodjene živi primeri, gda vidimo, da zajedinstvo — udruženje i u najmršavijoj zemlji med najsiromašnijim pu- kom, kak lepim plodom rodi, nemoramo li sa žalostjum pomisliti, kak bi začudjuće čine videli onda, da bi ondě u plodnom Alföldu, gdje je toliko prilike za saslugu, kak nigdě drugde u orsagu, da ondě puk nebi putare nasledoval, negda bi se na mirni napredok udružil?

Pa su i ove zadruga brez iznimke zmed puka se podigavši s vlastite krvi muži stvo- rili, takvi, u koje je moći vėru polagati većinom svetjeniki, uđitelji. Te peneze zadruga same si rukovodiju, rukovodiju je pukom izabrani, oni, koji med njimi živiju, koji anjimi skupa delaju, trpiju i trudiju se. Gdo stoji, kaj je na putu tomu, da bi puk nasledoval ove vodje, koji negovore velikim glasom, ne iz- praznimi nigdar po nikim se nemogni izpu- niti obećanji, nego sami s delom, s peldom prednja eći vodiju svoje ljudstvo putem usrećenja.

Koji je uzrok, da Alföldski puk se ne povadja sa onimi, nego za velikog glassa ko- lomposi, koji mnogi obećavaju, ali ničesa neiz- pune, koji, kak i pelda kate, nevide k usrećenju, u nje verujuće, nego pred oružje, grozeći ogenj, ubijajuće bodeše, sablje i tiprajuće konje.

Bormeš kak god bi premišljavali na sra- mota, si moramo prizrati, da drugoga zroka nenahadjamo, nego tog, da nam narod ne još dosta prosvetljen, glede toga, koji su mu pravi prijatelji, da nezna, kak je i drugi put k usuećenju, k oslobodjenju iz teškoćah iz siromaštva, kak je nasilje.

Jedino nad vodji puka stoji anda, da si ljudstvo prosvetlijiju, da ga na on put privedu, gdje državnu moć nenajdu nazaprot s oru- djem, nego poleg sebe i nad tim bdijuću, da budu plod svojih trudah mirno mogli uživati, dapače podpomagajuće je u poslovihihjim. Vodje, teži odgovornost pred Bogom i pred ljudmi.

Nad prijatelji puka stoji anda jedino, da si pomognu na dostojni način. Navlastito pako gospoda svetjeniki neka, glediju, kam vodi čim ljudstvo, ako izpustiju vodstvo iz ruka,

pive. Ob poldan za 10 ili 20 krajcari vina. Posle podne za južinu opet za 10 krajcari vina. A na zadnje u večer za 30 krajcari vina, ktomu čez celi dan samo za 10 kraj- cari cigarah. — Ljudi računajte!!!

Dakako, tko bi hotel šparati, bi moral triezen ostati, dielatni dan, najme pak pol dielom nikada, niti na pet minut u krėmu pogledati tobož: em fertal nije Bog zna kaj. Ono: ob 10-i vuri pred poldan i ono: ob 4-i uri posle poldan po fertal a negda i dva fertala, posve se odućiti, jer ovo dvoje je već mnogim propast bila: On nebi smel ni- kada više piti, već uvijek malo i to samo pod obrokom. — Na ov način čini šparanje čovieka treznim te je najbolje sredstvo proti pijanstvu.

Žena niskog pijanca došla je jednoč u krėmu, u kojoj je ujezin muž još od jutra sedel, te mu je o poldan donesla jednu zdela drugom pokritu i rekla: „Buduć da neimaš vremena domov doći k-obedu, donesla sam ti ga sim.“ I stim metne zdela na stol te otide. Muž jedno malo zabezeknut, s-onim prišljenim smiehom tobož pozove odmah svoje okolo stojeće i sedeće supijance, da znim obeduju, ali kad odkrije zdela, najde u falaćec papira, na kojim je stalo pisano: „Dobar tek ti Bog daj! Isto jelo i tvoja familija doma ima.“ A zdela je bila prazna.

Jeli to nije primer za one, koji ne- šparaju?

Nieki majstor se je šnavěl uvėk okolo desete ure prije podne malo oditi u krėmu i tam niešto jesti i holbu vina piti. Na skoro je prestal dielatati te je bil više u krėmi nego doma, a detiči su samo delali. Kad mu na jedan krat dojde knjižica o pijanstvu u ruke, koja je počela sa izrekom: „Pijanee! Kuliko grošev ti svaki dan hićeš u šašu?“ I on je pričel računati, te mu je pri tom i vrude postalo. On si preduzme više nepijančuvat i za deset godinah je imal svoju vlastitu kućicu. A kad je goder posle videl koga gde pijančuje, znal mu je uvijek dovikućiti: „Pijanee! Ko- liko grošev hićeš danemice u šašu?“

To je živa istina.

Kućiš Ivan gospodina Peltesa je zbe- tožal, ali milostive gospodične kćeri bi se bile radi jedno malo na šetaju odpoleti. Kućiš je bolestan, tko je bio vozil? — Posle dažeg premišlavanja se zmisle na volara Jošku, koj je gnoja izvožak i drva dovažal. Em i on vozil, tak sigurno zna i kućirati — vošojka je vožnja; jeli sad velikimi koli ili kočijam. Zovu anda Joška te ga pitaaju, jeli bi se ufal vožnju s kočijum na se vzeti. Joška

odgovori, da je to njemu sve jedno, vole pod tarnimi koli, ili konje pod kočijum tierati. On oboje razme.

Odmah si je moral Ivanovoga kaputa obleći, konje pod kočiju zapregauti i na bek sestati. Gospodične veselo poskaču u kočiju, Joška potira i kočija znakne iz dvorišća.

Špočetka je sve dobro išlo, konji su velikim kasom kasali a kočija je za njimi nekako išla, da liepše zecare biti. Na jedan krat se je moralo zaokrenuti u drugu ulicu i jer se konji naglo bležali, a kočija to naglo zaokretanje niti za ves avlet nije mogla pre- goret, pričela je najprije po trih kotačih, zatim po samo po dvuh za konji se koturati, a konačno si je legla kak je duga i široka na cestu, a gospodična skupa šnjom.

Sad su pričele Jošku špotati i njegova nespretnost mu predbarivati. Ali jer se druga nikakova nesreća nije dogodilo, odgovori im ou posve mirno: „Ja sam samo zadovoljan, da sam vas prehitil, vi već same splazite natrag u u taj kuruznjak; ali da mi se ta nesreća onda dogodila, kad sam ove dane svaki trat klafter drv vozil, bilo bi za me puno nepovolnije, jer bi moral sam opet nametati.

Em. Kollay.

Mogu se opametiti na Alföldski peldah, gdje tak zvani socijalistički vodje visoko oglašuju, da neima Boga, neima blaženstva posle smrti. Tak mislim, nije mi potrebno odširniije tumačiti, njim, kakvo je tomu konec.

Orsačko gospodarako druztvo oće još ljetos astrojiti tečaj na ućanja za one, koji se žele uputiti, kak se imaju sadrugostrojiti i voditi. Nadamo se, da budemo se one zestali na guatom, s mušići vćrskimi i s-drugimi naravskimi vodji puka. M.

KAJ JE NOVOGA ?

Soldacki red Marije Terezije

Najvišeća odlika vu našoj monarkiji, koju mogu samo za osobita vojnićka djela i pred neprijateljem dokazanu kuražnost dobiti oficiri, opal je vezda smrtijem nadvojvode Alberchta samo na 16 kotrigov. Jedini komandeur reda vezda je fzm. Kuhn (1866), koji je takaj i kancelar. Vitezi su: od ljeta 1848-50: gen. konj. knez Montenuovo, gen. konj. grof Steruberg, gen. konj. grof Nostitz Rieneck i major Scherpon: od 1859-1860: fzm. vojvoda Vilim Württemberg, fzm. Catty, gen. konj. Appel, fzm. Fejérváry; od 1866: gen. konj. Piret' podmaršal barun Pielsticher, gen. konj. Bechtolsheim, gm. barun Wagner, admiral Sterneck i general major Montluisant; od 1879 podmaršal Pittel.

Zvuon ovih ima red još i tri inozemna viteza: grofa Caserta od 1861., vojvodu Cumberland i saskog kralja od 1866.

Vu aktivnoj vojnoj službi nahadjaju se samo četiri viteza ovog reda, i to: baruu Appel, barun Fejérváry, barun Sterneck i barun Bechtolsheim.

Velik diamant prikazan papi.

Novine „Gaulois“ javljaju, da je rimski otec papa Leo dobio na dar veliki diamant od 971 karata; koj je najden vu Afriki. Taj diamant ceniju na pet milijuna plastra — vu našem penezu pol milijuna forinti.

Ćudak.

Iz Pariza pišuju: Vu Vienni je pred par danov vumrl osobiti ćudak 73 ljeta star. Poćemšić od svojega 17. ljeta vodil je vu redu računa o svojim strošići za oprave i cigare. Od tud se vidi, da je: za 56 ljet nosil 85 hlać i 74 kaputov, za kaj je trošil 40.000 franaka, imel 200.000 rubaćah vu vćrdnosti od 1500 for. Vožuju vu omnibusu i tramvaju — vu sijakeru se nije nigdar vozil — stajala ga 1050 for. Neko je vćrme ovaj ćudak pil pivo, pak 15 ljet popil 28.786 kriglecov. Cigarah je skupa popušil 628.713 komadov, anda vu jedno ljetu poprećao 11.211. Stomfah je potrošil samo 62 parov, ali vaaki par po 18 frankov.

Margaretski otok.

Iz Budimpešte javljaju: Nadvojvoda Jožef dal je znanje gradskomu načelniku po svom ravnatelju imanjah, da odustaje od ponude, kojom je ponudil Margaretski otok gradu za 8 i pol milijuna forinti. Nadvojvoda oćituje, da su ga jedino vodili kod ponude obziri na glavni grad, ali da neće praviti na njega nikakve presije. Gradsko zastupatvo, kak je poznato, odbilo je ponudu nadvojvodinu.

Sreća vu lutriji.

Pri vlecenju vu maloj lutriji vu Budimpešti nasmejala se prešestne sćede sreća

nekolicima personom. Slušačno je više osobah postav ilo vu više kolekturah broje 2, 3 i 8, pak neki burzijanec dobio 38.000 for., jedan doktor 16.000 for., jedan navučitelj mušićke takaj ljevu svotu, a jedna siromašna žena 4000 for.

Svati pod ledom.

Iz Batonje pišu: Vu Torny, obćini Čanadske varmegije, dogodila se je velika nesreća. Selski svati hoteli su na sanih prejti ćrez zmrznjeni kanal rćke Maroš, ali se je led prederl pod terhom, a sane, vu kojih su bili, sedeli zarućnik i zarućnica, prepale su vu vodu. Na krić z'šlo se je ljudstvo na pomoć, ali nisu mogli nikaj pomoći. Zarućnicu su izvlekli zdrobljenu od ledenih krpah, a njezinu mater mrtvu. Vsi ostali svati su menje više ranjeni.

Ogenj vu magy. ministarstva financijah

Vu sgradi magjarskog ministra financijah vu Budimu porodil se je 27. februara vu jutro ogenj, kojega su ognjogasci za tri vure vgasili. Ogenj se je po svoj priliki od razćarene peći i to vu sobi računarskoga savjetnika Nyiraka vu drugoj kondignaciji. Bólte tretje kondignacije počele su pucati, pak su je morali podprćti. Vu sobi je izgo relo vse pohižtvo i vno go svežnjah spisah. Izpod požarišća nahadjaju se glavna orsaćka kasa, vu kojoj se ćuva zlato za regulaciju valute, pak je nastala velika zmetlavina saradi toga.

Originalni testament.

Vu Putneyu vu Englezkoj vumrla je nézdavnja 78 ljet stara frajlica Hatty Bloomer i ostavila do 500 008 forinti imćtka. Njezin testament glasi: »Ja nisam ostala od svoje volje nezamušna (ledićna); bila sam tri put zarućena i tri put su se izneverili neverni mužkaroci. Stoga odredjujem da se interes imćtka vsako ljetu na dan moje smrti podeli pet ledićnim ženam, kojese navršile barem 40 ljetu, a moreju dokazati, da ih je zarućnik iznevćril.«

Samoubojstvo starca.

Iz Lemherga javljaju, da si je vu mestu Fakici blisu Kolomeje penzionirani 75 ljet star pućki učitelj Lopatinski nasbilja grozen naćin dokonćal svoj život. Polejal se je ves s petroleumom i onda vužgal; našli su ga zevsema zgorćtoga. Razlog toj smrti, tomu samoubojstvu je veliko siromaštvo i dugotra ni beteg.

Zahvala Nj. Velicanstva.

Njegovo Velicanstvo izdalo je 27. februara dva previšnja rućna pisma, i tojedno austrijskom ministru-prezešu knezu Windischgraetzu a drugo magjarskom ministru-prezešu barunu Bánffyju, kojimi se dubokoganutu zahvaljuje vsem svojim narodom na dokazih saućešća i ljubavi, izjavljenih povodom smrti nadvojvode Albrechta. Vu Beću je ovo previšnje rućno pismo bilo pribito po svih voglih.

Kneževski gosti vu Beću.

Povodom nazočnosti vnogobrojnih kneževskih lićnostih pri sprevodu nadvojvode Albrechta vu Beću, bil je vu carskom dvoru 26. februara ob šestu vuri na večer dvorski obed, komu su prisustovali prajzki car Vilim, ruski knez Vladimir, vojvoda Emanuel od Aoste, princ Arnulf bavarski, princ

Gjuro saski, princ Fridrik Saachsen-meininzki, nadvojvode Karlo Ljudevít Ferenc Ferdinand, Otto, Ferdinand, Franc Salvator i Jožef August, za tim nadvojvodkinje Marija Terezija, Marija Anuncijata i Marija Valerija

Februara 27. bil drugi gala-obed ob sedmi vuri na večer vu mramornoj palaci carskoga dvora vu Beću, komu su prisustovali: car Vilim s pratnjom, bavarski princ Arnulf s pratnjom, španjolski maršal Martínez-Campo s pratnjom, više nadvojvodah i dvoraki dostojanstvenikah.

Tećajem dane pohodil car i kralj Ferenc Jožef princa Fridrika od Saachsen-Meinjingena i nasljednog velevojvodu Vilima od Luxemburga.

Po poldan pohodil je kralj nadvojvode Fridrika i Rainera ter vojvodkinju Mariju Tereziju vćrtemberćku, da im kondolira.

Prajzki cesar Vilim odputoval je ob osmi vuri na večer vu Berlin. Na banhof sprevodil ga je car i kralj Ferenc Jožef, ter se ondi žnjim serćeno zagrlil i oprostil.

Dvadeset minutah kesneše odputoval je sa zapadnog banhofa vu Monakov bavarski princ Arnulfu, a ob devet vuri s južnog banhofa vojvoda Emanuel od Aoste vu Rim.

Ruski veliki knez Vladimir odputoval je 28. februara o poldan iz Beća vu Petrograd.

I ostali kneževski gosti već su vai ostavili Beć, a i već na nadvojvodah krenula je vu svoja boravišća.

Februara 28. pred poldan de ilo je Njegovo Velicanstvo vu Beću audiencije ter primilo velik broj generalah i vsake fele drugih dostojanstvenikah.

Kratke novosti.

Vu Beću, 28. februara. Car Vilim ime nuval je pred odlazkom cara i kralja Ferenc Jožefa general-feldmaršalom. Insign je — dva mala maršalska štapića nakinć nadmarakah — predane Njevomu Velicanstvu.

Vu Zomboru je vumrl Mihajlović Mikloš kotrig magjarske velikaske hiže, d ljeta 188. prezeš kr. table vu Budimpešti. Star je bil 84 ljet.

— Vu Italiji nije bilo od kak se tju i zmišljavaju tak oćtre zime, kak je vezla vuja. Vu Turinu bilo je 21. februara po noći 18 gradušov O' izdod ledićta. Vu Rimu i donjoj Italiji bilo 17 gradušov. Špitahli su povsud naćunjeni, pomor je velik.

— Vu Beću, 27. februara. Već je gotovo osnova za velike vojue vćšibe (manevre), koje se budu derćala, na jesen, meseca septembra. S našim kraljem došel bade i saski kralj vu Pećuh. Za manevrov budu se ćrez Dravu više mostov napravilo. Za manevri bude vadasija na jelene vu Béillyu.

Dobre žepne lćstćne vure za fal ćenu moći dobiti pri Pollak Bernatu vuraru vu Čakovcu (Pijac, Šparkassa). Pri njem al uzimljeju vure takaj za popravek za fal ćenu:

ODGOVORNI UREDNIK

MARGITAI JOZSEF

Glavni surednik

GLÁD FERENCZ

Nyilttör.

E rovat alatt közlőtekért sem alaki, sem tartalmi tekintetben nem vállal felelősséget a Szerk.

Nyersselyem Bastruhákra való kelmét 8 frt 65 krtól 42 frt 75 krig egy teljes öltönyre — Tussors- és Shantungs Pongees valamint fekete, fehér és színes Henneberg selyem 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, kocakázott, mintézott damasztot stb. — (mintegy 240 különböző minőség- és 2000 szín és mintázatban stb.) póstabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat küld postafordultával: Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Svájcba címzett levelekre 10 kros, leveleslapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

8

LOTÉRIJA Buda 2-ga marcisa 1895.
24 15 79 35 90

Gabona árak. — Cena zítka

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	frt	kr.
Buza	Pšenica	5.85	—
Zab	Zob	5.75	—
Rozs	Hrk	5. —	—
Kukoricza ó	Kuruza stari	6.50	—
" uj	" novi	6.50	—
Árpa	Ječmen	5.25	—
Fehér bab uj	Grah beli	7.50	—
Sárga " "	" zuti	6.50	—
Vegyes " "	" zmésan	5.50	—
Lenmag	Len	10. —	—
Bükköny	Grahorka	6. —	—

VASUTI MENETREND CSÁKTORNYÁN.

Indul	Napszaka	Óra	Percs	Gyors- pósta- és vegyesvonat
Kanizsa felé	Reggel	4	39	gyorsv.
"	Délben	11	39	"
"	Éjjel	10	07	postav.
"	Reggel	5	52	vegyesv.
Pragerhof felé	Reggel	6	06	postav.
"	Délután	4	15	"
"	Éjjel	1	17	gyorsv.
Zágráb felé	Reggel	6	50	vegyesv.
"	Délután	4	20	"
Varazsdig	Este	10	17	"
"	Délben	11	44	"
Bobára	Reggel	6	05	"
Egerszegre	Délután	4	28	"
Erkenak				
Kanizsa felől	Reggel	8	51	postav.
"	Délután	4	01	"
"	Éjjel	1	14	gyorsv.
"	Este	9	32	vegyesv.
Pragerhof felől	Reggel	4	86	gyorsv.
"	Délben	11	29	postav.
"	Éjjel	9	55	"
Varazdról	Reggel	4	22	vegyesv.
"	Délután	3	50	"
Zágrábból	Délelőtt	11	17	"
"	Este	9	30	"
Egerszegről	Délelőtt	8	52	"
Bobáról	Este		42	"

Hirdetmény.

Özv. Bettlhelm Markóné nagy-kanizsai bej. czég. csődötmegehez tartozó és a marburgi közraktárakban elhelyezett következő:

1) 8799. és 4091. tételek alatt elhelyezett körülbelül	15472 kgr. buza,
2) 4168. tételszám alatt elhelyezett körülbelül	3952 kgr. maláta,
3) 3924. " " " " " " " "	109299 kgr. 68 fajs. árpa,
4) 4000 " " " " " " " "	192927 " 70 " "
5) 4023. " " " " " " " "	150924 " 70 " "
6) 4133. " " " " " " " "	228574 " 68-6 " "
7) 3955. " " " " " " " "	18066 " 63-5 " "

ajánlati uton a következő feltételek mellett eladatik.

1. A zárt írásbeli ajánlatok, melyek a 1—7 tételszám alatt felsorolt gabonaneműekre összesen, — vagy egyes egész tételekre külön-külön megtehetőek, folyó évi márczius hó 18-ának déli 12 órájáig Dr. Löke Emil tömeggondnoknál Nagy-Kanizsán adandók be.

2. Az ajánlattevő tartozik az ajánlat átadásakor minden métermázsa után 50 kr. óvadékot a tömeggondnok kezéhez letenni.

3. Az eladás tárgyát képező gabonaneműek mintái a tömeggondnoknál, az eladandó áruk pedig a marburgi közraktárakban megtekinthetők, a csődötmege azonban az áruk minősége ért és fajsúlyáért semminemű szavatosságot nem vállal.

4. Az árukkal adtnak a marburgi közraktáraknál levő fuvarlevelek is és pedig az 1. tétel alatti búzából 1 wagnonak feladási állomása N.-Kanizsa; — a 3. tétel alatti árpából 8 wagnonak feladási állomása Beleg, 2 wagnonak N.-Kanizsa, 1 wagnonak Komárvaros; a 4. tétel alatti árpából a feladási állomások 8 wagnonra Marozali, 1 wag. Jakó, 2 wag. Boglár, 1 w. Gelse, 4 w. Nagy-Kanizsa, 1 w. Zala-Egerszeg, 1 w. Szöppök, 6 w. Szent-Mihály, 1 w. Somogy-Szob; az 5. tétel alatti 15 w. árpa feladási állomása Boglár; a 6. tétel alatti árpából a feladási állomások 4 wag. Sárosd 5 wag. N.-Kanizsa, 1 wag. Csurgó, 1 wag. Bakk, 2 wag. Sümeg, 5 wag. Csáktornya, 2 wag. Szent-Iván és 2 wag. Jakó, s végül a 7. tétel alatti árpából a feladási állomások 1 wagnonra Beleg, 1 wagnonra Böhönye.

5. Az ajánlat az ajánlattevőre tételenként külön-külön is, tehát egymástól függetlenül, feltétlenül kötelező; a csődötmege azonban a legkedvezőbb ajánlat elfogadására sincs kötelező, hanem szabad rendelkezési jogát fenntartja.

6. Vevő köteles a megvett árukat a vételtől nyert értesítéstől számított legkésőbb 5 nap alatt a saját költségén a helyszínén átvenni olyképp, hogy a vételárból az eladott gabonaneműeket a marburgi közraktáraknál terhelő összeget a közraktáraknak az ezen összeget meghaladó részt pedig a tömeggondnoknak fizeti ki.

7. Ha a vevő az előbbi pontban foglalt kötelezettségének eleget nem tesz, óvadékát elveszti és az áruk az ő rovására és költségén újból eladatnak.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1895. márczius 5-én.

690 1-1

Dr. Löke Emil s. k. tömeggondnok.

Ajándéktárgyak nagy választékban.

POLLÁK BERNÁT

órás és ékszerész Csáktornyán,
Főter, az új takarékpénztári épületben.

Ajánlja dusan felszerelt

SVÁJCZI ZSEBÓRA,
arany-, ezüst- és chinai ezüst-áru
raktárát.

Ajándéktárgyak nagy választékban
olcsó árakért.

Minden e szakmába vágó javításokat jóállás mellett a leg-
olcsóbban, lelkiismeretesen és gyorsan eszközölöm.

Olcsó árak mellett.

F a l i i n g r a o r á k .

Legjobb szerkezetű svájci zsebórák.

TILET. CAPSIGI COMP.

A TINGT. CAPSIGI COMP.
(HOBGONY-PAIN-EXPELLER)

Közen Bergony-Pain-Expeller néven is ismert, igazán népszerű hárszer most már 25 év óta legjobb fájdalomcsillapító be-
szívhatóknak bizonyosabb bizonyított kártyával, ócskával, tagaszagcsillapító stb. néli. A föld összes országában nagy elterjedést és biztos hasznát kö-
vetkezőben minden oldalról oly elismerést talált, hogy minden betegnek joggal ajánlható.

Kimagasló állást a fájdalomcsillapító be-
szívhatóknak között díszal-
massan megkapta, különféle felhívás és utasítások dacára; az hi-
zonyára a legjobb bizonyíték arra nézve, hogy a közönség igen jól
meg tudja különböztetni a jó a rossztól.

Hogy értéketek értéketek ne kapjunk, bevételek alkalmával vé-
gyünk, a vértés horgonyra figyelendők és minden áron meg-
nyerjük, mint nem valódi vértésbeállítás. A gyógyszerárakban kap-
ható 40 kr. vagy 70 kr. vagy 1 ft. 20 kr. árban üvegekben; Buda-
pesten **Tórák József** gyógyszeráránál.

Richter-féle gyár Rudolstadtban, Thüringiaiban.

Magyar,
német, francia és angol
képekkel ékített

MUNKÁK.

Kő-, acél s réznyomatu
diszkrét.

Magyar, német, francia
és angol
REMEKIRÓK MŰVEI.

Az irodalom bármely ágában s bármely nyelven megjelent
kötött és kötetlen könyveknek legdúsabban felszerelt
raktára.

Bármely szerző által írott, bárhol megjelent és hirdetett
könyveknek leggyorsabb és árfőlemelés nélküli megszer-
zéséről gondoskodunk.

Az irodalmi termékeket illetőleg a legszivesebb készséggel
nyújtatik fölvilágítás.

Utazási kézikönyvek,
atlaszok,
földabroszok, tervrajzok,
föld és éggömbök.

Ima- és ájtatossági
könyvek
egyszerűen és legékebben
kötve a leggazdagabb válas-
tékban.

Mintakönyvek s rajzok
NŐI MUNKÁKHOZ

A „MURAKÖZ” társadalmi hetilap kiadóhivatala.

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

KÖNYV-, MŰ-, ZENEMŰKERESKEDÉS
KÖNYVKIADÓHIVATALA, PAPIR-, IRÓ- és RAJZESZKÖZŐK RAKTÁRA, KÖNYVNYOMDÁJA és KÖNYVKÖTÉSZETE
Csáktornyán.

Alapított 1850. évben.

Szótárak.
IFJUSÁGI IRATOK, KÉPKÖNYVEK
minden kor és nem számára,
minden nyelven, a legdúsabb vá-
lasztékban.

ISKOLAI és OKTATÁSI
könyvek

minden nyelven.

Népies naptárak,

ALMANACHOK,
zsebkönyvek.

*

Az összes irodalom termékei a könyvkereskedés rak-
tárában megtekintés végett készen állanak s kivá-
natra, gondosabb megvizsgálás végett legnagyobb kész-
séggel küldetnek mind helybe, mind vidékre.

Vidékről érkező megbízások kellő készséggel és gyor-
sasággal teljesítetnek.

Irodalmi közlönyök és jelentések ingyen szolgáltatnak
ki a könyvkereskedés által.

SZAKÁCSKÖNYVEK.

Előfizetés elfogadtatik:
minden bel- és külföldi
folyóiratok, napi
és

DIVATLAPOKRA
a szállítás mind helyben,
mind vidékre a leggyor-
sabban eszközöltetik.

*

Megyenk tanintézetekben használandó tankönyvek folyton raktáron vannak.

Nyomatott Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvnyomdájában Csáktornyán.

MURAKÖZ

Beszerkesztővel értekezni lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischer Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak nyilvántarok és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELNŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODAIMI HETILAP.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A »Muraközi tisztai önszegélyző szövetkezet«, a »Csáktornyai takarékpénztár«, a »Muraközi takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 4 ft
Fél évre . . . . . 2 ft
Negyed évre . . . . . 1 ft
Egyen száma 10 kr.

Hirdetéseik még elfogadhatók:
Budapestben: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukas M., Oppelk A., Daube G. L. és társai és Herndl. Brnben: Stern M.

Nyitófér petítóra 10 kr.

Czinkórság.

Egy inkább neveltséges semmint veszedelmes társadalmi betegségről mondunk egyet-mást. A czinkórságot neveltségesnek tartjuk, de nem nagy bajnak. Azt hisszük, ez egy bárányhimlő féle, melyen rövid uton átesünk, mondhatnók a demokrácia dekadenciájának is, ha egészben véve nagy-képüsködni szándékozunk. Mert tényleg most, mikor az egyenlőség eszméi minden vonalon bevonulnak, dekadencia az a furcsaság, hogy még az éjjeli bakter is szegényli rangját.

A czinkórságnak veszélyes neme csupán az, mely gyermekei kineveltetésében nyilatkozik. Tagadhatatlan, hogy a magyar ipar pangásának egyik oka, hogy nagyon sokaknak derogál gyermekeiket ipari pályára adni.

A legszegényebb iparos, kereskedő, nyomorgó kishivatalnok, ha gyermeke csak párányit is tanul, kézzel-lábbal azon löri a fejét, hogy családja tagjaiból czimmel járó pályán levő embereket faragjon. Csupán az egészen gyenge tanuló kerül az ipari pályára, mintha itt nem lenne kelendő a szellemes emberek zöme.

Egyedül ez esztelen és veszedelmes része a czinkórságnak. A többi egyszerűen, neveltséges.

Szinte nem akarja az ember hinni,

mikor hallja, hogy Franciaországban százerekre menő szédelgések mennek rendjelekre. Hát kinek eshet jól egy becsületrend szallag, ha tudja, hogy ezt ép úgy pénzen kapta, mint a vadász-eszközeit?

Nincs kedvünk tragikus módon felfogni a dolgot. Elöttünk bizonyosnak látszik, hogy az ipar mai lenézett, nyomoru helyzetéből ki fogja magát küzdeni. És akkor pálya lesz az iparosság a mai czinkórság ellenére.

Azonban a mai czinkórság az emberi ség bárányhimlője, melyből végre is ki fog gyógyulni. Egy egészséges életnézet máris terjed. Az, hogy mindenki egyéni karaktere, tartalmi (és ami baj), anyagi sulya szerint ismertetik el. Ilyen életnézet véget fog vetni a neveltséges czinkórságnak.

Zalavármegye és városai.

— Évkönyv a milleniumra. —

Ily czimű munkára becsajtották ki előfizetési felhívásukat Halis István és Hoffmann Mór, akik a munkát szerkesztik. Meg fog jelenni október havában 18—20 iven és száznál több képpel. Ára 8 forint.

A felhívás, melyet olvasóink figyelmébe ajánlunk, így hangzik:

Zalavármegye mindenkor kivette részét a magyar nemzet küzdelmeiből. — Elüljár

vitézségével a háboruban, okosságával az alkotmányos küzdelemben. A vármegye rendei és a megye kiváló emberei mindig megértették a kor hívó szavát. Ernyedetlen kitartással törekedtek fentartásunkért a magyar nyelvnek megerősödéseért, s azért, hogy az elhanyagolt magyar nyelv elismertessék hivatalos nyelvvül az igazságszolgáltatásnál, közhivatalokban és iskolákban. Ezeréves ünnepünk alkalmával tanúságot akarunk tenni arról, hogy Zala ma is az első vármegyék közé tartozik.

A magyar nemzet 1896 ban üli meg fennállásának ezredik évét — Ezer év egy nemzet életében is hosszú idő; s hosszú idő különösen a magyar nemzet életében, mely csak példátlan hazaszeretetével, páratlan vitézségével, az alkotmányhoz való ragaszkodásával és azívós kitartásával biztosította ezer veszély között fenmaradását; úgy, hogy elmondhatjuk a költővel: »Isten csodája, hogy még áll hazánk!«

A milleniumi ünnep a nemzet történelmi fejlődését fogja feltüntetni, s tanúságot fog tenni arról, hogy az évszázados küzdelmek daczára saját erejéből emelkedett a művelt népek sorába, s vannak vívmányai az emberi tevékenység minden terén, melyeket az irigység sem vitathat el tőle.

Buzgó munka foly ország-szerte a milleniumi ünnepély érdekében; megyék, városok, egyesek sietnek egy-egy kavicssal

A „Muraköz“ társasága.

Utazás Horvát-Szlavonországban.

Irta: Gönczi Ferencz.

— Folytatás. —

Josipovich Antal a turmezei nemeseket az 1848—49-iki szabadságharcban is megtartotta magyar érzelmükben, kik ama kritikus időben megható bizonyosságát szolgáltatottak a magyar nemzet iránti szeretetüknek s hűségüknek.

Josipovichot a magyar szabadságharc érdekében kifejtett tevékenységeért a pesti hadi törvényszék 1851 ben halálra ítélte, mely ítélet kegyelem utján 10 évi várfogságra lett változtatva. E tíz év utolsó éveit is elengedték. Josipovich férfias buzgósága s hajthatatlansága nem fogadta el e kegyelmet...

Ily nagy jellemeket csak nagy idők képesek teremteni.

A turmezei síkság népes falvakkal van megakva. Videke mindenütt termékeny síkság, melyen nagy kukoriczablák, kalászosok, terjedelmes erdők és legelők váltakoznak.

Az egymást sűrűn követő állomások udvarain kedves magyar gyermekarcok mosolyognak felénk. A vasuti alkalmazottak gyermekei a vasuti tiszték és altiszték erre is, mint egész Horvátország magyar vonalain, magyarok. Helyzetük itt, az idegen légkörben, elzárt társadalmi viszonyaik között sok tekintetben számalomra gerjesztő. Ezt csak azok tudják igazán érteni, kiknek valaha a

társadalmi elszigeteltség tesztet lelket öli helyzetében legalább néhány évig élniök kellett. Ily helyzet között a lelket folyton fogva tartó bizonyos fokú elborultságra csak a jövőbe vetett remény vet egy-egy könnyebbítő sugarat...

Mielőtt a már jól látható 4—5 ezer lakósu s nagy lakerekesedést űző Sziszekre érnök, vonatunk közvetlen a Kulpa folyó partján halad. A Kulpa valamivel kisebb a Muráknál s — úgy tetszik — sebesebb folyásu.

Sziszeken kocsióra ültem, hogy az innen mintegy 35 kilométernyire fekvő Oszjekovába, utazásom célpontjába jussak.

Sziszeknél a Szávának nagyon magas partjai vannak, úgy látszik, mintha egy mélyen ásott nagy csatornában folyna. Innenről a Dunába ömléséig szabályozva van s ha a vizálás kedvező nagyságu, a gőzhajók egész Sziszekig járnak fel rajta.

A Szávától keletre eső síkság Horvátország egyik legtermékenyebb területe. Itt a vetemények rendkívül buja növéstiek. Oly gyönyörű kukoriczásokat s erőteltjes, magas növényű kalászosokat a Bánáton kívül nálunk aligha lehet valahol látni.

A keletnek húzódó, jól gondozott országút mintegy 15—20 km. hosszúságban egy gyönyörű s már hosszúságánál fogva is nagy terjedelműnek mondható öserdön visz keresztül. Az erdő talaja visenyős, mert a nap sugarai csak elvéve hatolhatnak hozzá. Az óriási vastagságu fák között az aljnövényzet ritkas. Több, a szél által nagy vénségük folytán kidőlt nagy fatörzs nyugszik a süppedékes talajban. Közében, az erdő mentén nincs község s az emberek mindenütt bővelkednek tüzi s épületekben, valószínű hogy a fák ott fognak elkorhadni.

Ezen erdőn keresztül folyik a Dráva és Száva

közti levő területnek (természetesen magát a Drávát és Szávát nem számítva) a legnagyobb folyója, a Lónya (Lana), mely 7—8 méter széles, sekély vízű, magas és meredek partu. Vízében tömegtelen tuskó, fatörzs, ág- s galytörzsmelék van, melyek miatt vizét itt-ott alig láthatni.

Az erdő keleti szélét erősen irtják. Az épületekre alkalmas részt Sziszekre szállítják, az ágak, galyak az erdőben porhadnak el, a tölgycfa kérgét pedig — bőrszerzés céljából — a kereskedők veszik meg s szállítják el.

Az erdőből kiérve, végre-valahára egy községet láttam feketélleni. Igen, feketélleni s nem fehéríteni, mert e vidéki horvát parasztházak egytől-egyig vastag fadeszakkából vannak összerakva s természetes barnásfekete színükben meghagyva.

Beérve a faluba, néhány máhozott (tecskerakásu), a többtől eltérő köcsü ház tűnik fel a falu szélén. Fedézetükön a kettőz és fejükkel fölfelé helyezett vonalzó egyenesesü gerinczsapomatok s a szegő (éi) létrás fedésel rögtön elárulták, hogy Zalából kivándorolt magyar emberek lakásai. E feltévesemben teljesen megbizonyosodtam, midőn az egyik házból egy köpözös magyar menyecskeket láttam kijönni s midőn a széles gatyás kis magyar gyerekek paripázó csoportjainak zaja ütötte meg fülemet.

Kocsink parinak menvén, nem állhattam meg, hogy közüjük ne szóljak.

— Ugy-e tik magyar gyerekek vattok?
— Ünüm, felelt saajátva s hábortalanul az egyik.

— Jártok-e má' iskolába?
— E' jár el!
— Tuttok-e má' horvátu?
— E' kicsit.
— Hunnajd gyüttetek ide?

hozzájárulni ehhez az épülethez, mely a magyar szellem erejét fogja hirdetni a világnak.

Az az Évkönyv, melyet ez alkalomra kiadni szánkeozunk, részt akar venni a munkában — Be fogjuk mutatni benne a mennyire a megszabott szűk keret enged, Zalavármegyének, városainak, vidékeinek fejlődését, jelenlegi állapotát a kulturális a gazdasági, az ipari és kereskedelmi, szóval a szellemi és anyagi tevékenység minden terén szövegben és képből.

E célból, — a mint az alábbi vázlatos tartalom mutatóból kitűnik, a vármegye tollforgató embereit iparkodtunk megnyerni, kik szíves készséggel támogatnak vállalatunkban és érdekesnél érdekesebb dolgozatokkal ismertetik a vármegye és vidékeinek speciális viszonyait.

Ismerteljük az egyes városok és egyes vidékek történelmét; a közigazgatási állapotot; a tanügyet és egészségügyet; kereskedelmi, pénzügyi és forgalmi viszonyait, nevezetesebb tanintézeteket; s a megye közönségének oly könyvet nyújtunk, melyben mindenkor érdeklélő lapozgatbat; megismeri benne a megyét minden részében s megszereti szélesebb házáját, melyet nem ismeri majdnem a bűnnel határos

Közöljük a megye kiválóbb, nevezetesebb egyéneinek arczképeit és életrajzeit.

Minden közleményt illusztrációk kísérik, s összesen száz vagy ennél is több kép fogja díszíteni a munkát

Közöljük a kir. törvényszékek, telekkönyvi hatóságok, járásbírók, pénzügy igazgatóság, adó-, só- dohányraktárak tisztviselőinek, ügyvédek, tanárok, orvosok, gyógyszerészek, a közigazgatási összes tisztviselők, posta- és távirada hivatalok, pénzügyi bizottságok tisztviselőinek, körjegyzőknek, úgy a vármegyei és városi képviselőknek teljes névsorát.

A munka, melyre nézve a t. megyei közönség szíves támogatását kérjük 1896-ban a millenium ünnepe előtt fog megjelenni negyedréti alakban, díszes kiállítással és számos illusztrációval. Vele az a célunk is volt, hogy megyénk tollforgató embereit benne egyesítsük.

Arát a kiállítás költséges volta dacára 3 forintban állapítottuk meg, hogy mindenki megszerezhesse.

Az előfizelési pénzeket (legcélszerűbb postautalványon) az előfizető nevének és lakóhelyének (u. postának) pontos kiiásával ez évi márczius hó 30-ig Hoffmann Mór tanárhoz Nagy Kanizsára kérjük beküldeni, hogy a nyomtatandó példányok száma iránt tájékozhatjuk magunkat, mert a kelleténél több példányt nem nyomtatunk.

A rendkívül gazdag tartalomtól a következőket közöljük, előleges tájékoztatást nyújtva az olvasó közönségnek a könyv érdekes tartalmáról:

A megye leírása
Zalaegerszeg városa múltjából és jelenéből. Irta: Németh Elek

Zalavármegye tanügye s tanintézetei. Irta: Dr. Ruzsicska Kálmán.

Zalavármegye egészségügye. Irta: Dr. Mangin Károly.

A biztosítási ügy Zalavármegyében. Irta: Radó B. Béla.

Zalamegye jótékony célú egyesületei. (Zala-Egerszeg, Kanizsa, Tapolcza, Keszthely, Sümeg stb.)

Nagy-Kanizsa város története. Irta: Halis István.

Emlékeimből. Irta: Dr. Wlassics Gyula.
A nagy-kanizsai kisdudnevelő egyesület. Irta: Bátorfi Lajos.

A nagy-kanizsai főgymnázium története. Irta: Kalcok Leo.

A nagykanizsai izr. hitközség történetéből. Irta: Dr. Neumann Ede

A hitelen (Gördövény) Irta: Hajgató Sándor.

Nagykanizsai tört. érmek. (Éremgyűjteményem). Irta: Dr. Szukits Nándor.

A keszthelyi főgymnázium története.
A keszthelyi plebánia templom. Művészeti leírás Irta: Bontz József

Hévíz-fürdő. Irta: Hencz Antal.

Őstörténelmi kutatások Sümeg és vidékén Irta: Darnay Kálmán.

Tapolcza múltja és jelenje. (Szigliget). Ederits. Káptalantóti, Csobáncz Rezi, Szőcz). Irta: Vázsonyi Izidor.

Badacsony, Szt. Györgyhegy, Csobáncz Irta: Vázsonyi Izidor.

Egy elfeledt költőről (Bacsányi János).

Irta: Dr. Érnei István.

Szigliget. Irta: Pollákné-Friss Adél.

Kövágó-Eörs és vidéke. Irta: Czuppon Sándor.

Muraköz (Domboru Kotor. Perlak, Zrinyifalva). Irta: Gönczi Ferencz.

A muraközi vendek. Irta: Gönczi Ferencz.
A D. K. E. feladatai a Muraközben.

Irta: Hoffmann Mór.

Csáktornya (Szt. Iona) a múltban és jelenben. Irta: Margitai József.

Alsó-Lendva története. Irta: Egyházaskövi Dervarics Kálmán.

Stridó a múltban és jelenben. Irta: Horváth Gyula.

Csertamellék (Göcsej, Tófej, Bak, Csömödé, Náprádfa, Ortaház, Bördöcze, Kis-Sziget, Páka). Irta: Göntér Endre.

Muraközről. Irta: Kele György.

Néhány vonás Kelet-Ésköltészetéből. Irta: Farkas Károly.

A tündérrózsa. Rege. Irta: Poor János.

Galambok és vidéke (Merenye, Karos, Kis Komárom). Irta: Juk József.

»Zug a szélvész, háborog a Balaton« Népdal. Szerzette: Huber Gyula.

Az itt felsorolt közlemények még korántsem meritik ki az Évkönyv tartalmát; a vármegye itt nem említett vidékeit is ismerteljük. Közleményeket ígértek és irnak még: Udvardy Ignác Dr. Szigethy Károly, Szalay Sándor, Dr. Lőke Emil, Hevesi Sándor, Szommer Náthán, Győrffy János, Tuboly Viktor, Seregélyi Dezső, Rosenberg Henriette, Halász Margit, Keszler Gyula, Tóth Sándor, Róth Miksa, Sparszám Pál, Tripammer Gyula, Donásy Ferencz, Körmeny Pál és mások.

De a közöltekből is tájékozódhatik a t. olvasóközönség Évkönyvünk érdekes tartalma iránt, mely vállalatunkat méltóvá teszi szíves támogatása és pártfogására, melyet tisztelettel kérünk.

Nagy-Kanizsa, 1895. február 24.

Halis István és Hoffmann Mór,
az Évkönyv szerkesztői.

— Magyarországban!

— Isten veletek!

Szívem elszorult e jelenet után.

Ílát így kell a magyarnak fogynia, pusztulnia?... El kell hagynia ősi hazáját, azt a hazát, a melyen kívül sincsen számára hely, hol nemzetiségét biztosíthassa, megtarthassa. A nyomorúság kihajtja Amerikába, Szlavoniába, Horvátországba, honnan csak kivételesen tér vissza. Ott maradván, magyar nemzetiségéből kivételkötik s a magyarságra nézve örökre veszve lesz!

E községből — nevént nem jegyeztem fel — mintegy háromnegyed órányira Oszjekovára értem. Oszjekovo körülbelül 3 km hosszú, egy utcából álló, templommal s iskolával bíró község. hol 4 napig maradván, módomban állt — nagyjában — a néprajzi viszonyokat megismerni s az oda nem rék kivándorolt magyarok s ezek által a vidékbeli magyarság helyzetét is megismerni.

IV.

E vidékbeli horvát parasztházak, mint már említém, egészen fádból vannak összeróva. A környéken még mindig igen sok az erdő, azért az építés anyagául a fát választották s ma az építelési fogyatkozása s drágulásaival sem bírnak a téglá, tömött vagy rakott házépítésre térni.

A ház falai az egymás fölé helyezett, durván ácsolt tölgylagerendákból állnak. A legalsó a talapfa, mely a többinél jóval erősebb. A tetőzet mintegy másfél méternyi hosszú, lefelé nyúló, keskeny deszkákból, faszindelyekből áll, melyek a régebbi lakásoknál s nap hevéntől meggörbülve feltéle kunkorodnak.

A tetők zsindelyei nincsenek lenyomatva, mint a más országbeli házaké.

A lakás rendszeren egy szoba-, konyha-, kamrából, a melléképületek két istálló- s pajtából áll.

A szobának az utca felől kettő, az udvar felől egy ablaka van.

Butorzata csak a legszükségesebb tárgyakból: asztal, székek és ágyakból áll.

A sütő-kemencsét rendszeren az udvar valamely árnyas részére, ki a szilvásba helyezik. Ha a konyhában állítják fel, a hátsó felét a szabadba tolják ki; vagyis a kemencze fele a konyhában van, fele meg a konyha hátsó falán kívül szőkel ki.

A lakóházak némelyike emeletes. Ezeknél alul a kamrák s istállók, felül a lakásszoba, konyha s kamra vannak. Az emeletre a széles, karfával ellátott lépcső kívülről, az udvar felől vezet fel.

A vidékbeli kisebb városokakban épült emeletes faházak, melyeknek uri lakói is vannak, ugyanolyan beosztásuak s feljártuak, mint az emeletes kőházak.

A paraszti faházak vastag tuskókra vagy tölgylageresekre vannak helyezve, hogy a lakás szárazsága s alsó részének, főleg talapfáinak tartóssága az elkorhadás ellen lehetőleg biztosítottassék.

A tuskók vagy törzsek vastagságához képest a ház padozata, illetőleg alapja és a talaj között melyre épült, alacsonyabb-magasabb nyílás látható, akkora, hogy ott a gyermekek bátran bujósdit játszhatnak.

Ha magyar ember települ a községbe s a vett birtokon nem talál lakóházat, valamelyik horvától vásárol legalább ideiglenesen — faházat s azt úgy, a mint áll, szépen a saját telkére viteti.

A községben már rendszeren van oly egyén, kinek a háziotlatás mellékfoglalkozását képezi, — vele az illető a ház nagysága s a távolsághoz mérten 10—20 forintban megalkudik s pár nap múlva a háza már a helyén van.

A háztoló 10—12 embert vesz magához,

ellátja őket vastag emelő rudakkal, a házat egy ily célra szolgáló tengelyes vastag fakerekekre emelteti s lassankint tolatja a kívánt helyre. A tolatás, ha a kitűzött hely messze van, másfél vagy két napig tart.

V.

Mint tanító a község népiskolájának megtekintését sem mulaszthattam el.

Ez a magas tornyu s igen réginék látszó téres templommal s emeletes, nagy belsősséggel bíró, emeletes plebániakkal együtt egy jókora dombon van. Szép, emeletes épület Horvátország iskoláinak nagyobb része.

Bementem. A tanító egy fiatal, szőke, cseh származásu ember, nagyon szívesen látott.

Beszédünk tárgyát Magyar s Horvát-Szlavonország tanügyi viszonyai képezték. Én — megvallom — a mi tanügyi dolgaink elmondásában kissé tartózkodó voltam, mert egyes horvát iskolák megtekintése s a horvát népoktatási törvények s jelentések olvasása után nagyjában már ismerve a horvát népoktatásügy tüneményes pártját ritkító fellendülését s más rendezettségét, nem akartam bővebb párhuzam vonásra alkalmat nyújtani s ennek következtében magamat s mi, sok helyen igen rendezetlen tanügyi állapotaiuk miatt a röstelkedésnek kitenni.

Elmondta, hogy náluk minden igazolatlan mulasztást büntetnek. Elég kiírnia s az »őbcsinánál« (azon község, hol a több községet igazgató tisztviselők székelnek) azt gyorsan s szigoruan végrehajtják.

A szegényebb tanulók minden taneszközt (könyveket, irkákat, gyakorló füzeteket, tollakat stb.) ingyen kapnak. Tandíj nincs. A tanítót az állam nevezi ki s fizeti.

(Folytatása következik.)

Különfélék.

Dr. Massics Gyula miniszter, kerületünk orsz. képviselőjének mandátumát a képviselőház elnöke végleg igazoltnak jelentette ki az e hó 11-iki ülésen, mert megválasztása óta a 30 nap letelt annélkül, hogy kérvény adatott volna be. A képviselőház jobboldala zajos helyesléssel és éljenzéssel vette tudomásul az elnök kijelentését.

A nemzet üdülésének emlékünnepe márczius 15-én a csáktornyai közönség az előbbi évekhez híven, ez idén is megünnepelte. Este 8 órakor szép számmal gyűlt egybe a „Hattyu” vendéglő nagytermében a közönség. A nagyterem U Felsőge, Deák, Kossuth és Széchenyi képeivel volt díszítve. Az állami tanítóképző-intézet ifjúságának ének- és zenekara több darabot énekelt és játszott szép sikerrel Beér Ferenc zenetanár vezetésével. Ugyanő zongorán játszott nagy tetszés mellett. Felméri Albert tanár nagy hatást aratott szép ünnepi beszédével. A halás közönség a kilencz számból álló műsor minden egyes pontját megtapsolta és megéljenzte. — A „Talpra magyar” és „Tavaszi elmúlt” férfinyegéseket megünnepelték. Az ünnepély műsora a következő volt: 1) Nyitány, zenekar zongorakísérettel; 2) Bemethől; 3) Szózat, férfikar Meste től; 4) Márczius 15. Ábrányitól, szavalta Trinkl A. növendék; 5) Kuruczdalok férfikar; 6) Ünnepi beszéd. Előadta Felméri A. tanár; 7) Hegedű-quartet, Pleyeltől; 8) Változatok, Bartalustól. Zongorán előadta Beér Ferenc zenetanár; 9) Téli dal, férfikar Alagától; 10) Tavasz, elmúlt. Lányitól és Talpra magyar Boldiától. — A program befejezése után tánczra perdült a fiatalság és vig hangulatban jóval éjfél után oszlott szét.

A polgári iskola ifjúsága márczius 15-én délután 2 órakor ünnepelte meg a polgári iskola helyiségében. Nagyszámu díszes közönség volt jelen, mely egészen megtöltötte a termet, sőt még ki is vonult a folyosóra. Az ünnepélyt a Hymnusz nyitotta meg. A program első pontja Rechnitzer Alfréd IV. oszt. tanuló lelkes alkalmi beszéde volt, melyet az ifjúsághoz intézett. — Utánna a Talpra magyart szavalta Kóossz Károly V. oszt. tanuló, mely után a tanuló ifjúság rá is zendített a megzenésített nemzeti dalra. Főolvasást márczius 15-ről Baumsteiger Mór VI. oszt. tartott. Utolsónak Herlinger Ernő IV. oszt. tanuló maradt, ki Lévy Mikését szavalta mély érzelemmel. Befejezőül Pálya Mihály igazgató intézett szép buzdító, hazafias beszédet az ifjúsághoz és köszönte meg a közönségnek az ünnepélyen való részvételt.

Adományozás. Hirsch báró világszerte ismert nemesszivű adakozó, magyarországi intézősége által 100 frtot juttatott a csáktornyai izr. nőegylet részére.

A helybeli közs iskolaszék Ziegler Kálmán kir. közjegyző elnöklete alatt f. hó 11-én gyűlést tartott. A folyó ügyek letárgyalása után föl lett olvasva a polgári leány- és fiúiskolának államosítása ügyében a kormányhoz intézett emlékirat, melyet a közgyűlés változatlanul elfogadott. A Királyi Pál-féle 1000 frtos alapítványnak évi kamataiból létesített két 25—25 frtos ösztöndíjat a polgári iskola igazgatóságának ajánlata folytán Rechnitzer Alfréd IV. és Kóossz Károly V. oszt. tanulóknak ítéltek oda.

A „Muraközi tanítóköz” választmánya f. évi márczius hó 9-én ülést tartott, melyen tárgyalatott: Ohajt-e a választmány az országos tanitói bizottság gyűlésén valamely tételt tárgyalatni? — A választmány nem ohajt. Továbbá tudatja az elnök, ha valaki

az orsz. tanitói bizottság által husvétkor tartandó ülésen résztvenni ohajt, forduljon márczius hó 25-ig az orsz. bizottság elnökéhez Somlya József urhoz (Bpest, Városmajor-utca 31 sz.), hogy a vasuti kedvezményt kieszközölhesse. A „Muraközi Tanítóköz” közgyűlése napjaul június hó 6-ika tüstetik ki Mura-Csányban a fölkérőnek a közgyűlés helyén működő kartársak, hogy valamelyikök a közgyűlés napján a magyar beszéd- és értelemgyakorlatból gyakorlatilag tanítson. Megkerestetik a kir. tanfelügyelő ur, hogy a közgyűlésen résztvevő közs. és felekezeti tanitók napi- és fuvardijaira nézve a közigazgatási bizottság 266/877 számú ren. leletének legyen szives érvényt szerezni, illetve azt megújítani. Lakics Vendelnek az orsz. tanitói bizottság volt elnökének a tanitók érdekében tett fáradozásaiért s érdemeiért köszönet és eljárásáért bisalom nyilvánítatik, mi a közgyűlés színhelyéről adatik az illetőnek tudtára. A tanügy fejlesztése céljából a választmány kimondja, hogy a közgyűlés színhelyétől szolgáló iskola, a tanításra alkalmas volta szempontjából a közgyűlés által megtekintetik, a használt tanszerek, tantervek, órarendek, anyakönyv, fölvételi, mulasztási, szorgalmi- és a végzett anyagról vezetett naplók megvizsgáltnak s a tapasztalt eredmény az illető iskolafőntartóval illetve az ott működő tanítókkal közöltetik.

A „D. K. E.” perlak: kiseddóvódája javára Perlakon 1895 február 24-én megtartott bohóczestély alkalmával felűfizetni sziveskedtek: Dr. Böhm Szidney, Grész Alajosné, Hirschi Miksa, Kramarics Viktor 3—3 frtot; Krampács József, Neumann Ödön, Verly Ernő 2—2 frtot; Bölcs Sándor, Csörtán Károly, Ebenspanger Miksa, dr. Feyer Nátján, Imrey Ferencz, özv. Mattersdorfer Jakabné, dr. Mesterich Mátyás 1.50—1.50 frtot; dr. Kemény Fülöp, dr. Vizteleki Frigyes 1.30—1.30 frtot; Grész Alajos, Seifert Antal 1—1 frtot; Nagy Elemér, Spitzer Józsefné, Verly Ferencz, N. N. 50—50 krt; Barakkó Miklós, Schulcz Sándor 30—30 krt és Mrás Nándor 10 krt. — Fogadák a nemesszivű adakozók a „D. K. E.” perlaki kiseddóvódája felügyelő bizottságának ez uton is nyilvánított köszönetét. — Perlak, 1895. márczius 10. — Dr. Böhm Sydney, felügy. biz. elnök, Horváth Pál felügy. biz. jegyző.

Az időjárás a mult héten megváltozott. A tavaszi enyhe szellő felolvasztotta a havat. De nem volt képes azt teljesen megsemmisíteni. Még mindig fehér lepel borítja a mezőt, rétet. A tavaszi munka megkezdéséről szó sem lehet — A nyulak most kezdik a gyümölcsösök körül munkájukat. (a csemeték tönkretételét) amiben eddig a nagy hó akadályozta őket. A lapályos helyeken fekvő vetés viz alatt áll. A nap nem sütött több napon át. A Mura és a Dráva a mai napig nem áradnak.

Lapunk mai számához a „Hungária” műtrágya, kén-sav és vegyi ipar r. t. gyártmányainak jegyzéke van csatolva, melyre olvasóközönségünk és különösen a gazdaközönség figyelmét tisztelettel felhívjuk.

Irodalom.

Divat a mezőgazdaságban című röpirat — írta ifj. Wenninger Mátyás, uradalmi kasznár — hagyja el legközelebb a sajtót. Ezen röpirat behatóan fogja ismertetni a divat káros befolyását mezőgazdaságunkra, gyakorlati alapon oknyomozólag tárgyalja az olosó buza kérdést, párhuzamban fejtegeti az állattenyésztés és hizlalás üzemet, rámutat a gazdaságadalmában mutatkozó bajokra; szóval felsorolja a gazdasági válságot előidéző körülményeket és megjelöli a kibontakozás irányát. Különösen a földbirtokos osztály és

a gazdatisztek figyelmébe ajánljuk ezen aktuális röpiratot, melynek ára bérmentes küldéssel 45 kr. lesz. Megrendelhető a „Keszthelyi Hirlap” kiadóhivatalában Keszthelyen.

A Szalay-Baróti féle történelemnek most jelent meg a 9-ik füzet, mely a Könyves Kálmántól IV. Istvánig terjedő időszakot öleli fel. A munka nagy erőnyire már oly sok ízben volt alkalmunk rámutatni, hogy most beérjük a füzet gazdag illusztráció díszének felsorolásával. Külön művelőlettel kettő van benne. A pogány magyarok lázadása és a várkonyi találkozás, mindkettő Geiger S. P. rajza után készült. A szövegbe nyomott illusztrációk a következők: Kálmán király ezüst pénze. Kommen János császár érme. II. István ezüst pénze. II. vagy Vak Béla pecsétje. Vak Béla pénze. Henrik osztrák örgrófi és bajor herceg pecsétje. III. Konrad német császár szobra. III. Konrad császár kereszties hada. VII. Lajos francia király kereszties hada. Kereszties vitéz, a második kereszties háboru idejéből. II. Géza király pecsétje. Manuel császár pénze. Barbarossa Frigyes császár. II. Géza király ezüst pénze. IV. István király érme. Egy-egy füzet ára 30 kr. — Megrendelhető Wodianer F. és fiánál Budapest, Andrássy ut 21.

A ponyvairodalom végnapja. „Ki kell szorítani a ponyvairodalmat” — ez a jelszó évek óta. Igen ám, de a milyen könnyű volt ezt hangoztatni, oly nehéz volt ezt megcselekedni. Hiába volt egyes kiadók és írók minden igyekezete, a Hűvelyk Matyik, Patkó Baudik, Argyilus királyfi meg tündérszép Ilona, még a Béla király viggat kevert szomorú históriája csak asután is ott ékeskedett népünk ládafiában a biblia meg a szoltár mellett. Hogy miért volt ez így, nem kutatjuk, különösen most, a mikor látjuk, hogy az „Országgyűlési Értesítő” kö- és könyvnyomdája részvénytársaság Néplap, Volksblatt, Vlast' a Svet meg Popurul oximű néplapja! ugyanolyan szorítják K-felé a lérczmunkákat a ládafiából. El kell ismerünk, hogy ezt az óriási munkát csakis egy oly vállalat képes elvégezni, mint a kiadó részvénytársaság, a mely hogy vállalata félmunkát ne végezzen, a nyomdaipar legújabb vívmányának segélyével, a hétszint nyomó nagy körforgógépelel oly lapot képes adni a nép kezébe, a mely nemcsak tanít, ismertet és mulatit, hanem szemgyönyörködtető szines képekkel is bőviti a nép ismeretkörét, s a milyen osinos a lap külseje, épp olyan érdekes és változatos a tartalma is. Megtalál a nép e lapokban mindent mire szüksége van. Heti naptárt a oximlapon és a legközelebb eső országos vásárokat. István gazda ellátja a gazdát egy hétre való teendővel a gazdaság minden ágában; Miklós diák olyan vonzón, érdekesen fejtegeti a napi kérdéseket mintha csak professor lenne; a Krónikában megvan minden hír politika nélkül, pl. nemcsak hogy mit csinál az országgyűlés oda fönn Pesten, hanem még a japán-kinai háboru is. Nőárius uram, a falu ügyes-bajos dolgait ismerteti, az Öregdoktor meg vigyáz a gazda egészségre igazi receptekkel; hugomasszony részére meg ott van a baromfi-tenyésztés — és a mikor elfáradunk a sok dologban, ott van a „Mullattató”, a melynek történetei hol könnyet facsarnak ki a gazda meg az anyjuk szeméből, majd meg akkorát nevettek velük, mint piz kis korokban öreganyjuk az ó bohókás zöld díszű mezéjével. És mindezt csak évi 2 frtért. Jó lélekkel ajánlhatjuk tehát földbirtokosaink, egyesületeink stb. figyelmébe e valóban hűzapot pótló és misziót teljesítő vállalatot, hogy azt cselédjeik és munkásaik közt terjesszék. Még csak azt jegyezzük meg, hogy e lapok 16 oldalnyi terjedelemben magyar (Néplap), német (Volksblatt), tót (Vlast' a Svet), és román (Popurul) nyelven jelennek meg. — Mutatványszámot kívánatra szivesen küld az „Országgyűlési Értesítő” kö- és könyvnyomdája részv. társ Budapest, Vármegye-utca 11.

Midőn a nagyközönség figyelmét Unghváry László cseglédi hírneves gyümölcsfa iskolájának mai számunkban közzétett hirdetésére felhívánk, különösen kiemeljük, hogy nevezettnél a százezrekre menő mindenféle nemes csemetén felül még mintegy 1.500.000 darab 1—2—3 éves gyümölcsfa vadonoz van eladásra készen, még pedig: körte, alma, birs, doucsin, paradicsom, szilva, prunus-myrobolana, saint-Julien, beszterozsi szilva, oper, sajj-meggy, sárga barozk, mandula és kőkényből.

Felelős szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁDOR)

MEDJIMURJE

Š urednikom moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vrom. — Sve pošiljke tišće se nadričaja novinah, naj se pošiljaju na ime Margitai Jozsefa urednika vu Čakovcu.

Redateljstvo:

Kašćara Fischel Filipova kam se predplata i obnana pošiljaju.

na hrvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk. Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“ „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“, i t. d.

Pređp'atna cema je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obnana se poleg pogodbe i šal računaju.

Odělo.

Kožu zivinah dlaka, perje pokriva, ovo njim brani tēlo od nepogodah vremena. Čověk si čuva i brani tēlo sa komadi oděla, brini se za opravu.

Glavna svrha opravne je sa zdravstvenoga gledišta ta, da brani od sime i da škodljivi utēca, topline po mogućnosti amanjuje.

Oprava u obće naj bude čista

Podrapana oprava je aramota, zamazana je pak pogibeljna zdravlju.

Oprava naj bude komoda, da se u njoj dobro moremo čutiti.

Bēle i svētle farbe tvari za odělo odbijaju svētllost i toplinu, temne farbe su pak protivnog svojstva

Od lāsne tkanine opravne je toplija kak od guste tkanine, ar u prostoru nalazeći se zrak toplinu duže pridržava.

Vunena je oprava toplija, ar najduže pridržava toplinu tēla, ta izvanjski zrak neprebija tak lahko črez nju. Vunena oprava najbolje prēči prebijanje vanjske feichtnine, i umanjuje naglo isparivanje znojenja, koje bi lahko prehladu prouzročilo. Zesvim protivnoga utēcaja je platno. K vuni je na podobneša u tom obziru svila, te kao med vunom i platnom stoji još pamuk.

Spodoba opravne ili oděla mēnja se polag naroda, ne umnē mode, po načinu poslovanja i poleg tēlesnih dēlovah. U obće naj odělo nebude niti jako prostrano, niti odviše tēsno.

Osobito je škodljivo, ako nam oprava, koji god dēl tēla stišće teži. Dožadjući nam krv u svaki ustroj toplinu, život potrebno je da oprava neprēči obticanje krvi, kak to zaprēčuju n. pr. jako tēsni ovratni ruboi, šali remeni na hlačah, čarape, tēsne olpele, čišme. Sve to more teške bolesti prouzrokovati.

Opravu si moramo prema dobi lēta i kakvoći vremena prilagoditi.

U obće je zimi potrebno toplije se odevati, i u tu svrhu iz lazne tkanine, radje je temne farbe bolje, nego gladka, gusto tkana oprava.

U lēti je gladka, svētle farbe platnena oprava najprilidneša.

U protulētju i jeseni, gda je vrēme jako promēnljivo i vkanljivo, uvijek je treba toplije se oblaćiti.

Deca i stari ljudi, slabi boležljivi u obće naj se toplije oblaćuju, kak jaki odrasli. Od pojedinih tēlesnih dēlah opravne.

U obće gornji dēl tēla, glavu, vrat, hladno dēl črēvo, noge trēba je toplo držati.

Glava vre od lasi bivši obranjena, uvēk naj samo po slabo bude pokrivena.

U sobi navlastito pak za spavanja ostavljajmo glavu nepokritu. Teška i topla pokrivala za glavu (debel škriljak, kapa, rubec o glavu ni su zdravi.

Vrat se nesme s rubcem zamatati, nesme se tēsni ovratni rubec šal nositi, nit s visokostojećim kragenom rubača, ar to je sve škodljivo zdravju.

Osobitu pazku treba je obraćati na rubače i u vobće na bēlo rubje. Črez tjeden barem jeden put' ali poleg potreboće i vi seput'se moramo preobleći čisto. Nespavajmo u onoj rubači, što smo ju po danu nosili, nego si oblećimo spavaću rubaču.

Upotrebljujuć anda kao bēlo rublje neposredno na kožu prilagodjuć, predniše je vunenost pamučna tkanina nego platno, ar je mnogo toplija i bolje povla i znoj. Rubače iz flanela naročito su hasnovite za slabiće, osobito u mrzlih i feichtnih okoli ah.

Prusek i kaput neka nebude tēsni, da u primanju zraka se prana s glob slobodno more siriti.

Hlače takaj naj nebudu jako tēsne te si nestiskujmo želudca, črēva s čvrstim hlačnjakom remenom ili pasom, ar si time moremo betega pribaviti.

Nazeba prefeichtnjenje nogah mnogim je betegom vrēlo. Bosini nogami po mrzлом podu nē je uputno hoditi, naročito pak ako je tēlo uznojeno.

Obćenita u pozor njenja.

ZABAVA.

Proročanstvo.

Još za ovog sretnog vriemena, kada je svaki prorok istinu prorokoval, živel je na istoku Ali, jedan mudri i zmužen vladar. On je već bil star i stjed postal, bez da je dožvel veselja prestola-naslednika imati, ail jer ga je Allah (Bog) ljubil izpunila mu se je na jedaa krat zelja.

Sad je nastalo posvud u državi veliko veselje i Ali je dal šajnu zabavu, k kojoj su svi mudraci njegovog kraljestva bili pozvani, za da sudbinu novorodjenoga iz zvezdah proriču. Novorodjeni pak je bil čudak od dieteta, jer komaj da je svietlost ovoga svieta zaglednuł, već se je svojimi malemi ustnicami i svjetlimi okeki tak sladko smejal, kak da mu se je srdcece veselilo, da je na tak liepi sviet došel. Ali pak se je dvostruko nad svojim smejućim se dietetom veselil.

Kad su pak mudraci na v.tu iskredimi se zvezdami skupljeni stali, sve je napetošća čekalo proročanstva. Čulo pak se je samo sve dobro, te mu je svaki, veselomu dečarecu, samo sve dobro i sreću u potpunosti mieri prorokoval.

Na zadnje pako stupi Saadullah naprvo.

— Taj je bil najstariji i najmudriji izmed njih. On je dugo premislaval zvezde i smiešedega se novorodjenca, zatim reče svečanim ali umiljatim glasom, dočim je na okolo sve zamuknulo: „Ali tvoj sin nebude nikad star!“

Obće osupnenje je nastalo te su mnogi nezadovoljuo pričeli mrmrati, zakaj je otcu odkril te ga tim razžalostil, pak makar je izbilja tak u zvezdah čital.

Na to otac dieteta srditim pogledom skoći iz stolca te sakriči: „Dobro starac! Ali jaj tebi, ako si lagal! Zaklinjam se ovda nad tobom i tvojom diecum se strašno osvietiti!“

Mudrac je mirno poslusal grožnju, zatim se nakloni i otide, a ostali su presenećeni tam ostali. Novorodjenac se je medjutim u zlatoj zibki podsmehaval tak glasno, da se je činilo, diete ismehava odhadajućega proroka.

I tko bi mislil, da je ono nesretno proročanstvo na razvoj mladog princa nepovoljno dielovalo, taj bi se vkanil. Još nikada nije imala ona država tak veseloga prestolonaslednika, nego sada, a kad je stari Ali umrl, nikada tak zadovoljnoga vladara, ali i mudroga, nego li je bil mladi Ben Ali.

Nu kad je i on pričel sled postajati te se je njegov šestdeseti rodjendan približaval, obkolili su ga mnogi takovi, koji jal i nazlob u srdcu nose te su mu rekli;

„Gospone! Nije li on prorok sramotno lagal, koj je prorical, da ti nebudeš nikada

star? I rije li tvoj otac njemu i njegov m nasliednikom pod zakletvom se obećal osvietiti, i to strašno, ako će lagati? Još živi njegov sin Saadullah, stovan i bogat med nami. — Zmisli se na zakletva tvoga oca te ga pređaj sudu ili sudi sam vrhu njega.“

Ben Ali pako je bil milostiven vladar, te je odurjaval krvoločnost, nu kaj je njegov otac pod zakletvom izjavil, ipak je moral držati.

Pozove na anda dan svog rodjenja mudrace i puk u vrt, na ono miesto, gde je negda stari prorok krivo govoril, te reče Saadullahu: „Jeli ti znaš, kaj je ovde negda tvoj otac prorokoval, i na kaj se je zatim moj zaklel?“

„Znam gospone!“ — odgovori mudrac mirno.

„Pak ti netrepećeš nad kaštigun, koja te čeka?“ — Zapita Ben Ali dalje. —

Sad se pokaže gizdavi posmieh na ustnicah Saadullahovih, zatim stupi na stube tronuša te kresedimi se očmi glasno progovori:

„Rieč proroka je vekivečna istina i laž nikada neokalja njegova usta! Gledajte ga — našega vladara, čije se lasi doduše sreberno kak snieg svieta, ali lice je mladenački posmieh zadržalo. Jeli je anda moj otac lagal? — Zar je Ben Ali star?“

Na to zaori neopisivo veselje, a nazlobnjaki su se izmed mnozine izgubili. Vladar pako med suzami veselja i posmiehvanjem

Kada znojimo nenaglimo se slačenjem, osobito, ako smo na mrazlom mjestu, ar se lahko nahladimo.

Mokro, navlaženo odělo, neosušajmo na sebi. To je za zdravje pogibeljno. Ako je nam oprava namoklo, izlěčimo ju čim predi sa sebe, te si tělo zrobavši do suhoga preoblečimo se u drugu suhu opravu.

Tak učinimo i onda, ako nam su se cipele, čizme, čarape, (fussotlni) premokle. Naročito se pri bolestni mora paziti, na to, da si neoblečuju takvu bělo rubje, koje ně je nevšim suho.

Opravu bolestnih, naročito pak pri lěpijivih betežnih neoblečimo opravu pod nikakvu cěnu, ar bi tim lahko betežni postali.

Negda je materijal oprave sčemernom farbom farban. Osobito zelene farbe opravom za bal su se ogiftanja i smrt prouročila. Čuvati se je treba ovakve oprave.

Betežno děte.

Doktor: Poslali ste po mene, Gđe je betežnik?

Mati (bežnoga deteta): Ovdí je posel o našem siromašnim Ivekom, gospo doktor! Pomislite, prosim vas, kak sirotčėk trpi... Ja neznam, kaj mu je... od jutra opada neprestance.

Doktor: Opada?

Mati: Neprestance, gospon doktor.

Doktor: Na pod?

Mati: Na pod!

Doktor: Čudnovito... Kuliko je ljet star?

Mati: Četiri i pol.

Doktor: Hm, hm! Vu tih ljetih moglo bi se to děte držati na nogah. A kak je došlo do toga?...

Mati: Ja nikak nerazmem. Včera je bil zdrav i skakal je kak veverica. Vjutra denes sam ga oblačila. Oblěkla sam mu

sidje iz trouša, zagrlimudraca te ga nazove svojim prijateljom. Rieči proroka pako su od sad u puku još više vriedile nego do sad

Parabula, baš za sada.

Nieki seljak, koj je još negda, u staro vrieme kroz šumu jahal, putujući od nekud u svoje rodno mjesto, sastal se je, sa jednom starom ženom, koja ga je nagovorila, da joj dopusti odzad na konja se sestí i šujim jahati.

„Tko si ti?“ zapita ju seljak.

„Ja sam kuga.“ — odgovori žena.

Prestrašeni seljak podbode konja, koj je skočil kaj je igda mogel

Ali stara ga pograbi za vuzde te reče seljaku: „Zakaj hoćeš bežati? Mozbit misliš, da ja tvojega konja i bez tvoje pomoći nedospem u selo? — Ja mozbit gde kasnije dojdem nego ti i to jedina razlika, jer da dojdem, to je sigurno. Budi anda pametan te me pusti na konj, da sobom jašem, ja ti zato obečujem, da se tebe i tvojih nedoteknem.“

„Sedni se na konj“ — odgovori seljak, a onda u jakom kasu pričme prama selu kasati.

Za kratko vrieme zaustavi seljak konja te se pasti u molbu za da još ovoga i onoga te još u koje svoje rodjake od kuge oslobodi. Ova mu obeča sve sačuvati, ko.e god joj je nabrojil i sad seljak opet malo laglji podpode konja i kasce idu prama selu, stara žena, iliti kuga odzad za sedlem.

Kad su već blizu sela dojahali, zaustavi

štomfice i hlačice, a onda sam ga postavila na pod, a moj mali opal je kak je dug i širok.

Doktor: Marti se je děte poskliznulo?

Mati: Prosim vas, gospon doktor! Zdignula sam ga, a da je opet opal na zemlju. Zdignula sam ga vu šudu i próbala sam, nebi li stalo, ali nije moguće. Próbala sam sedem ili osam krat. Na kratkom, gospon doktor, ja neznam kaj mu je, da pada neprestance.

Doktor: Čudnovito! Jeli bi ga mogel videti?

Mati: Razuměva se. (Ona je odišla vun i donesla je sineka vu na naručaju. Děte je zdravo i rumeno).

Doktor. Preljepo izgleda. Postavite ga, prosim na pod. (To se učinilo, a děte se zrušilo).

Doktor: Još jenkrat, ako smém prositi. (Opalo je kak i prvlje).

Doktor: Molim još jenkrat (Děte se opet zrušilo).

Doktor (zamišljeno): Čudnovito! (Prigne se do Iveka, koga mati podupira, deržeč ga izpod pazduha): Poveč mi Ivek, jeli te kaj boli?

Betežno děte: Né, gospon doktor.

Doktor: Mořti te boli glava?

Betežno děte: Né, gospon doktor.

Doktor: Jeli si dobro spal?

Betežno děte: Jako dobro

Doktor: Jeli bi štel tanjerček dobre juhe?

Betežno děte: I kak rad, gospon doktor.

Doktor: Dobro. (Vu svojem osvedočenju). To je hromost, plantavost.

Mati: Hrom... Sveti Bože! (Ona zdigne vu zdvojnosti ruke vu vis, a děte je opalo).

Doktor: Žalibože! Podpuna kljenitavost nogah. Vi budete videli, da su nogice ma'oga prez ikakvoga čutenja. (Prigne se k detetu, i na jenkrat je zaviknul): Ah, ah! (Vu serditosti): Kaj govorite tu o tromosti, plantavosti, gospa.

Mati (čisto presenečena): Ali, gospon doktor...

seljak opet konja te se opet pričme pogadjati i prositi za ovoga i onoga. Kuga mu obeča da ča svakoga sačuvati, za kojega je goder seljak prošil tak, da je već skoro celo selo b'íl zprosil i ona je na zadnje obečala, da bude samo sa desetimi zadovoljna, a sve ostale cieloga sela hoče pustiti nedotakute.

Seljak zajaje u selo i kuga onde ostane celi jedan dan. Ali o groza! Ne polag njezinoga obečanja, samo deset, već petdeset ih je umrlo.

Seljak odbieži k-kugi te joj pričme njezinu nevieru predbacivati i ostro ju koriti, da svoju rieč nije držala, već je miesto deset, petdeset ih pogutla.

„Ja sam svoju rieč držala“, — odgovori stara — „To je istina, da je petdeset ljudih umrlo, ali od kuge ih je samo deset umrlo, a ostali četerdeset su od straha pred rečenom bolestju umrli.“

Kaj se učimo iz ove parabule? —

„Neimaj strah pred Influencom!“ —

Praktikuš.

Niekoj gospon mi je povedal: Ako hočem, da bu moj mali dečec, on kričepeter, zaspal, tak mu samo pomažem prsteke me dom, a zatim dam mu nekoj ducent kokodžerak u ruke, da se šujimi igra. Dite odmah sedi mirno te snimlje pera, koja se sa med prijemlju, iz jedne ruke u drugu, gde se opet za prsteke primu.

To čini tak dugo, dok vrhu toga i zaspi.

Em. Kollay.

Doktor: Dali su ga vsi vrazi! I ja verujem, da se nevoljno děte nemre deržati... Vi ste mu obedve nogice postavili vu jednu nogavicu!

Priredil:

Glad Ferencz.

KAJ JE NOVOGA?

Potvrđen mandatum.

Mandata dr. Wlassits Gyule ministra i našeg ablegata je vu orsačkom spravišču 11-ga o. m. preze: ors. spravičca za potvrđenoga izjavil, pokedob minulo je 30 dnevov, bez da bi proti mandatu gdo molbenicu dal nutri. Desna stranka orsačkog spravišća je sa burnim šeljen kričkom pozdravila našega potvrđenoga ablegata.

Kraljica Jalkabeta.

Kraljica Jalkabeta, koja je 2. marcija stigla iz Kap. St. Martina vu Ajaccio na Korziki, izšetala je dne 8. toga meseca do dvora Punta, vlastništva vojvoda Pozza. Kraljica je čeli put od 12 kilometrah dalje onamo i nazad prevalila pešice.

Kraljica bude za koj dan odputovala na Krt, gde ju bude pohodil zet vojvoda Ferencz Salvator i njegova tovarušica nadvojvodkinja Marija Valerija. Žujimi se bude kraljica povrnula vu Beč.

Kralj nasljednik (herb) kneza Metternicha

Jedne bečke novine javljaju, da znameniti del ostavnice pokojnog kneza Metternicha vezda prelazi na kralja Ferencz Jožefa. Leno (herbija) Johanisberg na Rajni, na kom raste glasovito rensko vino, prikazal je cesar Ferencz I. ljeta 1814. knezu Klementu Lotharu Metterichu. To je leno imalo prelažiti samo vu izravnoj lozi na mužke potomke, a pokedob je knez Rikard Metternich vumrl prez mužkog potomka, to je leno postalo slobodno i pripada sada prvobitnom gospodaru.

Grad Johanisberg sagradjon je od ljeta 1722. do 1732 na razvalinah benediktinskog klostra, koji je obstojal od ljeta 1090: do 1568. Beržuljak je visok 185 metrov i zaprema na 16 hektarah divnog vinograda (goric). Prvobitno je pripal biskupiji Fulde, Napoleon I prikazal ga 1807 ljeta maršalu. Kellermanu, a cesar Ferencz I. ljeta 1814. knezu Metterichu. Vno, koje raste na tom brezuljku, spada medju najskuplja (najdražeša) na svetu.

Evropski vladarske hiše.

Prema najnovšem gotajskom dvorskom kolendaru, priboječi vse premenjbe do danas, ima hašburško-lotarinška vladajuća hiža najviše mužkih šivučih kotrigov, tojest 81. Za njom šljede hiža Romanova vu Rusiji sa 25 i hiža Hohenzollerova sa vsimi ograniči sa 25 mužkih kotrigov. Četrta je na redu bavarska hiža Wittelsbach sa 22 kotriga, a onda šljede: razni Bourbonci sa 24 kotriga, Orleansci sa 18, Meklenburžani sa 15, englezko-hanoveranska hiža sa 12, danska holsteinska hiža sa 10, hesenska hiža sa 9; razne saske hiže sa ukupno 82, hiža Bernadotte vu Švedskoj sa 8, hiše Savojsko-Oavignanska vu Italiji sa 8, hiža Oldenburšku sa 7 i Würtembeška sa 7, hiža badenska i grčka vsaka sa 6, hiža portugalska i crnogorska Petrovičah Njeguških vsaka sa 4, hiža belgijska sa 3 i hiža Obrenovičah sa 2 mu ka kotriga.

Panamino u Italiji

Iz Milana pišu: Silnu senzaciju izazivlje ovdje odlazak zastupnika Comandina, koga je nevidom nestalo. Gospođin Comandini, prvlje žareći radikalec i republikanec, podkupljen je po mnogo postovanom gosp. Crispiu, koji sad progoni zbog spodobnih stvari mnogo poštovanog gospođina Giolittia, — pak se je prekjučno preobrnuo u žarećeg pristasa vlade Comandini dobio je nalog, da pripravlja izbore u Milanu i okolici, pak je vtemeljil Crispijeve novine „Corriero del Matiuo.“ Crispi mu je u svrhu agitacije pripisao iz penoz izniknuo. Od 15. februara nestalo ga, a tvrdiju, da je prešao u Švajcarsku.

Druga slika. Grof Visone, sin bivšeg dvorskog ministra kod kralja Umberta, tajnik vanjskog ministarstva i neko vršme talijanski poslovodja u Berlinu, gde ga je i car Vilim s odlikom prijel, počinil je veliku prevaru. Izgubil je u jednom rimskom klubu na baccaratu silne penoze. U zoru, kad su se stali od kartanja, još je bil dužen 15 000 fran. Na to je plemeniti grof izvadil iz žepa knjižicu chekova (šekova) jedne berlinske firme, iztrgnul je odnud jeden list ter napisal na 25.000 fr. i svoje ime „Evo vam“, rekel je, „doznake na 25.000 fr., vzemite 15.000 fr., a ostatek mi povrnite“. Njegovo želji bilo je zadovoljeno ter mu je odmah izplaćeno 10.000 fr. Chek je bil poslan u Berlin, a već drugi večer stigel je iz Berlina te legram „Gosp. grof Visone kod naše je banke accreditiran sa 50 marakah.“ I grofa Visona išćeju od onda zahman; vele, da je otišal zaradi premembe zraka u Tunis.

Wahrmanov dvojoj.

Sin pokojnog magjarskog zastupnika i novčara Wahrman Morica, Ernest Wahrman, pobil se je pred nekolikimi dnevi s nekim francezom u Nizzi, ter je zadobil na prsih težko ozledu. Zrok dvojoj i ime protivnikovo nije poznato. Na vjest o dvojoj pošel je jeden od rodjakov Wahrmanovih u Pariz, kam su ranjenika prevezli, no Ernest je ondi u subotu vumrl od ozlede.

Ernest Wahrman, koj je bil 34 ljeta star, služil je kakti rezerve oficir u jednoj dragunskoj regimenti. Iz Beča, gde je neko vršme živel, pošel je u Belgiju, gde je kupil velik dvor i razkošno živel. Po smrti svog oca nasljedil (herbal je) blizu 2 milijuna forinti, a od onda je počal škrtariti. Kupil je imanje u Magjarskoj i hotel je vrediti gospodarstvo. Pokedob nije bil oženjen, herbali budu njegov imétek njegvi dva brati

Vugodno iznenadjenje.

Gyarmatskom poljodjelavcu Mihalju Pap desilo se ovih danah vugodno iznenadjenje. Pred 15 ljet bila mu je komaj po jednoljetnoj ženitbi oteta mlada žena po nepoznatom čoveku. Pap se medtimga nije brijal, da ju poláče ili usjde. — Nézdavnja najjavil se je pri njem muž Gabriel Soki iz Anta, ter mu je povedal, da mu je on pred 14 ljetmi otel ženu. Vezda je on, Soki postal Nazarenc, a po regulah ove religiozne sekte, dužen je, da vse, kaj n je njegovo, povrne onomu dije ja (vlastniku). Tak je i vezda dopeljal ženu, da ju povrne Papu, a pridodal je i rezultat toga krivog posjeda, — potero dčec. Pap je dakak stim odkrićem bil tak nemilo genjen, da je vzel batinu, da, i do ti čas vudiral po pokornom Nazarencu, dok je ov malo né vumrl. Vezda bu u ovoj pravdi sudil sud-

Kratke novosti.

— Margitajski sudoc Šipoš, strelil se je pred par dnevi s nesrečne ljubavi. I njegova ljuba hotela se je vubiti, ali je oslobodjena.

— U Miškolou otrovala se je Gisela Guttman, tovaruška defraudanta Daniela Guttmana, koji se je vtopil pri brodolomu „Eibe“.

— Iz Trsta javljaju: Ovdj pada silen sněg a poleg toga lada ljuta zima i oštra bura. Trst je zevsema zasipan snegom i odrezan od vsake sveze světom. I u gornji Italiji pada sněg. Telefon s Bečom je prekinut. Iz Mletakah telegrafirali su: Ovdj lada silna sněžna vijavica. Věs promet u lagunah i na kupnu sprěčen je. Kvar je veliki od bure.

Južna željeznica javlja, da je obustavljen vsaki promet na prugah (štreki) Ljubljana Trst i Sv. Peter-Fiuma.

— U Beču je od subote do deces zapal silen sněg. — Influenca, koja jt ovoga ljeta u Berlinu, Parizu, Londonu lada, zavladała je i u Beču tolikom obsegu, da vsi špitali su prepuni i da već nemreju nikoga prijeti.

— U Beču: Nadvojvodkinja Elisabeta, majka španjolske kraljice regentice odputovala je u Madrid. Po tom se sudi, da se je beteg kraljičin pogorsal.

— U Rimu, 3. marciusa: Rimski otec papa pijel je kardinalski sbor, koj mu je gratuliral k rodjenđanu i k danu krunisanja. Papa je ponovno izjavil živu želju i ufanje, da se budu istočne cirkve sjedinile sa zapadnom, makar im se koliko opirale svetovne vlasti. Papa je zaključil, da u duhu pozdravlja kakti jeden od najznamenitših danah u kulturnom životu ljudstva i cirkve onaj dan, koji bude vjerskim sjedinjenjem udahnuti narodom nov život.

— U Velikom Bečkereku, 6. marciusa. Nasip uz moravički kanal predrla je včera voda u širini od 17 klastrov. Dva sela su poplavljenja. Više se je žosobah utopilo. Vojnička je pomoć poslana.

— Pralčki (Njemački) car i carica u Opatiji. Iz Berlina javljaju, da Vilim car kani s caricom i familijom meseca aprila opet dojt u Opatija.

— U Velikom Bečkereku, 7. marciusa. Ljudstvo mesta Velika Margitta predrla je snočka kod Moravice nasipe poleg rēke Temej, da odkloni poplavu Gruntas Van Royen tomu se protivil, ter je strělal na ljude, koji su mu odgovorili iz puškah. Borba je trajala pol vare, dok nisu muži preobladali i predrla nasip na 10 klastrov dužine. Slapi su poplavlili 8000 mekot zemlje oranice. Više jezer svinjah se vtopilo, kvar je ogroman. Željeznička sveza med Verbecem i Velikim Beckerekom je prekinuta.

— U Esztergomu i Gjuru je takaj poplava (potop).

— U Bndimpešti, 7. marciusa. Včera je ovdj punih pet vur se zléval deždj, kak is čebra. Vezda opet ide sněg.

— Do konca februara povlečeno je iz prometa 50,950 140 komadov papirnatih forintačah. Još ih je u prometu 6,988 221 for.

Nekaj za kratek čas.

Neprištojnost.

Jedna mati ostavila je prvi put svoju kćerku na samo sa zaručnikom. Kad je zaručnik otišal, zapitala je mati kćerku, od čega su se razgovarjali. „Premisli si mamika“, rekla je kći, — „ja sam se morala sramovati, kad me je zapital, jeli znam kubati?“

Mati: „To je od njega jako nepristojno, kad već vezda misli na jelo.“

Protivno.

On: „Anda vezda imam u ruki dokaz, da me vkanjuješ.“

Ona: „Kaj, ja da tebe vkanjujem? Na suprot, ti mene vkanjuješ. Nisi li mi obešal, da budeš za osem dni stopram dimo došel, a ti si se eto već drugi dan povrnul.“

„Anda gospa, vi imate dva brata? Čudno je ipak to! Pred dvemi tjedni spominjal sam se s vašim bratom, a on mi je rekel, da ima samo jednoga brata.“

Raztrešenst.

A: „Kaj misliš, koja je pri stolu najveća raztrešenost?“

Školski humor. Navučitelj: „Poveč ti meni Joška, od kakvoga beteg je vumrl Herodes?“

Dijačec: „Od influence.“

Navučitelj: „U kaj se je pretvorila Lotova žena?“

Dijačec: „U salc tangl.“

Otec: „Kaj tuliš tuliko?“

Sinek: „Mama me je izstukla i rekla, da nisam za nikaje.“

Otec: „Rekla je istinu.“

Sinek: „I rekla je, da bum i takov nevaljanec kak i otec.“

Pitanje i odgovor.

1. Zakaj ljudi nose oipele na nogah?

Ar ih nemreju nještiti na nogah.

2. Kaj je najbolje na buhi?

Da nije podkova.

3. Koji nam ljudi jemljeju vse od vusta?

Brjati (barbari).

4. Kaj je riba kad je osoljena i suha?

Mrtva.

5. Gde se sedi, kad se ide u školu?

Nigd, ar se ide.

6. Kad ima čovek toliko očih, koliko dana u godini?

Drugoga jannara. (2. jannara.)

7. Kaj dōla guska kad stoji na jednoj nogi?

Zdigne drugu nogu.

Priredil:

Glad Ferencz.

Gabona arak — Olena žitka.

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	frt	kr.
Buza	Pšenica	6.20	—
Zab	Zob	5.80	—
Rozs	Hrč	5.—	—
Kukoricza ó	Kuruza stari	6.75	—
uj	novi	6.75	—
Árpa	Ječmen	5.50	—
Fehér bab uj	Grah beli	9.—	—
Sárga „ „	zuti	6.—	—
Vegyés „ „	změšan	6.—	—
Lenmag	Len	10.50	—
Bükköny	Grahorka	5.75	—

ODGOVORNI UREDNIK

MARGITAI JOZSEF

Glavni surednik

GLAD FERENCZ

Nyilttér.

E rovat alatt közlőtekért sem alaki, sem tartalmi tekintetben nem vállal felelősséget a Szerk

Foulard-selyemet 60 krtól 8 frt 35 krig méterenkint — japáni ohinai sat. a legújabb mintázzal és színekben. u. m. fekete, fehér és színes Henneberg selymet 35 krtól 14 frt 65 krig méterenkint sima, csikos, koozkázott, mintázzottakat damasztolt sat. (mintegy 240 kft. önböző minőségben és 2000 szín mintázzal sat. postabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat küld postafordultával: Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Svájcha címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. 2

LOTÉRIJA Graz, 9-ga marciša 1895.
20 65 52 84 72

HIRDETÉSEK.

Az Alsó-Lendva-Lenti uradalom főbérnökségénél

200. mtmázsa vetésre alkalmas
tavaszi bükköny

(kisebb mennyiségben is) az alsó-lendvai vasutállomáshoz szállítva métermázssáncént
7 frt 25 krért eladó.

Venni szándékozókknak mintát küld a

Főbérleti számtartósdg

698 1—1 Alsó-Lendván.

2003/p. 895.

Hirdetmény.

Alulírott kir. törvényszék közzé teszi, hogy Erzsébetlak (Jalsovecz) község közös urbéri legelőjének felosztása czéljából határnapul az ottani községházához

1895. évi április hó 3-ik napjának
d. e. 9 óráját

tűzte ki, s arra a távollevő érdekelteket ezen uton megjelenésre idézi

691 1—1 a kir. törvényszék.

Nagy Kanizsán, 1895. Március 7-én.

Tóth elnök. **Dr. Fischer** jegyző.

Hirdetmény.

Zrinyi (Mártán) külvárosban levő ingatlanom

rét és pajta

eladandó. A rét esetleg parcelláncént is eladatik.

Bővebben értekezhetni

Özv. Szy Antonianál

Csáktornyan.

697

Előfizetési felhívás

NÉPLAP. VOLKSBLATT, POPURUL, Viasť a Svet

czimű négy, magyar, német, román és tót nyelven, külön-külön megjelenő gazdasági néplapokra, melyek a leghasznosabb olvasmányt képezik a nép számára. A hetenkint 16 oldalon megjelenő lapok a legszebb színnyomatú képekkel vannak ellátva. Rendes heti kalendáriumon kívül közlik az összes vásárokat, az egyes gazdasági ágakban hasznos tanácsokkal szolgálnak. — Képekben mutatják be a gazdasági eszközöket, valamint az álattegyesítés ügyében tájékoztató rajzokat közölnek. Ezenkívül az ország és a világ eseményeit népszerű modorban ismertetik.

E gazdag tartalmu néplapoknak külön, külön

az előfizetési ára:

Egy évre csak 2 frt, félévre 1 frt.

Tömegesebb megrendeléseknél, pl. törvényhatóságok, uradalmak, egyesületek részéről 20 százalék árengedést teszünk.

E lapok megrendelhetők az

ORSZÁGGYÜLÉSI ÉRTESÍTŐ KÖ- ÉS KÖNYVNYOMDÁJA

694 1—1

részvénytársaságnál

Budapest, IV., Vármegye-utca 11—13. sz.

Mutatványszámokat, bármely nyelvű néplapból ingyen szolgálunk.

686 6—8

A „Csáktornyai tárházak részvénytársaság”

közírré teszi, miszerint f. évi április hó 2-án d. m. 2 órákor Csáktornyan (a társaság helyiségében) III-ik rendes évi közgyűlést tart, melyre a t. cz. részvényeseket ezennel meghívja.

Azon részvényesek, kik azon megjelenni óhajtanak, kötelesek részvényeiket a még nem esedékes szelvényekkel együtt, a magyar ipar- és kereskedelmi bank részvénytársaságnál Budapesten (Nádorutcza) vagy pedig a Csáktornyai tárházak részvénytársaság pénztáránál Csáktornyan letenni.

Csáktornya, 1895. márczius 13.

Az igazgatóság.

TÁRGYSOROZAT:

1. Jelentése az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak az elmúlt üzleti év menetéről, 1894. év üzleti mérlegének bemutatása, jóváhagyása, a tiszta nyereségnyomó mielőlti felosztása és a felmentvény megadása.

2. Az igazgatóság választása.

3. A felügyelő-bizottság választása.

692 1—1

SPANYOL
bornagykereskedés
VINADOR
BÉCS, — HAMBURG.

Uj zárral
vörös nyomással az ómtartón.

Kitűnő spanyol borok eredeti palaczkokban, ugyszintén
poharankénti kimérés

Szeiverth Antal ur vendéglőjében
Csáktornyan.

676 3 6

A Vinador jegy, ugyszintén a bejegyzett bélyegző-jegy pontos figyelembe ajánlatik, mert valódiságáért csakis akkor vállaltatik teljes jótállás.

Magyar,
német, francia és angol
képekkel ékített
MUNKÁK.

Kő-, aczél s réznyomatu
díszművek.

Magyar, német, francia
és angol
REMEKIRÓK MŰVEI.

Az irodalom bármely ágában s bármely nyelven megjelent
kötött és kötetlen könyveknek legdúsabban felszerelt
raktára.

Bármely szerző által írott, bárhol megjelent és hirdetett
könyveknek leggyorsabb és árfelemlés nélküli megszer-
zéséről gondoskodunk.

Az irodalmi termékeket illetőleg a legszivesebb készséggel
nyújtatik fölvilágítás.

Utazási kézikönyvek,
at azok,
földabroszok, tervrajzok,
föld és éggömbök.

Ima- és ájtatossági
könyvek
egyszerűen és legékebben
kötve a leggazdagabb válaszlé-
tékben.
Mintakönyvek s rajzok
NŐI MUNKÁKHOZ

A „MURAKÖZ” társadalmi hetilap kiadóhivatala.

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

KÖNYV-, MŰ-, ZENEMŰKERESKEDÉSE

KÖNYVKIADÓHIVATALA, PAPIR-, IRÓ. és RAJZESZKÖZŐK RAKTÁRA, KÖNYVNYOMDÁJA és KÖNYVKÖTESZETE
Csáktornyan.

Alapított 1850. évben.

Szótárak.

IFJUSÁGI IRATOK. KÉPESKÖNYVEK
minden kor és nem számára,
minden nyelven, a legdúsabb vá-
lasztékban.

ISKOLAI és OKTATÁSI
könyvek

minden nyelven.

Népies naptárak,

ALMANACHOK,
zsebkönyvek.

*

Az összes irodalom termékei a könyvkereskedés rak-
tárában megtekintés végett készen állanak s kivá-
natra, gondosabb megvizsgálás végett legnagyobb kész-
séggel küldetnek mind helybe, mind vidékre.

Vidékről érkező megbízások kellő készséggel és gyor-
sasággal teljesítetnek.

Irodalmi közlönyök és jelentések ingyen szolgáltatnak
ki a könyvkereskedés által.

SZAKÁCSKÖNYVEK.

Előfizetés elfogadtatik:
minden bel- és külföldi
folyóiratok, napi
és

DIVATLAPOKRA
a szállítás mind helyben,
mind vidékre a leggyor-
sabbán eszközöltetik.

*

Megyenek tanintézetekben használandó tankönyvek folyton raktáron vannak.

Szerkesztővel értekezni lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

MURAKÖZ

Kiállítás árak:

Egész évre . . . . . 4 frt
Fél évre . . . . . 2 frt
Negyed évre . . . . . 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Kiadóhivatal:

Fischer Fülöp könyvkereskedése.
Ide küldendők az előfizetési díjak
nyitványok és hirdetések.

MAGYAR ÉS HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZŐ ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A „Muraközi tisztviselői önszegélyező szövetkezet”, a „Csáktornyai takarékpénztár”, a „Muraközi takarékpénztár” sat. hivatalos közlönye.

Hirdetéseik még elfogadhatók:
Budapest: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Bécsben:
Schalek H., Dukas M., Oppalik A.,
Daube G. L. és társánál és Horád.
Brünnben: Stern M.

Nyitási pénteken 10 kr.

Hirdetéseik jutányosan számítatnak.

A társadalom szíve.

Alkotmányos szabad államokban a törvényhozás működése mellett, csaknem egyenlően fontos tekintet, hogy a társadalmi működés miként néz szét eszközök után, melyek a humanizmus céljaihoz vezetnek. Sőt ez még fontosabb, a mennyiben igen sok törvény nehezen hajtható végre, de a mit a társadalmi közszellem óriás karja ápolásba vesz, az nem papírra írt törvény, melynek némelyike ez élet szükségéből meritett követelése a kornak.

A társadalomnak, mely már a civilizáció gyors vonatára fölkapott, temérdek teendőit kell teljesítenie és azokat úgy intézni hogy önzés és balítélet és szerencsétlenség szirtjein hajótörést ne szenvedjenek. Minálunk is — talán elmaradottságunk ösztönző érzetében, — hatalmas kezd lenni minden téren a cselekvés buzgalma.

A társadalmi szellem az emberi önzésből materialis célokért manapság gyorsan gyűjti a hivatott erőket. Ez az egyesülési kedv kétségkívül a nemzeti közvagyonosodásra hatalmas motor és mint ilyen elsőrendű tekintet érdemel ebben a materialis korban. Hanem az emberszeretet költői zománca kevésbé csillog át rajta. Már pedig az anyagias előrehaladás vágya a szív nemesebb érzelmeinek poezisével adja meg a társada-

lomnak azt a tetszetős üde színt, mely a szervezet egészséges vérkeringésére vall.

Jóteknő nőgyeletek! kell-e fejtegetnünk azon fogalmat, melyet e szó kifejez, azon áldást, melyet a szeretet kiadhatatlan forrásából árasztanak el a női kezek a társadalom elhagyottjai számára!? A tapasztalat, az önfeláldozás és a kimerülhetlen szeretet ezer csodáját tárja föl az emberiségnek a gondviselés a női szívet magasztos célok eszközzésére alkotta. Innen az a fogékonyság, mely úgy hangolja kedélyét, hogy mindent a mi a lelket és képzelődést megragad, hogy mindenütt ott van, a hol a sors csapása fájó könnyek letörését feladatává tette.

És mégis az ironia hangja mily gyorsan kész a térfi ajkakon, ha halljuk, hogy az emberszerető női szívet a házi tűzhely melől elhivogatja az irgalom, a szív szava.

Jól meg van osztva a tevékenység köre. A férfi nemnek kötelessége világos, kiképzett értelemmel érvényesíteni a szellemi kincset a haza érdekében vagy hős kézzel a kardot forgatni. A nő a férfi seb bekötésével, a lázbetegek enyhítésével, az árvák és ügyefogyottak ápolásával érik el az erény dicsőségét, mert szívugara szélesebb körre nem terülhet. A mi nem azt teszi, hogy a nőnek a fájdalom könyveinek letörésénél, a kolduló erény vigasztalásánál, az éhező nyomor enyhítésénél nyílik a társadalomban —

az otthon szentélyéről nem is szólva most — tevékenységi köre.

A szociális nyomoruságok közben a mi lelkes honleányaink azok, a kik a béke olaját lengetik felénk. Valóban ők a költő szerinti, az emberiség szebb és jobb fele.

Immerjük ezeket el és támogassuk őket hatékonyan a társadalom nemes munkájában.

Különlélek.

Márczius 15-ike Sztridon Az örökké emlékeztetés nagy napon örömmünnepet ült a határszéli város magyar közönsége, s bár a fény és pompa nem nyilvánulhatott is oly impozáns módon, mint más városban, de a honfi szív megdobbanása és a honszeretet nyilvánulása egyenlő volt minden magyar hazafiúval. Az oroszánrészt az állami iskolák tanítóái, kiknek élén Horváth Gyula igazgató állt, kinek lebilincselő ünnepi beszédében az egész szabadságharcz főbb pontjai érintve voltak. Elvitte magával a mult verőfényes tavaszi napjaiban a hallgatósgót, majd a vérázott harosterekre, a sötét világosi temetőbe és az aradi Golgotára. — Megrázó volt beszédének befejezése, midőn Istentől ama jogot kéri, hogy feláshatná, életre támaszthatná a szabadságharcz elesett félisteneit, megmutatva nekik a szabad, ön-

A „Muraköz” tározója.

Utazás Horvát-Szlavonországban.

Irta: Gönczi Ferencz.

— Folytatás. —

Az iskolák állami jellegűek. A tanító, mint kántor külön díjazásban részesül az egyházközség részéről. A tanító a lelkeszszel hivatali viszonyban él, nem úgy mint nálunk, hol a kántortanító helyzete néhol igazán szolgális.

Horvátországban oklevél nélküli tanítók nincsenek. Nálunk 2000—3000 munkakerülő, léhűtő bitorolja a tanítói szímet.

A felügyelet az iskolákra szigorú. A tanfelügyelő minden évben mulhatatlanul meglátogatja kerülete minden iskoláját. A tanfelügyelők a tanítók köréből vétetnek.

Horvátországban a népoktatás terén előforduló újítások hálás talajra találnak. Ott már be van hozva az álló írás, mely nálunk az experimantalásban oly szépen elporványosodott azután — kimúlt. A slójd és másnemű kezűgyesítő munkák (mint pl. a fluknál a kötés, borgolás) már számos iskolában honosodtak meg.

A tanügy terén mindenütt mohó haladási törekvést találunk Horvátországban.

E beszélgetésünk után megtekinttem az emeleten levő két tantermet. Az egyikben tanítónő tanít. Horvátországban, a hol két tanítói állás van szervezve, az egyiket tanítónővel töltik be. A tanítónő, ha férjhez megy állásáról is le kell

mondania. Mind a két tanterem jól volt felszerelve.

A tanítók asztalai fölött a királyi pár olajszinnyomatu képei, a bán, de. Krsnyavi tanügyi osztályfőnök és a megye főpánjának alakjai voltak láthatók. E képek minden horvát iskolában s minden obcsina hivatalos helyiségében megvannak.

A falkola tiszta, jól gondozott volt, szép nemes faju törpe anyafakkal és ojtványokkal.

Ily rendezett állapotokat találunk a tanügyi téren Horvátországban többé-kevésbé mindenütt.

Mikor jutunk mi oda?

Előbb nem, míg Magyarország iskolái államivá nem tétetnek.

Az az idő pedig — sajnos — igen messzinek tetszik.

VI.

Miután Oszjekovo egyik legjellemzetesebb községe Kőrös-Belovarmegye déli részének, a hová a magyarok egy része kivándorol, talán nem lesz felesleges, ha népét s gazdasági viszonyait is megismertetem néhány vonásban. Ezek, ha ö-szevetjük a zalamegyei magyarság s a muraközi nép gazdasági viszonyaival, meg fogják veitünk érteni, miért vándorol ki szegényebb népünk Horvát-Szlavonországba.

Az ottvidéki horvát nép általában igen jó lelkületű, türelmes, jószívű. — A bevándorlókat semmiben nem háborgatja, nem féltékenykedik. Ellenkezőleg őket szeretettel fogadja, a hol lehet segítségükre van s irántuk előzékeny. Megtették pl. hogy a jövevény magyarságnak a templomban az első padokat engedték át, maguk hátrább húzódiak, egy részük pedig a padok mellé került.

Nem ily dicsőre méltó a munkásságuk s gazdálkodási módjuk.

Az itteni nép meglehetősen renyhe, dolog-

talán. Földjeik csak egy részét műveli meg — s azt is hogy! — más részét parlagon heverteti.

Különbben egy közepes (25—30 hold birtokkal bíró) gazda még a legnagyobb szorgalom mellett sem volna képes összes földjét megmunkálni, mivel egy-egy háznál 8, legtöbbször négy munkabíró egyén van: a gazda, feleségével s egyetlen gyermekével, avagy a gazda szülőinek valamelyike.

E nép is oly szaporatlan, mint a mi belső somogyi reformátusaink. Egy, végső esetben két gyermeknél többnek nem szabad születnie, nehogy a család a birtok elosztása, elaprózása által elszegényedjék.

A lakosok, a mi a birtok mennyiségét illeti, vagyonosok, azért e vidéken szolgálégyen nincs, cselédet e vidékről nem lehet kapni, ennél fogva a munkás kézhiányon zóna segíteni.

A gazdálkodás módja egészen régies. Azt a minőségében első rendű földet inkább turkálja, semmint szántja s imigy-amigy műveli csak. A trágyázásra vajmi keveset ad, a föld annélkül is nagy termőképességű. A kalászosok óriási nagyságúvá nőnek, a mivel szemhozamuk mennyiség s minősége is arányban áll. — A magoskender 4 méter magasságyira is megnő. A fű buja s kitűnő minőségű. A rétek háromszor kaszálhatók.

A földet csak egyszer szokják felszántani. A gabonát nem tövével, hanem termésgasságyira aratják le, megmaradt talajt lekaszálják s a szalmát ünn hágyják — elrohadni.

A kukoricaszánt sem tartják érdemesnek behordani. A rétet némelyek csak egyszer kaszálják, holott háromszori kaszálásra terem. Megvárják, míg a fű elszárad s akkor, mint félig kész, de természetesen sokkal csekélyebb értékű s rosszabb minőségű szénát takarítják be,

zó magyar államot. A hallgató-
ndulástól remegő hangon „éljen”-
szózt a gyönyörű beszédért. Kram-
patits János, Balogh Ferencz, Harasathy
István és Danitz S. urak nagy gonddal
szerkesztett felolvasásai; ugy Szolár Elek
és Hoffmann Lőrincz urak szavatai ma-
gokkal ragadták a közönséget, amely elis-
merés által adózott a sikerült est rendezői-
nek. Nem sorolom fel a távol maradt
„magyarokat”, inkább elismeréssel adózunk
Peterka Teodor káplán és Jeszth N. uraknak,
akik — bár program után — megjelen-
vén köztünk, szép tósztaik által emelték a
lelkes hangulatot. — Köszönet Kalchbrenner
Ferencz vendéglős urnak a pontos kiszol-
gálásért, valamint a kitűnő ételek és
italokért. A társaság magyaros lelkesedése
a késő éjjeli órákban ért véget.

Egy jelenvolt vendég.

— **Kántortanító-választás.** A katori üre-
sedésben volt kántortanítói állásra Petrovics
Mihály vizi-szent-györgyi kántortanító választott meg az e hó 7-én történt pótválasztás
alkalmával

— **Tanítóválasztás.** A túske-szt.-györgyi
üresedésben volt másodtanítói állásra Berlek
Győző okl. tanító választott meg.

— **Gopás.** Szoboly Mihály hodosáni
földmivesnek e hó 21-én éjjel ismeretlen
egyének ellopták a sertését. A tolvajok ezen
kívül még néhány luddal is megkárosították
a lakókat.

— **Agyonütötte ápolóját.** A nagy kanizsai
közkórházban tegnapelőtt egy dühöngő örlt
egy hasábfával agyonütötte ápolóját. — A
hasábfához az ápoló gondatlanságából jutott
az örlt.

Hegymlás. A Déli vasutnak Légrad és
Zakány közötti szakaszán a légrádi állomás
mellett f hó 15-én esti 8-9 óra között a
vasut mentén meredeken emelkedő hegy-
tő meg leszakadt, magával ragadva egy két
hatalmas törzsű fát, melyek a sürgöny dró-
tokra esve, 8 tartóoszlopot is kidöntöttek.
A szerencsétlenséget ideje korán észrevették
s a vonatok késéssel s átszállással közle-
kedtek az éj folyamán. 16-án reggel már
a forgalom teljesen helyre állt.

Szász évvel ezelőtti ujság (a „Magyar
Kurir”, megjelent Bécsben 1790-ben) ke-

rült kezeink közé, melyből néhány, főleg
megyénkre vonatkozó közleményt irunk ki.
Érdekesek az olvasóra a 100 év előtti vi-
szonyok s az azon korbéli gondolkozásmód
és a gondolatoknak kifejezése, azért szívesen
közlünk egyet-mást a Magyar Kurirból. —
Íme itt egy mutatvány! „Szala Vármegyé-
ben. 1790. 13. April. — Kedves Barátom!
Oh ha tudnád melly igen felszerkent és
buzdult minden, Státus-béli személyekben,
Magyar-országban az Magyar vér; tnak eb-
ből az történetből megértheted, hogy ezen
most folyó esztendőben 1790-ben 22-dik
Mártiusban, T. Szala vármegyében Bánok
Sz Györgyön, az Fáró-béli Plébánus Urnál,
hat, rész szerint Papi, rész szerint világi
Uruk ebédelvén, oda találkozott menni egy
még második Pruszaus háboruban meg-
sebesített Barkó Regementjéből obsitos
Német Jánketliben és saruban öltözött Ma-
gyar katona, kit minekutánna az Plébánia
háznál ebédlő Uri személyek megkérdezték
volna, hogy hogyan merne Német Jánket-
liben és saruban járni Magyar-országban
ebben az magyar világban? — azt felelte:
Uraim! nékem abban kell járnom, a miben
leg oltsóbban lehet, ha az Uruk mást tsi-
náltatnak, mingyárt elvetem a Német ilyen
amolyan teremtette kabátját, mely felele-
tére az ott lévő Uruk annyi pénzt adtak
néki, hogy azon egy Magyar kurutzos Men-
tét és tiszmat tsináltatott magának.

Gálalozás. Plichta Kázmér ugy saját,
mint gyermekei Elemér, Viktor nemkülön-
ben Rezek Tamás és neje Fábry Klára és
az összes rokonság nevében szomorodott
szívvel jelenti jó nejeének és szerető anyának
illetőleg leányuknak, Plichtáné Rezek Ka-
rolin urnőnek folyó évi márczius hó 17-én
éjjeli 11 óraker hosszas szenvedés és a hal-
doklok szentségének ájtatos felvétele után
élte 23-ik, boldog házasságának 6-ik évében
Perlakon történt gyászos elhunytát. Áldás
és béke legyen hamvai felett!

Érvénytelen marhalevelek. A földmivelés-
ügyi miniszter elrendelte, hogy mindenki
köteles a többé már tulajdonában nem levő
állatra vonatkozó s így érvényét veszett
marhalevelet az illetékes marhalevelkezelő-
nek beszoigáltatni. Viszont a hatósági köze-
gek, marhalevelkezelők és állategészségrend-

őri szakközégek kötelesek ellenőrizni azt,
hogy bármi okból, tehát: tulajdonátruházás,
lelés, elhullás, vagy más hasonló körül-
mény folytán érvénytelenné vált marhale-
velek pontosan beszoigáltassanak. A ki e
rendelet ellen vét — amennyiben cselekvése
vagy mulasztása súlyosabb beszámítás alá
nem esnek, kihágást követ el, mely 100
frt-ig terjedhető pénzbüntetéssel sújtandó. E
rendelet kiadását számos előfordult vissza-
élés tette szükségessé.

Szer a patkányok ellen. A hova egyszer
ezek a kártékony állatok befészkelnek, ott
ugyan csak meggyülik velük a baj s vajmi
nehéz aztán a kipusztításuk. — Erre nézve
száz meg százféle eljárást és szert tanácsol-
nak, de egyik sem egészen bizonyos hatásu,
egyik helyen használ másik helyen nem.
Most a „Falusi Gazdában” egy gazda a
következő eljárást ajánlja a patkányok el-
len: Ha sok a patkány, végy egy tányér
kukoriczalszetet, cukrozd meg jól, helyezd
el oda, hol legtöbb van, egy másik tányérba
pedig tölts friss vizet, hogy ihassanak is.
Ismételd ezt egy hétig. Most végy egy
kilogramma gipszet, cukrozd meg ezt is jól,
tálald fel nekik, de a viz el ne maradjon.
— Felfalják ezt is és isznak rá nagyot, a
gipsz kívánja, de vesztőkre mert a gipsz
kővé válik bennök és elpusztulnak tőle. —
Ezen eljárást merem ajánlani, próbáltam és
fáradásom nem volt hiábavaló. Én ezen
szerrel igen sok patkányt pusztítottam el,
mások is, a kiknek ajánlottam. Az egész
eljárás különben oly egyszerű és olcsó,
hogy bárki is megpróbálhatja.

Baromfi kedvelőknek. Az állatkert régi
jónévű baromfi-tenyésztőjébe, az egyes tör-
zsek kiegészítésére és vérfelfrissítés céljá-
ból, Anglia elsőrendű tenyésztőtől érkeztek
kitűnő tenyészpéldányok. Az igazgatóság
már elfogad megrendeléseket tojásokra; ár-
jegyzéket kívánatra küld bérmentve, és a
baromfi-tenyésztést illetőleg készséggel szol-
gál felvilágosítással hozzá intézett kérdé-
sekre. Képes árjegyzék 50 kr-nak készpénz-
ben vagy levéljegyekben leendő előleges
beküldése mellett szintén bérmentve küldetik
meg a megrendelőknak.

Új kertészeti szaklap. Folyó hó 15-én
„A Kert” címmel ellátott, a kertészet ösz-

A házi állatokkal hanyagul bántanak. Lovai-
kat, ökreiket még a szénás s öllás szekérrel is
tuttatják. Otthon, ha a legelőre járattja, enni nem
ad neki. A lovakat még télen, a hó leeste után
is a legelőre tereli — legelni. Már azt nem tu-
dom, mi módon vezették, tanították rá a lovakat
a hóban való legelésre, de tény — mint egyhan-
gulag állították — még bokáig érő hóban is ké-
pesek künn lovaikat jóllakolni. A lovak a havat
szájukkal elturják s a hol fűhöz juthatnak, le-
legelik.

Ebbe az áldott földű Kanaánba kezdenek a
mi magyarjaink s ujabban a muraközi nép is
kivándorolni.

Eladó földet itt mindig kaphatni, egyrészt
mivel — mint már említém — az ottani nép a
hiányzó munkás kéz s a régi jó időkből eredő
dologtalanság, immel-ámmal való gazdálkodási
módnál fogva a földnek csak felét vagy három-
negyed részét műveli meg s a parlagra szánt ter-
ületet-mennyiségen, mint földöslegesen szivesen tul-
ad, másrészt a mulatni vágyás, a pálinka mér-
téktelen élvezete, adója lefizetésének elhanyagolása
adósságba hajítja, a miből csakis földeladás által
véli magát képeának tisztázhatni.

Ezelőtt 5-6 évvel 300-400 frtért igen szép
birtokot lehetett itt venni, házzal együtt. — Egy
magyar ember pl. 400 frtért 16 hold kitűnő mi-
nőségű földet vett egy faházzal, gyümölcsösökkel s
kerttel együtt. Régi lakóhelyéről számos tagu
családjával együtt kihajította a megélhetés nehé-
sége, a nyomor, s itt a vett földből igen szépen,
mondhatjuk; urasan megélhet.

Egy másik magyar gazda 600 frtért vett
egy 14 holdas birtokot, házzal s belseőséggel. A
megmaradt 400 frinyi pénzföldöslegesen egyes horvát
gazdáknak borjukat vett (párját 40-50 frtjával)

fele nyereségre, s néhány év múlva a 400 frt
kétezer forintra nőtt.

A mi — Kőrös-Belovármegyébe — kíván-
dorolt muraközielnek sem kívánkoznak vissza, haza,
sőt folyton többeket vonzanak ki.

A ki Muraközben zsellér volt, 400-600 frt-
ért eladta 1 és fél-2 hold földjét s ott ma 10-
12 holdas gazda s a maga kőházában lakik.

A muraközi közönséges szegény gazda, ki
ingatlanaiért itt 2-3 ezer forintot kapott, ott
azért a pénstért egy nagy terjedelmű gazdaságba
vonulhat.

Általában a Horvát-Szlavonországba kíván-
dorolt szegény, de serény munkásságu nép néhány
év múlva jómódúvá lesz s a visszatelepülésre
többé nem is gondol.

A szülőföldjén birt kevés földjét megtanulta,
mert kénytelen volt rá, jól megművelni s most
nagyobb területű birtokot is oly szorgalommal s
buzgósággal használja ki.

Muraközben egy hold föld 300-400 frt s
egyedül alig lehet földhöz jutni; Horvát-
országban 50-60 frt. Itt s Zalamegye más tájain
is, ha a földet rendszeren nem trágyázzák, a ter-
más nagyon silány; ott a föld alig kíván felényi
trágyát, mert az öserő még nincs kihasználva.

Nálunk egy közepes, 9-10 holdas birtok
3-4 ezer forint, ott ugyanannyi hold föld leg-
főlebb 700 frt, tehát egyötöd résznyi összegbe kerül.

Muraközben a földet a nagy versengésnél
fogva harmadába, felébe adják ki s a felvevőnek
ezen felül bizonyos összeget h 7-8 napszámot
kell szolgálnia, ott (Horvát-Szlavonországban)
ha véletlenül valamely földre akad egy-egy részbe
kivevő, a megmunkált föld termésének kéthar-
madát kapja s csak egyharmad része marad a
kiadó gazdának.

Ott a rétet is kétharmadába veszik ki, szol-
galmány nélkül, míg Muraközben a meglehető-
s vékonyan termő rétek egynegyed részbe adátnak
ki, holdankint 8-10 napszám szolgálással.

A legelők a kihatás folytán nálunk nagyon
kis területre apadtak le, néhol, mint a hegyvidék-
ken, egészen felosztottak s a rájuk járó állatok
számához képest aránytalanul kicsinyek vagy
rosszak s a mellett drágák. — A szarvasmarhák
után néhol 3-4 frtot is szednek legeltetés fejé-
ben, minél fogva gazdaink nagyon is korlátolt
számban tarthatnak házi állatokat. Ott egy-egy
községnek ezer-2 ezer hold terjedelmű legelője
is van s a legeltetésért csak annyit számítanak,
hogy abból a legelő után követelt adó kiteljék.
Egy-egy gazdának 8-10 darab szarvasmarhaja,
40-60 darab disznója jár ki. Egy 1500-2000
lakosu községnek 4-5 kanásza s 3-4 csordása
van.

Muraközben a kukoriczasszár a széna után
a legszükségesebb takarmány; némelyik gazda
egyedül avval telettet ki s almul is csaknem egye-
dül ez szolgál, ott a kukoriczasszár még alomnak
sem használják.

Nálunk a nép, a hol csak szerét teheti, a
lehullott faleveleket összegyűjti s almul használja;
ott a falevél almózásnak híret sem hallották.

Nálunk egy közepes szekér széna 12-15
frt, ott 5-6 frt. Az árpaszalma, mely itt 7-8
frt, ott 1-2 frt. Az almószalma, mely nálunk
— egy szekérrel — 4-5 frt, ott 50-60 kr. —
Nálunk egy muraközi szekérre felrakható falevél
1 frt 50 kr. — 2 frt, ott a falevelet, ha utba esik,
egyszerűen elégetik.

(Folytatása következik.)

szes ágazataival foglalkozni ígérkező szaklap indult meg. Az előttünk fekvő első szám kiállítása fényesnek mondható. Bátran állíthatjuk, rideg kiállítási szaklapjainknak megtermelt izléssel kiállított „Figaró Illustrée”-jának. A lap havonta kétszer — 1 én és 15-én — jelenik meg 4 frtnyi évi előfizetési ár mellett. Felelős szerkesztője, a gazdaság terén eléggé ismeretes szakíró: Igali Szentozár, a „Gazdasági Lapok” s a „Szőlészeti s Borászati Lap” szerkesztője. Főszerkesztője s a lap tulajdonosa pedig Mauthner Ödön, az Európaszerte ismert fővárosi magkereskedő Kertészettel foglalkozóink figyelmébe ajánljuk az új lapot, melynek kiadóhivatala mutatványszámot kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Szalay-Baróti féle Magyar Nemzet Történeléből immár a 10. füzetet vesszük kézhez. Az Árpád-házból való királyok kora folytatódik benne, még pedig III. Istvántól II. Endréig — A füzetnek ismét két szép műmelléklete van, melyek egyike Székely Bertalan egy festményét reprodukálja. I. Endre koronázását ábrázolja, a másik pedig Geiger J. P. rajza után Szt. László harcát a kunokkal tünteti fel.

Főhivatás felhívás Keszthely ismertetésére című munkára. Ára 2 forint A mű körülbelül 20–22 nyomtatott ivre terjed. — Nagydíjű közönség! Több évi kutatásom és fáradsággal oda törekedtem, hogy munkámban Keszthelyről minél tisztább képet nyújtsak és hogy ez által a várost ismertté és kedvelté tegyem. Ki városunkat a természettől megáldott előnyeivel, az új kor keretébe illő nemes törekvéseiben fölismeri, lehetetlen, hogy meg ne szeresse! Ez a meggyőződés vezeti tollamat, midőn a Nagydíjű Közönség, főleg Keszthely város becses figyelmét a milleniumra kiadandó művemre felhívni és az ügy pártfogását jóakarátába ajánlani bátorkodom. Ki vagyok a Nagydíjű Közönség iránt — Keszthelyen, 1895 márczius havában kiváló tisztelettel Bontz József.

A megrendelések folyó évi május haváig a szerző nevére — plebánia lak — intézendők.

A Szalay-Baróti féle történelemnek most jelent meg a 9-ik füzet, mely a Könyves Kálmántól IV. Istvánig terjedő időszakot öleli fel. A munka nagy erőnyelre már oly sok ízben volt alkalmunk rámutatni, hogy most beérjük a füzet gazdag illusztráció díszének fölöröklésével. Külön műmelléklet kettő van benne. A pogány magyarok lázadása és a várkonyi talákozás, mindkettő Geiger S. P. rajza után készült. A szöveghe nyomott illusztrációk a következők: Kálmán király ezüst pénze. Kommen János császár érme. II. István ezüst pénze. II. vagy Vak Béla pecsétje. Vak Béla pénze. Henrik osztrák örgróf és bajor herceg pecsétje. III. Konrád német császár szobra. III. Konrád császár keresztelés háda. VII. Lajos francia király keresztelés háda. Keresztelés vitéz, a második keresztelés háború idejéből. II. Géza király pecsétje. Manuel császár pénze. Barbarossa Frigyes császár. II. Géza király ezüst pénze. IV. István király érme. Egy-egy füzet ára 30 kr. — Megrendelhető Wodianer F. és fiánál Budapest, Andrássy ut 21.

CSARNOK.

Czimbalomszó.

A szerelem czimbalomszó
És a szívem czimbalom,
Hol crescendó, hol piano
Játszik rajta bánatom.

Egyszer fájó méls ábránd
Lágyan szól a czimbalom,
Reményvesztett bús danáját
Elborongva hallgatom.

S ha ilyenkor jó a próza
S a világnak bombardója,
Elyomja a lány zenét,
Zsongva hallgat rezgő hurja
És a lelkem elfásulva,
Nem csaponghat szerkesztét.

De a bánat néha napján,
Az örömmek helyét adván,
A dal játszi operette:
Búbánatom merő frázis
És szerelmem oly banális,
Szívem mindent elfeled.

Oh, de sokszor kinos ágyon,
Fekszem néma éjszakákon,
S megszólal a czimbalom.
Reszket, jajgat minden hurja,
Zokogásba, jajba fulva,
Tépi szét a fájdalom.

És ilyenkor, bárha várom,
Elkerül az édes álom
S visiók után futok.
És e rémes, vad zenébe
Szívem, lelkem összetépve,
Meggihenni nem tudok.

Eljön tán a perc; s örökre
Elnémulva, összetörve,
Elhallgat a czimbalom,
Ha a bánat széthasítja,
Egy golyó lesz csak a nyitja
S meggyógyít a sirhalom.

Dubányi Imre.

Nincs helyi hír! . . .

(Egy riporter tragoediája).

I.

Jelenet a kaszinóban.

Egy ur (becsapja bosszusan a lapot).
Igy én is tudnék lapot csinálni. Üres tárcza,
nagyképtű politizálás, de helyi hír minél kevesebb.

Második ur. Pedig egy vidéki lap első és legfontosabb kelléke a bő és jó helyi-rovat.

Első ur. Ügyes riporter kellene. Igy megbukik a lap.

Chorusban: megbukik a lap.

(A lapkiadó a szomszéd asztalnál ül és fültanuja a jelenetnek.) Rohan a szerkesztőhöz.

II. Jelenet a szerkesztőségben.

A kiadó (magas hangon) Szerkesztő ur, baj van. A lapot mindenünnen visszautasítják, mert nincs elég helyi hír. Vagy lesz a holnapi lapban hat hasáb helyi hír, vagy kijelentem a lapban, hogy a riporter egy lelkiismeretlen, lusta fráter, aki annyit ért a lapcsináláshoz, mint a hajdu a harangöntéshez.

Szerkesztő (két hanggal feljebb a fülelő, de majdnem asztal alá húzódó riporterhez) Hallja! Miket kell nekem hallanom a maga szépséges szemeiért. Vagy lesz a holnapi lapban tíz hasáb helyi hír, vagy felspékelem az urat erre az ollóra. Értette Merjen még egyszer előleget kérni . . .

Riporter az után magához: Az ollótól egy igazi ujságíró nem fél, hanem az előleget kérdése bánt. Az összes kutforrások be vannak dugulva vagy gombolkozva. Egy kis pletyka sem kering. Isten neki, végig házalom a hivatalokat.

I. helyen.

Riporter: Kiadó ur, valami érdekes hirt.

Kiadó: A nagy-baromi kisbíró udvarából tegnap ismeretlen tettesek két tyukot elemeltek.

Riporter (kétségbeesve): Csak ez?

Kiadó: Furcsa, persze. Rip. (savanyu arczzal elkullog).

II. helyen.

Riporter: Tanácsos ur, nem akadna valami a lap számára?

Tanácsos: Absolute semmi. A mi e hivatalban történik az titok. Az ember nem lehet eléggé óvatos. Egy-egy elejtett szóból hasábokat irnak Tessék gyűlésekről referálni.

Riporter: De ma nincs gyűlés, helyi hír pedig kell.

A tanácsos: Nincs! Punktum.

Riporter: Köszönöm A'ás szolgálja.

III. Rendőrségnél.

Jó napot biztos ur Hogy és miként? Mi ujság? Mi ujság?

A biztos (mogorván): Semmi, ha volna sem mondanám meg, persze mikor hír kell, jök vagyunk, de bezzeg kit ütnek, szidnak minden lapban mint a rendőrséget. Nem történt semmi, álas szolgálja.

Jelenet a riporter lakásán.

Riporter: (az asztalnál ül.) Hiába nem történik semmi De hol a belátás. Minden szerkesztő zsarnoknak született. Nem ad többé előleget. Hát hogy élek én meg — előleg nélkül Már három hónapra kiszedtem a fizetésemet. Az utcára csak nem mehetek lakni? Ej, irjunk egy riport cikket.

Szenzációs öngyilkosság

Ma délután városunk tulontul nyugodt életét egy szenzációs öngyilkosság hire verte föl. Szaladár Aladár, lapunk ismert riportere, a városzerte kedvelt ujságíró az előleg városnegyedi lakásán felakasztotta magát. A szerencsétlen fiatalember már két órája meg volt halva, mikor a kéziratért jövőszedőgyerek lármájára feltörték a szoba ajtaját. Rémes, borzasztó . . . stb. stb.

Következnek az alfejezetek: Az öngyilkosság oka, az öngyilkosság hatása, az öngyilkos életrajza, a szerkesztőség gyászja, előkészületek a temetésre.

Mikor a cikk kész, borítékba teszi, megczimezi. a szerkesztőségbe küldi ez az üres fogásra felakasztja magát.

Szerk. üzenetek.

Többeknek. Köszönöm a szives megemlékezést!

Stridó. A tudósítást hazafiai örömmel olvastuk. Szép, hogy a stayer határon sem felejtkeztek meg a nemzet ébredése ünnepéről. Nagy értéke van ennek itt a határon, talán nagyobb mint a haza közepén, főleg, ha a horvát ajku, — hazafias nép is résztvesz ezekben az ünnepélyekben. Üdvözljük a kezdeményezőket!

Légrád. P. Későn érkezett a múlt számra. Köszönettel vettem.

Ludberg. K. A sok szép apró-ágért köszönet! — A serum ügyében külön levélben válaszoltam.

Nagy-Kanizsa. H. Leveléteket olvastam. Mikor látogatsz meg. Leveledre szóval fogok válaszolni.

Stridó. H. A régi tározára majd annak idején kerül a sor.

Zala-Teskánd. F. Versei megérkeztek. Mihelyt lehet, közölni fogunk közülük.

T.-Szt.-György. B. és Mura-Szent-Mária. K. Megkaptam. Köszönet!

Rác-Kanizsa. K. Az egyik igen hosszú, nem közölhető. A rövidebbek jök. Közölni fogom.

Hodosán. A tudósítások még jökor beérkeztek. Köszönet!

Felelős szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Laptalajdonos és kiadó;

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

MEDJIMURJE

8 urednikom moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vrom. — Sve pošiljke tišće se nadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime Margitai Jozsefa urednika vu Čakovcu.

Kudateljstvo:

Kajšara Fischel Filipova kam se predpiata i obznanu pošiljaju.

na hrvatskoj i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk. Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskega podpomagajućega činovničkoga društva“ „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“. i t. d.

Predpiatna cema je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10. huz.

Obznanu se poleg pogodbe i šal računaju.

Cistoća.

Cistoća je jedno najpotřebittje i najjekše sredstvo za uzdržanje zdravlja i od betegov po mogućnosti obranjenje.

Cistoću prije svega držimo pred očmi Stan, pohištvo, hižna orudja, s rečjum sve kaj nas obkružuje, držimo u čistoći i u redu. Oprava budi nam navěk čista.

Koliko je odbojen smazan i neureden čověk!

I tĕlo si u čistoći držimo.

Kroz isparivanje i znoenje kože, neprestano se smaz pojavljuje na našem tĕlu. Ovaj smaz moramo odstraniti. Ako ga neodpravimo, bitće nam na kvar.

na obrazu i na rukah nam se takov smaz skupi. Za to je nebhđno potrebito, da si obraz i ruke svaki dan s friškom vodom i sapunom operemo. Sapun je za to potrebit, da nam na koži saku pivšu mastnu smaz odstrani. Samo voda toga nemore učiniti.

Vrlo potrebitačne danomice se sve do tĕsćina u mrzloj vodi prati. Ovo nam obzivi i otvrdne tĕlo.

Od vremena pak do vremena treba je okupati, da si tako očlo tĕlo do korena očistimo.

Kupanje.

U ziml moremo u mlačnoj kupelji pol

ure dugo ostati. Po lći mrzloj tekućoj vodi dajmo prednost. Niti u jako mrzloj niti u jako toploj vodi se nekupajmo. Najbolja je hladna kupelj, samo oznojeni ne idemo u nju. U hladnoj kupelji je dosta, ako fertalj ure ostanemo.

Prije kupanja nemojmo jesti.

Velika brezumnost bi bila s punim u kupelj iti, dok prebavljenje traje. Mnogi su već životom platili prekšanjem ove reğule. Posljĕ jela, stoprv nakon triju ura pojedimo u kupelj. U kupališće pojedimo mirno, da se neisvručimo. Po lahko se shladimo, te se negrijmo dugo na suncu, nego omivši se, spustimo se u vodu.

Za kupanja giblimo se u vodi. Operimo si dobro svaki kotrig lĕla. Čuvajmo osobito, ako neznamo plavati u duboku vodu iti. Neidimo u takvo mĕsto, kojemu dubljine nepoznamo. Ondĕ bi lahko potonuli i utopili se.

Posljĕ kupanja neogrĕvajmo se goli na suncu poduže. Ovo čestoput prehladjenje more prouzrokovati.

Posljĕ kupanja vrlo je probitečno gibanje, setanje; samo se oznojenja ne silimo toga.

Umĕtno i lĕkovito kupanje.

Umĕtno — rudno — ili lĕkovito kupanje samo usljĕd lĕčničkog napuķa upotrebljavajmo. Ar je dĕlovanje kupelištah raznoliko. Kaj jednomu hasni more drugomu škoditi, ako nerazumno upotrebi.

Njega vlasih i noktah.

Lasi si redovito češljajmo.

Kožu glave držimo čisto, umivajmo.

Lasi se nesmeju jako čvrsto plesti, čvrsto kefati ili nepasljivo češljati. Time lasi polagano grđni postanu, pa moru i izpasti, kaj već na koži glave moru se i betĕgi pojaviti.

Ruke treba je danomice većput oprati, te nokte izčistiti gda kad odrezati. Nepriстойno je griziti nokte. I noge je je većput treba oprati, naročito med prstmi. Nokte u sredi dublje odrežemo nego na „krajih.

Duša, koja je izgubila svoje tĕlo.

Bilo je o poljan. Bubnjar je javljaj, da se bude nekaj za znanje dalo, i vu varašu Kejensku zišlo se je vuogo ljudi okole slušbenoga obavljāča, bubnjara. Ovu budemo objavu evo do slovece prešampali:

Poleg sela Markovkina našli su denes mrtvo tĕlo. Tĕlo: To tĕlo muškoga je spola, ima sive oči, černokošno lice, podugovati malo zavnuti nos, košanjeve farbe lasi. Sudbeni ured kotara Kejensk želi doznati čije je tĕlo. Ako li bi se našli rodjaki, ili i sam vlasnik, nek se javi vu gori rečenom selu, gde se bude iztraga odpočela!

Prešli su tri dani . . . a nije se javil

ZABAVA.

Od Oni na Ti.

Kak ima jedan drugoga nagovoriti, o tom odlučuje navada okolice, a ta nije posvud jednaka; em je još negda švaba rekel, kad je iz Lindaua u Kematen se vozil, pak je polag jezerišća Immensee videl svinju iz drugog kata jedne kuće gledati kroz prozor: „Druga zemlja, druga navada“ — Zato čoviek mora oči i vuha odpreti te se polag navade ravnati.

Ima okolice gde si muž i žena medju sebuo „Vi“ govore, kak da su se stranjski a opet ima miestah gde svi jedan drugomu „Ti“ govore, kak je to n. pr. u Valserskoj dolini kraj Soluograda, gde isti plebanuš kanasu „Ti“ veli, a kanas plebanušu takaj.

Tko bi tu hotel kakovu novotariju vpe ljati, taj bi skup svojom novotarijum temeljito vgreznul.

Gospon plebanuš iz Baggala je to izkusil, jer on je svojim farnikom je noć predložil, kak se to nepristojl, da najprosteši kravar i najmazanija dekla namestaiku božjemu „Ti“ veli; ali je na to od jedna dugo;ezečne babe dobil odgovor: „Em mi i gospodinu Boga „Ti“ velimo“.

Druga jedna žena si je predlog gospodina plebanuša vzela k-srdcu i kad je jednoč radi njezinoga betežnoga dieteta pohodil, hotela je otcu duhovnomu pokazati, da i ona zna biti uljudna, ako je treba.

Najjedinom stolcu pak u sobi je sedel onakov hrdjavi maček, iz kakovoga si Valseri znadu rukavice i kape za zimu delati, stari najme poznaneć komu je slobodno bilo „Ti“ reći, a pri vratih je došel gospodin plebanuš u sobu, kojemu se je stolac moral ponuditi i »Oni« reći.

Žena anda u svojoj uzbunjenosti sve zmešano zakri i: „Maćak, dole nek idu iz stolca a Ti plebanuš se na njega sedi.“ —

Sa starum Marum se je meni samomu jednoč spodobuo dogodilo.

Dok sam još školski dečec bil a na koncu školske godine sam si iz ruk gospodina plebanuša nagradu za moje dobro učenje, jednu knjižicu, slobodno te od samoga veselja kak sem dug i širok na pod se skopital, onda je Mara bila još mlada težakinja, koja je u istom miestu stanovala i meni više krat pozlaćene kipeć prikazati znala te kad je došla knam na dielo. Čudnovite pripovesti pripovedala a pri tom naravski meni „Ti“ govorila, ja pak njoj „Vi“.

Zatim su me latinske škole na dugo vrijeme odvlekle u varaš a poslie toga opet sam otišel u učiteljsko školu, i opet zatim u

liečniku školu, is koje kad sam kakti novi liečnik u moje domaće miesto došel, te se jednvć po ulicah gore dole šetal, dojde jedna stara ženčica sa pamukom na glavi proti meni, gledl me jedno vrijeme a zatim reče:

„Ja bi skoro rekla, da su Oni Manko. No nego kaj, da su Oni, pak veliki a u takaj zrasli, a još ktomu i maju i bradu! — Ali je već puno godina, da ste od doma otišli, te ste se u tudjin negde puno učili i sad ste gospou, pred kojim se ljudi odkrivaju. — Ali kaj ne, domov sa ipak rado ide. Je tak je, stranjsko miesto je samo stranjsko, a doma je doma. Jeli Manko, sad Ti ostaneš doma pri nas? Znaš, tak spametni smo mi ne, kak si Ti i bi nas mogel deset krat prodati, ali srdce, vjerno srdce samo med med nami najdeš. Makar je izvana samo sve pamučno ali znutra je topla krv i pravoga kroja srdce, a to bu Ti godilo, kaj ne?“

Kaj sem znal učiniti?

Podakomce sem zrustom čez oči se potegnul, te sem staru pamučnu Maru u krčmu za sobom pozval i isti hip sem žujum bratinstvo pil. —

Je, to sam učinil. —

Čudnovita jeka.

Jeka iliti poglas je brbljavka. i mora

nigdo. Podsudec vzal je sa sobom doktora i pisara Šebastijanoviča, pak se odpravil vu selo Markovkino, da ondi započetu iztragu dovrši. Vlastelin selški dočekal je komišiju jako pristojno i pogoatil ju. A pisaru, koji je po zakonu moral prenočiti pri tēlu, koje se je imalo drugi dan parati, donesla je dekla hranu, poštnu flašu vina, i za jačenje zeludca, nekakvu sa dobrom šganicom pomēšanu zeludečno tinkturu.

Poklam kam je Šebastijanovič vu redu vredil vse svoje papire za drugo jutro; pil je kak le treba na duge gutaje, pak si je razmišlaval o tom, kak je on bil prvlje neznan čovčok, pak kak se je naskorom podigel i obogatil i t. d. — Do penz je navarski na takov način došel, kojega nije smeti vsakomu odkriti, ali kaj zato . . . Šebastijanovič je bogat. Tak se je s takvim i spodobnim miseli od prilike jedne vure zabavljal, izpil je zadnje kapljice svoga dragocēnoga vina, i ravno hotel, da se da na nove misli, kad ali začuje najenkret sa lēve strani glas:

— Bači Ivan Šebastijanovič! Prosim te zevsema pokorno. . .

Šebastijanovič, kojega su te reči opomenule na njegovu javno uredovanje, pripravil se odmah kak bude pisal: Nagnul je glavu nad papir, pak se niti ogledal, zapital je osbiljnim glasom:

— Kaj hočeš?

— Ti si vu ime suda razglasil, da se javi gospodar onoga tēla, koje je mrtvo najdeno poleg sela Markovkina.

— Dobro.

— Nu — pak, ono je tēlo moje.

— Dobro.

— Ja budem zabvalen. . .

— Dobro. Jeli je pokojni bil tvoj sluga?

— Ne, truplo je moje, pravo moje tēlo

— Dobro.

— Moreš si misliti, kuliko trpim prez tēla. Prosim te, pomoz mi kak prvlje. . .

— To se vse more, ali nemrem vse na jenkrat zvržiti. . . moram te prvlje peslužati, svedoke pozvati, vpeljati vu protokol i t. d.

— A nebi li ti malo namazal koja. . .

— Vu tom — budeš zadovoljen. Dej mi tēlo, a ja ti budem rad platil petdeset forinti.

Na te reči podigne Šebastijanovič težku

od pitvine glavu, kak da bi hotel pogledati vu oberve onomu, koji govori, da vidi, jeli mu more verovati. — ali on je né videl nikoga.

— Dojdite samo nuter, rekel je, kaj nebuče zebli vuni,

— Im sam ja ovdi, i nisem daleko od tebe.

Šebastijanovič okresnal je svēću, pak si je ribal oči, i kad je poleg svega toga né videl nikoga, zamrmljal je sedito.

— Koga beša! Kaj sam ja oslēpel? Im ja vas nevidim, dragi moj prijatelj!

— Ne čudi se, kak bi me videl, kad nejmam tēla?!

— Za istinu ja te perazmem. Dej da, te barem jenput opazim.

— Naj bude! Na jeden čas morem se pokazati, ali bum vnogo moral preterpeti.

Tu skoči iz jednoga temnoga kuta hiše koturajuča se prikaza, i komaj kaj se je pokazala, nestalo je nje.

— Oprosti, dragi gospone, pregovoril je opet isti mukli glas, ti si niti promisliti nemreš kak se je teško pokazati dugi prez tēla. Dej mi molim te moje tēlo, a ja ti bum dal i više od ono obečanih forintah.

— Rad bi ti poslužil, dragi gospone, ali za istinu, ja si nemrem premisliti, kaj govoriš. . . Jeli imaš pismenu molbenicu?

— Ja —? Pismenu molbenicu? Kak bi pisal, kad nemam tēla? Budi tak dober pak mi napiši molbenicu sam.

— Lehko je reči: napiši. . . ali kak mogu — kad nerazmem kaj govoriš?

— Ja ti budem govoral vu pero. . . samo piši!

(Drugi put dalje.)

Priredil:

Glad Ferencz.

KAJ JE NOVOGA ?

Prihod od duhana vu Austro-Magyarskoj.

Glasom izvēštaja obadvih ministarstvah financijah bil je prešestroga ljeta 1894 orse ki prihod od duhana vu Austriji 68.962.449 for., a vu Magjarskoj s Horvatskom i Sla-

vonijom 46.196.381 for. ili skupa 110.158880 for. Naproti ljetu 1893. pokazuje se vu Austriji prihod vekši za 2,847.577 for., a vu Magjarskoj s Horvatskom i Slavonijom za 1,992.601 for.

Prema ovim podatkom dohadja na svakog stanovnika vu Magjarskoj, Horvatskoj i Slavoniji godišnji potrošek od 2 for. 70 kr. za duhan.

Kaj se specijalno tiče potroška duhana vu Magjarskoj, Horvatskoj i Slavoniji, izkazuje ministarstvo da je minuloga ljeta izpušeno 529,388.396 komadah cigarah, t. j. za 28,068.648 komadah više nego li ljeta 1893. Potrošek cigaretah iznosil je skupa 672.167.450 komadah, t. j. za 52.807.613 komadah više nego li ljeta 1893.

Od pojedinih felah cigarah prodano je: tak zvanih „kratkih“ 231,877.600 komadah, — kuba portorikah (po 5 kr.) 71.317.659 komadah, — portorikah 65,133.500, — kratkih magjarskih 59,472.200, — virginijah 85,957.150, — britanikah 31,005.900, — regalitas 8,088.900, — trabukah 15.027.570, — milares 2,345.100, — panatelas 464,650, — vevey 442.900, — kratkih virginkah 648.000, — magjarskih virginkah 7.602.367, — havanah 421.700 komadah.

Prihod burnuta (tobaka suofanca) iznosil je ljeta 1894. 128.004 for., t. j. za 3.159 for. menje nego ljeta 1893.

Prepal varaš.

Ruske novine pišeju, da je vu blizini Ashabada ležeći varoš Kučan 17. januara zbog potresa prepal vu zemlju. Jeden foringaš, koji je prav toga dneva ob 11. vuri pred poldan ostavil Kučan i pošel proti Ashabadu-Mešedu, pripovēda, da je, prva liva jeden del puta, začul silnu podzemnu grmljavinu i tutnjavu, kak da bi bilo sprozeno do sto štukov (kanonov). Ona tutnjava je splasila konje, da su se poplašili i počeli bežati. Kad se je obrnul foringaš, spazil je za sobom stup dima i praha, a sa tim je izniknul izpred njega oči varaš Kučan. Kuliko je ljudih pri tom prepalo, još nije poznato, vsikak vnogo jezer. Konzularni agent, koji je šivel vu Kučanu, javlja vu Ashabad, da 17. januara občutil jaki potres i odbežal

uviek zaduju rieč imati, ali barem nesuprot-slovi te neodgovara. »Ne« ako se »Je« kriči, kak to negda znadu žene činiti, već odgovora istu rieč, koju joj čoviek dovikne, baš tak kak dobre diete, čini kada ga mati udi otec naš ili zdravu Mariju ili cielo pozdravljenje angelsko.

Jednoč je medjutim niekom varošu na promenadu bila čudnovata jeka, jer ona je odgovorila „Krava“, ako se je viknulo „Vol“. Ali je ipak bila prava, jer je prirečeje: „kak u šumu kričiš, tak odgovor dobiš“.

Po rečenoj promenadi se je najme šetala jedna varoška liepetica te je kroz steklo svakoga miertla, koj je onud prolazil, a za sobom je vlekla dobar komad svoje predruge svilne oprave, kak da bi od vrtlara za zmetanjo bila plačena.

Jedan mužek iz sela svojim čerlenim licitarskim stantom pod pazduhom, drukal je nedužno za njom te je nado brezanimi drveći, nad cvietnjaki, nad vodu rigajućimi kamen timi pozoji i nad morskemi dievojkami toliku do padnost našel, da je okolo gledajući a pod noge nepazeći, nehotice na on diel preduge oprave zašel, kojeg je, ili bolje rekuć, koj se je za liepeticom kakti šakel vlekkel.

U prvoj srditoosti se je odmah liepeticina izobraženost pokazala; jer ona srdit ozakriči: „Vol, kaj neimaš oči u glavi?“

Mužek pak je bil rođeni Cavljac, koji

svi imaju šaku na debelom za vuhi. Zato se niti nije na ov tituluš zgubil, nego je čudnovita ali pravu jeku dal od sebe: „Oprostite“ — rekel je — „Ja nisam znal, da u ovom varašu krave tak duge repe imaju!“

Čitatelju se ova jeka dopada a i mužek je bil sam sobom posve zadovoljan. Zato je sad utiđel iz promenade u varaš te je bil takove volje, da bi se hotel opet jeku igrati, ako bi se prilika pružala.

I prilika mu se je u varašu nutri pružila: Jedna velika kuća najme je tu pred njim stala, za koju bi rečeni mužek bil radje znal, nego Bog zna kaj, čija je i za kakovu porabu služi, jeli su nutri kvarterniki ili sam gospodar po stengah gore dole hoda i iz turske lule puši.

I nut dojde do njega jedan mladi podbriti gospodičić, koj ga je na jedno staklo, koje je u desno oko nutar pritišnjano nosil i pri tom se kesil, od pet do glave mieril.

To ravnić nije sve nikaj škodilo, ali da je rečeni gospodičić hotel tetca seljaka izsmehivati, to nije bilo dobro i zaalušilo je kaštigu.

Jer kad ga je mužek zapital, čija i kčemu je ova ogromna kađa, odgovori gospodičić, da je te nornice za seljake, kam se najme nori seljaki zatvaraju.

Odgovori mužek:

„To bi moglo biti, jer za vas varošćance — prez zamere bi bila za mnogo premala!“ I ovo nije bila nevaljana jeka.

1866.

Magjarski junak.

Najmladi brat pozsonjskoga apothekara gospodina Ivana Vavrečka, Koloman Vavrečka, Oberlitenant kod pešačke regimente Baron Steininger, zkazal se je junački u bitki kod Königgrätza te je za i junački umrl.

Najprije neprijateljske kugle u ljevu ruku (rame) pogodjen, zadržal je giegjerno i na dalje u ognju očuvac. Kratko vrijeme zatim doleti mu kugla opet u nogu. Njegovi kameradi su ga hoteli na miesto, gde se u ratu zavijaju, (Verbandplatz) odpeljati, ali on iz bitke nije hotel van, te njim je magjarski odgovoril: „Ah kaj to, to mene ništ nepači, još samo pri ovam napadaju (Sturm) moram poleg biti, em još morem hoditi“.

Komaj da je ove rieči izgovoril, doleti kugla te u junačka prsa probuši. — Čast njegovomu spomenku! —

Em. Kollay.

na polje. Za malo minut iza prvoga vudarca sledil je drugi, koji je varaša zrušil i pokopal au glibokoj pukotini. On sam komaj se je oslobodil.

3200 ferinti vu pečl.

Novine pišeju iz Bačke Topolje: Muž (seljak) Skenderović Pavel prodal je nezdavnja čeli salaš piftanih svinjah za 3200 for. Dobljenje peneze, 3 jezerke, premenil je vu stotinjače, pak ih sa dvema stotinjarkami zamotal vu platno i porinul vu strožok svoje postelje, pokedob si je mislil, da nisu dosta segurne vu ormaru spravljene. Drugi den za tim morat je Skenderović na put, pak je i za istinu otišed, a nije domaj nikomu povedal za peneze. Tak se je dogodilo, da je njegova tovaruša, kad je kurila pečl, vu kojoj se je imal kruh pečl, vzela iz strožoka vu postelji slamu, pak niti nesluteći na zlo, hitila sa slamom i Pavlove peneze vu ogenj, gde su plavnuli i zgoreli. Kad je Pavel drugi dan dimo došel, bil je prvo, kaj je čal od šene, da naj napuni strožoka slamom, kajti je onu staru potrošila. Reč po reč — i tak se je doskora stvar razjasnila. Skenderović malo da nije obnored od žalosti. Izgubil je znamenit del imetka a nije mogel za to nikoga kriviti nego samo svoju šutljivost.

Vu Budimpešti, 13. marciusa.

Ratni mišter general konjaničtva pl. Krieghammer izjavil se je, kak se pripovēda, vu privatnom razgovoru s kotrigl gornje hiže, da se odlučno protivi narodnoj magjarskoj vojaki, magjarskoj vojnoj akademiji i magjarskoj doljujoj realki, kaj bude i vu delegacijah odprto izjavil.

„Hazánk“ piše, da je kardinal Rampolla rekel kardinalu grofu Schönborne i biskupu Steineru, da vatikan nije sklon tomu, da pošelji Austrije vtisi kršćansku socialnu stranku a pošelji Magjarske, pučku stranku

Sameubojstvo vu Opatiji.

Vu Opatiji se je 8. marciusa strelil husarski lajtnant Reményi, koji je malo prvije svoje smrti priobčil odluku sameubojstva poznatoj jednoj gospodji. Ona je doduše odmah pošla za njim vu sobu, ali više nije mogla zaprēčiti čina. Reményi nije se hotel povrnuti k svojoj regimenti, ar je stopram odsedel rešta vu festungi. Pokedob da nije mogel najti privatna mesta i službe, odlučil je vamreći.

Krvni serum vu Beču.

Vu Beču se vezda prodava domaći krvni serum, kaj ga proizvodja profesor dr. Paltauf vu državnom zavadu, uz sljedeće vrlo snižene cēne: Br. O. 55 kr., — br. I. 1 for, 50 kr., br. II. 3 for. 60 kr., br. III. 3 80 kr. — Cēne su anda sa 2/3 snižene, a to poš najviše stoga, kaj su već male né vse deržave same počele proizvodjati serum, pak je vezda navala sa strane postala menjša.

Stroški za odvoz snēga vu Beču.

Grad Beč preuzel je lanjskoga ljeta vu vlastitu režiju odvoz snēga. pak vezda ljuto žali taj „dober posel.“ Do vezda potrošeno je na čišćenje vulicah i odvoz snēga vu nutrešnjem gradu pol milijuna, a vu gradski kotarih 1 milijun forintih, a pokedob pri tom nije v računat strošek za odvoz snēga, koji je opal zadnjih danah, to se bude ukupna svoja vsikak povišila na 2 milijuna forintih.

Izellvanje vu Ameriku.

O tom je magjarsko ministerstvo trgovine izdalo službene podatke za mesec november 1894. Spomenutog meseca izselilo se iz Austro Magjarske vu Ameriku 1965 osobah (1187 mužkih i 778 ženah), dok se prvešaga ljeta izselilo istog meseca 2695 osobah. Broj izseljenih od januara do novembra 1894. iznosil je vu našoj monarkiji (izuzemai Poljsku) 20 340 osobah, dok je prvešaga ljeta vu istoj periodi taj broj iznosil 64.217 anda 1894. menje za 43.877 osobah. Med isseljeniki bilo končom 1891: 7985 iz Magjarske, ljeta 1893: 25 461, nadalje 1485 iz Česke, a 10.870 iz ostalih krunovinah monarkije.

Kratke novosti.

— Vu Beču, 15. marciusa. Grof Kalnoky pobodil je večera baruna Bánffyja ter se dugo snjim razgovarjal. Barun Bánffy i barun Josika obedovali su pri ministru Kállayu. Na večer odputoval je barun Bánffy vu Budimpeštu.

Minister poljodelstva grof Festetics se 15. marciusa povrnul iz Beča, gde je bil od Njegovo Veličanstva primljen vu sudienciju. Grof Festetics doskora će podneti saboru osnovu za pobolšanje gospodarskih odnošajah

— Vu Budimpešti, 16. marciusa. Več denes pokazuje se velik interes za razpravu oirkveno-političkih osnovah vu magnatskoj hiži. Vezda ima magnatska hiža 345 verificiranih kotrigov, od kojih će dojt 240 k razpravi.

— Vu Beču, 16. marciusa. Njegovo Veličanstvo imenovalo je fzm. baruna Schonfelda i generala konjaničtva princa Ludvika Windischgraetza inspektori vojske, a podmaršala grofa Hansa von der Schulenburga sbornim komandantom vu Lembergu.

Generalu konjaničtva baruna Appelu vu Sarajevu upravilo je Nj. Veličanstvo milostivo ručno pismo, vu kojem naglašuje, da ga obzirom na važne usluge, koje od njega još očekuje i akoprem je na njega vu prvom redu mislil, nije imenovalo vojnim nadzornikom.

Major Somogyi, bivši krilni adjutant nadvojvode Albrechta imenovan je kraljevim krilnim adjutantom.

— Zadušnice za — Homera. Dva pariški dijaki, vraćajući se nezdavnja iz krčme pijani, navrnuli su se mimo idući k bližnjem plebanušu ter su ga neka predrzko zamolili, da bi mešu služil za Homera. Plebanoš, namesto da se zmēša i razljuti, premislil si je hitro situaciju, pak im je rekel: „Drage volje, gospoda, ova je misel vrlo ljepa.“ Vezda su se obedva dijaki začudili, a jeden je zapital: „A kad budete gospon plebanoš mešu služili?“ — „Im naravaki, kak mi prejdi donesete smrtni list (smertovnicu) Homerovo.“

— Vu Ruskoj vojsci služil do 12.000 židovov. Od njih niti jeden zaradi vere nemre postati lajtnant.

— Kraj prez deždja. Vu nekojih predelih gornjega Egipta, deždj je zevsema nepoznat prirodni pojav, a vu dolnjem Egiptu prejde višekrat poš nekoliko ljet, da deždja nōga.

Dobre žepne i stēne vure za fal cēnu moći dobiti poš Pollak Bernatu vuraru vu Čakoveu (Pijao, Šparkassa). Pri njem sluzilje vure takaj za popravek za fal cēnu:

Nekaj za kratek čas.

Na izpitu.

Pital je navučitelj vučenika: „Kaj vidiš ober sebe vuni, kad je nebo čisto?“

Vučenic odgovori: „Nebesku boltu.“
Navučitelj: „A kaj vidiš onda ober sebe, kad je oblačno?“

Vučenic: „Ambrelu (kišobran).“

Vu vagonu.

Jeden gospon, koga je rado zeblo, vzil se je poš jednom gospom na željnici. Gospa si je obloka odprla i gledala vun. Gospon veli: „Milostiva gospa i prosim naj dopustju, da obloka zaprem, ar vidiju, kak je vuni zima.“

Na to mu gospa odgovori: „Kaj onda nabu vuni zima, ako obloka zapreju?“

Namestnik.

Muž: „Kaj ti je došlo na pamet žena, da si jopca kupia?“

Žena: „Vidiš dragi moj, ti naveke odideš iz doma, a ja pak da nebun sama, kupila sem neka, kaj tebe nadomešćuje.“

Pri gosponu plebanušu.

Nekoj muž došel je k gosponu plebanušu i dal forinta, proseći: „Naj gospon plebanuš služiju jednu mešu, da mojega suseda vrag odnese.“

Gospon plebanuš mu forinta daje na zad, veleći muž: „Kaj si mislil, em ti znaš, da ja nemam posla z vragi.“

Muž veli i prosi: „Naj samo zadržiju forinta, pak služiju mešu, naj ga angeli odneseju, samo da bu odnešeni.“

Proti glavoboli.

Jeden seljak je v jutro za 10 kr. zganice spil, pak ga je za tem jako bolela glava. Žena ga zapita: „Kaj ti je, da si tak tužen?“

On odgovori: „Samo sem za 10 kr. zganice spil, pa kak me boli glava.“

Žena mu veli: „Ah! zakaj nesi pil za 15 kr. kak ja, nebi te bolela.“

Skrbna žena.

Žena svojemu muž, koji se uprav na lov (vadasiju) spravljal: „Miška, zajca, kojega kaniš streliti, sem ti već vu torbu spakovala, samo pazi, da ti nevujdu.“

K. J.

Kihanje.

„Bog pomozil!“ reče onak svojemu starom dedeku.

„Nespametnjak! Im se mi nije kihnu'o, bil je samo moj stari kašel.“

„Nu poš tom poš vam Bog naj pomaše,“ odreče mu vnuk.

Vo skoli.

Učiteljica: „Iz dobrih malih dievojčice zrasteju velike dobre devojke, a kaj potrebujemo od velikih? poveć Marica!“

Marica: „Drugih malih dievojčice.“

M. Kutnjak.

ODGOVORNI UREDNIK

MARGITAI JOZSEF

Glavni surednik

GLÁD FERENCZ

Nyilttér.

E rovat alatt közlöttekért sem alaki, sem tartalmi tekintetben nem vállal felelősséget a Szerk

Henneberg-selyem csak akkor valódi, ha közvetlen gyáramból rendelik — fekete, fehér és színeseket 35 krtól 14 frt frt 65 krig méterként — sima, csikos, koczkázott, mintázottakat, damasztot sat. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 minta-zatban) sat. póstabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat póstafordulóval küld: Henneberg G. (os. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. 1

LOTÉRIJA Buda, 16-ga marcisa 1895.
17 37 75 43 21

Gabona árak — Oléna žitka.

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	frt	kr.
Buza	Pšenica	6.20	—
Zab	Zob	5.80	—
Rozs	Hrč	5. —	—
Kukoricza ó	Kuruza stari	6.75	—
" uj	" novi	6.75	—
Árpá	Ječmen	5.50	—
Fehér bab uj	Grah beli	9. —	—
Sárga " "	" žuti	6. —	—
Vegyes " "	" zmešan	6. —	—
Lenmag	Len	10.50	—
Bükköny	Grahorka	5.75	—

VASUTI MENETREND CSÁKTORNYÁN.

Indul	Napazaka	Óra	Perc	Gyors-pósta- és vegyesvonat
Kanizsa felé	Reggel	4	39	gyorsv
"	Délben	11	39	"
"	Éjjel	10	07	postav.
"	Reggel	5	52	vegyesv.
Pragerhof felé	Reggel	6	06	postav.
"	Délután	4	15	"
"	Éjjel	1	17	gyorsv.
Zágráb felé	Reggel	6	50	vegyesv.
"	Délután	4	20	"
Varazsdig	Este	10	17	"
"	Délben	11	44	"
Bobára	Reggel	6	05	"
Egerszegre	Délután	4	28	"
Érkeztek				
Kanizsa felől	Reggel	5	51	postav.
"	Délután	4	01	"
"	Éjjel	1	14	gyorsv.
"	Este	9	32	vegyesv.
Pragerhof felől	Reggel	4	86	gyorsv.
"	Délben	11	29	postav.
"	Éjjel	9	55	"
Varazsdról	Reggel	4	22	vegyesv.
"	Délután	3	50	"
Zágrábról	Délután	11	17	"
"	Este	9	30	"
Egerszegről	Délután	8	52	"
Bobáról	Este		42	"

Kiadandó lakás.

Csáktornyan a Zrinyi-téren, a volt Pulay-féle ház, **1. évi április hó 1-től bérbe adatik.**

Föltételek megtudhatók 701 1-1 Wollák Rezső ügyvédi irodájában.

Szagtalan és nyomban száradó

Valódi csakis fél és 1 kilos üveg-palacszkokban

határozottan Christoph-féle lakk kérendő.

Christoph Ferenc SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

Lehetővé teszi, hogy a szobák a másolás alatt is használtatásának, mivel a kellemetlen szag és a lassú, ragadós száradás, mely az olaj-festékek és az olajtaknak sajátja, elkerülte. Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázálást. A palló nedves tárgyakkal feltörülhető, anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénylakk, sárgásbarnát és mahagonibarnát, mely akár csak az olaj-festék fől be a pallót a egytallal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmas régi vagy új pallóra. Teljesen beföd minden foltot, korábbi mázálást stb; van azután

*iszta fénylakk (színezetlen) új pallókra és parketre, mely csupan fényt ad. Különösen parafára a olajfestékekkel mar bemázolt egészen új pallókra való. Csak fényt ad, onnélfogva nem fől el a famustrát. Postacsomag, körülbelül 35 négyzetmtr. (két középnyagú szobára való) 5 frt. 90 kr., vagy 9/11, márká.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázások és prospectusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a cégre a a gyári logóra, mivel ezt a több mint 1850 éve létező gyártmányt sokfelé utánozzák és hamisítják, a sokkal rosszabb, a gyakran a célnak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

Christoph Ferenc,
A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedül gyártója,
Prága, K. Berlin. Zürich.

689 Csáktornyan:
GRANER TESTVÉREKNEL.

787. tk. 1895.

Arverési hirdetményi kivonat.

A csáktornyai kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy özv. Vucaák Miksáné végrehajtónak, Gollub Rozália férj. Flincsecz Imréné — Pintarics István és neje Gollub Genovéva és Horváth Péter végrehajtást szenvedők elleni 200 frt költségetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a nagy-kanizsai kir. törvényszék (a csáktornyai kir. bíróság) területén lévő IV. hegykerületi 219 tkv. 483/b hrsz. 66 a frt; 483/c hrsz. a. 104 frt; a IV. hegykerületi 786 tkv. 481/b hrsz. Pintarics Iván és Gollub Eva tulajdonul felvett ingatlan fele 323 frt 50 kr. és 768 tkv. 553/a/2/a/2/1 hrsz. ingatlan 148 frt kikéltési árban az árverést ezennel elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az

1895. évi április hó 17-ik napján d. e. 10 órakor

a IV. hegykerületi községbíró házában tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikéltési áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárnak 10 % -át készpénzben vagyis az 1881 LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kikéltött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerényt átszolgáltatni.

A kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság. 787 1-1 Csáktornyan, 1895. március 6 án.

Ajándéktárgyak nagy választékban.

POLLÁK BERNÁT

órás és ékszerész Csáktornyan,

Főter, az új takarékpénztárt épületben.

Ajánlja dusan felszerelt

SVÁJCZI ZSEBÓRA,
arany, ezüst- és chinai ezüst-áru raktárát.

Ajándéktárgyak nagy választékban

olcsó árakért.

Minden e szakmába vágó javításokat jótállás mellett a legolcsóbban, lelkiismeretesen és gyorsan eszközölöm.

Olcso árak mellett.

F a l i i n g e r o r á k .

Birtok eladás.

Stridón egy lakház és hozzá tartozó kert, rét, szántó föld és erdő továbbá Erzsébetlakon (Jalsovecz) lévő szántó föld ugyszinte az I-ső hegykerületben szőlő, erdő, lakház és présház szabad kézből

azonnal eladó.

Bővebben értekezhetni a tulajdonosnál

Filipics Kálmánnal, Stridón.

699

Ezen Horgony-Pain-Expeller néven is ismeretes, igazán népszerű házi szer most már 25 év óta legjobb fájdalomcsillapító be-dörzsölésnek fenyvesen bizonyított készvénye, csuszna, tagragasztásnál stb. nál. A föld összes országában nagy elterjedést és biztos hatása következtében minden oldalról oly elismerést talált, hogy minden betegnek joggal ajánlható.

TINCT. CAPSICI COMPOS.
(HORGONY-PAIN-EXPELLER)

kimagasló állását a fájdalomcsillapító bedörzsölések között diadalmasan megtartotta, különféle felbujtás és utáztatok dacára; ez bizonyára a legjobb bizonyíték arra nézve, hogy a közönség igen jól meg tudja különböztetni a jót a rossztól.

Hogy értéktelen utáztatot ne kapjunk, beviselés alkalmával ved-jegyünkre, a vörös horgonyra figyelendő és minden üveg ezen jegy nélkül, mint nem valódi visszautasítandó. A gyógyszerárakban kap-ható 40 kr., 70 kr. vagy 1 frt. 20 krajari árban üvegenként; Buda-pesten **Török József** gyógyszerésznél.

Richter-féle gyár Budapestban, Thlringiában.

TINCT. CAPSICI COMPOS.

Magyar,
német, francia es angol
képekkel ékített
MUNKÁK.

Kő-, acél s réznyomatu
diszmnvek.

Magyar, német, francia
és angol
REMEKIRÓK MŰVEI.

Az irodalom bármely ágában s bármely nyelven megjelent
kötött és kötetlen könyveknek legdúsabban fölszerelt
raktára.

Bármely szerző által írott, bárhol megjelent és hirdetett
könyveknek leggyorsabb és árfölemelés nélküli megszer-
zéséről gondoskodunk.

Az irodalmi termékeket illetőleg a legzivesebb készséggel
nyújtatik fölvilágítás.

Utazasi kézikönyvek,
atlaszok,
földabroszok, tervrajzok,
föld és éggömbök.

Ima- és ájtatossági
könyvek

egyszerűen és legékebben
kötve a leggazdagabb válasz-
tékban.

Mintakönyvek s rajzok
NŐI MUNKÁKHOZ

A „MURAKÖZ” társadalmi hetilap kiadóhivatala.

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

KÖNYV-, MŰ-, ZENEMŰKERESKEDÉSE

KÖNYVKIADÓHIVATALA, PAPIR-, IRÓ- és RAJZESZKÖZŐK RAKTÁRA, KÖNYVNYOMDÁJA és KÖNYVKÖTÉSZETE
Csáktornyán.

Alapított 1850. évben.

Szótárak.
IFJUSÁGI IRATOK, KÉPESKÖNYVEK
minden kor és nem számára,
minden nyelven, a legdúsabb vá-
lasztékban.

ISKOLAI és OKTATÁSI
könyvek
minden nyelven.
Népies naptárak,
ALMANACHOK,
zsebkönyvek.

Az összes irodalom termékei a könyvkereskedés rak-
tárában megtekintés végett készen állanak s kivá-
natra, gondosabb megvizsgálás végett legnagyobb kész-
séggel küldetnek mind helybe, mind vidékre.

Vidékről érkező megbízások kellő készséggel és gyor-
sasággal teljesítetnek.

Irodalmi közlönyök és jelentések ingyen szolgáltatnak
ki a könyvkereskedés által.

SZAKKÖNYVEK.

Előfizetés elfogadtatik:
minden bel és külföldi
folyóiratok, napi
és

DIVATLAPOKRA
a szállítás mind helyben,
mind vidékre a leggyor-
sabbán eszközöltetik.

Megyenk tanulmányozhatók használandó tankönyvek folyton raktáron vannak.

MURAKÖZ

Szerkesztővel értekezni lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischer Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak nyitványok és hirdetések.

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELNŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A „Muraközi Iustici önszegélyző szövetkezet”, a „Csáktornyai takarékpénztár”, a „Muraközi takarékpénztár” sat. hivatalos közlönye.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 4 frt
Fél évre . . . . . 2 frt
Negyed évre . . . . . 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések még elfogadottnak:
Budapest: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Bécsben:
Schalek H., Dukas M., Oppelik A.,
Daube G. L. és társánál és Hornöf.
Brünnen. Stern M.

Nyitvány petitsora 10 kr.

Hirdetések intányosan számítatnak.

Munkás-előadások.

Előbb Békésben, majd Csongrádon, most a szabad hajduk között, majd a dús-gazdag Bánságban, legutóbb Tolnában szociális tünetek merültek föl. Magyarország a szellemi epidemiának Európát járó veszedelmét el fogja kerülni, ha az ember-szerető, humanus társadalom összefog. A templom és iskola fontosságát hangsúlyozzuk, melyek nem lesznek kicsiny csolnakok, mert nálunk a társadalmat viharokkal fenyegető helyzet nem lesz.

Miként a filloxera láttatlanul, de folytonosan terjed egyre nagyobb mértékben veszi hatalmába nálunk is az embereket. És miért? Nem valami rettenetes, igaz szociális okokért, hanem nagy részben azért, hogy a kézi munkásnak az ő pihenése idejét egy érdekeit szíven viselő társadalom nem irányítja.

Öhajunk a megyében, városunkban, hogy a közművelődés embereit indítsanak akciókat a munkás előadások érdekében. Ez a legfontosabb eszköz a társadalmi és lellemi ellentétek békés kiegyenlítésére. — A filantropia munkaszünetet biztosít a kézi-munkásnak törvényileg, a pihenő munkás fentartás nélkül át van szolgáltatva a költséges és káros szórakozásnak: ma idősebb mint bármikor hangsúlyozni, hogy a

közélet vezérbereinek, a honorációrok-nak, ügyvédek, orvosok, lelkészek, tanárok és tanítóknak össze kell fogni, öntudatos akciókat kell kezdeni, hogy minden vasár- és ünnepnapon a kézimunkás és földmives gondosan előkészített, vonzó, népies nyelven irt, vagy előadott szellemi táplálékot nyerjen, hogy apránként kedvelje meg a nemesebb szórakozásokat, terelődjen figyelmé a munka becsére, a szorgalom és ész hatalmára, a különböző ismeretágak mezejére, hogy tisztuljon feltogása, oszolja halvéleménye és tanulja meg a társadalomban a munka becsét.

Mi nekünk népirodalmunk nincs. Az állam a jó könyvek kiadását beszüntette, mert nem tudott konkurrálni a ponyva irodalmával. Jókaival élén a legillusztrisabb emberek álltak össze, hogy a népnél megszerettetik az erkölcsös, magyar irodalmi munkát, mindhiába. — Okozta a terjesztés módja, a vásári ponyva selejtes, férczmunkáit és czéges erkölcstelenségét szintén csak ponyván lehet ellensúlyozni. Ez az oka, hogy a Szt. István társulat jó könyvei sem terjedhettek úgy el, a mint azt igényelheték. Pedig a munkás felolvasások mellett egyrangú tényező az olcsó könyv is. A könyvkérdés azonban nem rajtunk mulik, ellenben a munkás-előadások teljesen a társadalom mulasztása folytán késnek. Pedig a hol a munkás-előadásokat ügyes, szakavatott

férfiak vezetik, ott a jó hatás szemlátomást mutatkozik. Társadalmi, erkölcsi, sőt politikai hiányokat áthidal, többet ér mint száz kötelező munkaszünet. Benne megszűnik az elégedetlenség s a hangos szavú, félelmes fenyegetések hátrább vonulnak.

Tehát rajta! Ne engedjük elveszni az időt. Az ipartestületek vegyék föl eszménk fonálát, vonják bele a szükséges tényezőket: szép dolgot mivelnek, mely elsősorban az ő feladatuk és ha elmulasztják, félreismerik köteleességüket.

Különfélék.

Kinevezés. Czinzek István okl. tanítót, a Muraköz VI. hegykerületi állami iskolához a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur rendes tanítónak nevezte ki.

Áthelyezés. Kercsmár Dénes csáktornyai járásbírói irnokot az igazságügyi miniszter a nagykanizsai kir. törv. székhez helyezte át.

Körjegyző választás. A hodosáni, elhalálozás folytán üresedésben volt körjegyzői állásra e hó 23-án három pályázó közül Kisfaludy Gyula helybeli aljegyző választott meg 54 szótöbbséggel.

3 szomszédságból. A magy. kir. kereskedelmiügyi miniszter urhoz a varasdiak azzal a kéréssel járultak, hogy nyáron va-

A „Muraköz” tározója.

Utazás Horvát-Szlavonországban.

Irtá: Gönczi Ferencz.

— Folytatás. —

Nálunk egy közepes nagyságu tölgyfa 10—12 frt, ott a legvastagabb tölgyfa is megkapható 5 forintért.

Ezen összehasonlításból láthatjuk, mennyivel könnyebbek ott a megélhetési viszonyok egy földmivesre nézve, mint nálunk.

Nálunk, Dunántul a sok és igen nagy terjedelmű uradalmi birtokok s főleg a majorátusok, mint leköltött birtokok a szaporodó lakosok földszerezésének s terjeszkedésének gátat vetnek; a földek itt-ott annyira elapróztatnak, hogy a legnagyobb szorgalom mellett is csak nélkülözésekkel lehet rajtok a szegény földmivesnek megélnie. A föld folyton drágul, nehezebbé válik a szerzés. E körülmények késztetik népünket a kivándorlásra. Az egyéniségére s fájára büszke magyar embernek el kell hagynia szeretett hazáját s idegenbe az általa eddig lenémett, semmibe vett horvátok közé kell települnie, hogy megélhetését biztosíthassa.

A kivándorlás Horvát-Szlavonországba még nem szűnt meg; ellenkezőleg: mindinkább nagyobb mérvet ölt.

Muraközből is folyton szállingóznak ki. Ha magát a népet kérdezzük meg, hogy miért hagyja el szülőföldjét, azt feleli: »Éjjel

nappal dolgozom, győtröm magamat s nem bírok semmire sem menni; örülök, hogy megélhetek. Ha azt, a mim van eladom, ott azért a pénzért annyit vehetek, hogy jól megélhetek s szereshetek is. Ott is az a nap süt rám, a melyik itt.»

Muraköz délnyugati részéből, mint a mozgólódások jelzik, a közel jövőben jelentékeny számban fognak kivándorolni.

Es e kivándorlással szemben eddig tehetetlenül állunk. Lebeszélui a népet e tekintetben nem lehet. Segítség, a mivel a kiköltözés ellensúlyozható volna, eddigellé nincs, tehát bele kell nyugodnunk.

VII.

További utamat Sziszekből Bródig vizen óhajtottam megtenni, de a Dráva vizállása ez időben igen alacsony lévén a gőzhajók nem közlekedtek, ennél fogva a mintegy 40 kilométernyire fekvő Novszkát, hol vasutra ültem, kocsit kellett fogadnom.

Oszjekovától keletre a vidék már dombos. Utunk Szarió és tovább a Pounj hegysoportok déli nyulványain vitt.

A vidék mindenütt termékeny. Nagy területek fekszenek parlagon, sok az erdőség s terjedelmes legelők vannak. Itt-ott egy-egy csoport cigánykaravánt láttunk az erdő szélén. Kolompárok, magyarán üstös cigányok voltak, kik e vidéken igen sokan vannak. — Nem osoda: jó világuk van. Fa, legelő elég van; tüzelhetnek s bátran legeltethetik lovaikat. Még is látszik rajtuk a jó mód; szép lovaik, festett koleszlijük van s maguk is igen jó színben vannak. — A néppel barátságos viszonyt tartanak s a nép állítása szerint a lopást sem gyakorolják.

Gracsonicza és Repusnicza (aházás és fatorsnyos (erre van a fatorsnyosok hazája) kis

községeket elhagyva Kutina mezővároskába értünk. Kutina magyarul bira. Ez elnevezés helyrajzi vonatkozásból való származását bizonyítja az itt és vidéken lehető sok bira, mely erre almafa nagyságúra nő s nagyon termékeny. — Kutina járási székhely, melyben járásbíró is van. Itt is jelentékeny számu magyar él s a kereskedők egy része beszél magyarul is. Kutinán egy ideig pihentünk. Ez idő alatt több Somogyból kivándorolt magyarral beszéltem, kik ide hetyvására jöttek be. Elkérdezgettem tőlük. Kivándorlásuk oka a szegénység, de némelyek, kik otthon is megélhetek volna, egyedül szerencse próbálásból hagyták el szülőföldjüket. »A komám és szomszédaim kigyűttek, hát, mondok én is utánuk mennék,« mondta egy élemedett koru volt somogyi ember.

A szerencsevadások között persze izraelita is sok van. A mely községben eddig bolt vagy kocsmá nem volt, ott rendszeren magyar zsidókat találunk. — Kutinán ott létem alkalmával épen zsidópap választás lévén, a vidékről bejött zsidóknak mintegy felét magyarul hallottam beszélni. A pályázó rabbik is magyar születésűek voltak.

A Kutinától keletre folyó Ilova patakon és Husszain községeken átmenve, Pozsegamegyébe, tehát Szlavoniába értünk.

Szlavonia!

Valaha magyar föld volt, Magyarország közvetlen része!

A régi Tótország (Szlavóniát) valaha a mostani Varaszd, Körös-Belovár és Zágrábmege képezte. A valóságos, u. n. ós Croatia (Horvátország) a Száván tul, a Dalmát tengerparton fektűt s melyet Verbóczy „Corpus Juris» emlit, a 15-ik században már török birtokká lett. A mostani Horvátország csak a nevet örökölte a réginek.

sár- és ünneppnap délutánjain a szomszéd topliczai állomásig két különvonat indittasék. Itt ugyanis a szépművészeti egyesület Varazsd város segítségével már a múlt évben szép mulatóhelyet, parkot és vendéglőt létesített a varazsdiak ezt a mulatóhelyet óhajtják hozzáférhetővé tenni. — April 15 én a varazsdiak 136 biciklistát várnak reggelire, akik Bécsből Pettaun, Varazsdon és Zágrábon keresztül Konstantinápolyba bicikliznek. — Honvédelovak eltartására Varazsdon april hó 14 és 15-én adatnak ki a vállalkozóknak. Kiadatik 17 ló, A vállalkozó vagyoni állapotát kitüntető községi bizonyítvánnyal felszerelt kérvények a harmadik század parancsnokságánál adandók be.

A szepitő-egyesület választmánya folyó hó 22-én ülést tartott, melyen jelen voltak: Morandini Bálint elnök, Ozvetkovics Antal, Bencsák Ferencz, Neumann Albert, Neumann Simon, Prusácz Alajos, Salon Péter, Strahia Károly, Szeiverth Antal választmányi tagok. Elnök jelenti, hogy a városhoz beterjesztett Schulegtől Sáfránig készített gyalogjáró költségtervezete, melyben kérelmezett, hogy a város járuljon e költségekhez egyharmad részszel; az illető háztulajdonosok szintén egyharmad részszel, mely utóbbi részt a város lenne szives az illető felelős beszédni. A város hajlandó e munkálathoz azon összeggel hozzájárulni, melyet eddig is a gyalogjárók fenntartására fordított. Es évben azonban az egyesületnek több segítyt nem nyújthat, mert az évi költségvetésbe fölveve nincsen. Azt azonban a város nem vállalja magára, hogy a háztulajdonosoktól a rájuk eső egyharmad részt beszédjé, mit jelenlevő városbíró mindjárt indokolt is. Ezek folytán hosszas eszmecsere után elhatároztatik, hogy miután vannak olyan háztulajdonosok, kiktől a rájuk eső egyharmad részt beszédni nehéz volna, s miután a város sem adhat ez évben a költségvetés keretén belül 456 frtnál több segítyt a az egyesület sem rendelkezik olyan összeggel, hogy a legutóbbi választmányi ülés által elfogadott munkálatot teljesíthetné; ennél fogva ezen határozat akként módosítottatik, hogy a gyalogjárók csak Schulegtől Hampammerig és a szemközti levő oldalon a még hátra levő rész készítettnek el teljesen

Rosenbergtól Sáfrán házáig pedig csak egyszerűen feltöltetik. A gyalogjárók mellé fák ültetettek. Fásítandó lesz még a Gabonater is, továbbá, ha a háztulajdonosok hajlandók a költségekhez hozzájárulni, akkor Schuleg, Strahia és Sonnenberg előtt is elkészítettnek a gyalogjáró.

Érd év előtti hírek A Bécsben 1790. február 3-án megjelent „Magyar Kurirban“ olvassuk a következő híreket: „Pozsonyból az iratik, hogy egy napon sem jő fel az Isten egére olyan, mellyen Reklutákat ne vinnének ott keresztül. — Azon Barkó közhuzárja Kinita, kiról már ezelőtt való Levélünkben emlékeztünk, hogy egyedül 3 Törököt fogott, s mind a 3-mat bé-is vitte fogva Bukarestbe, ezen vitézségért emlékeztető pénzt nyert. — Zágrábból, Jan. 19-dikén azt írják, hogy 14 napok alatt 2500 lisztel terhelt szekerek rakodtanak itt le. Itt is 18-dik Jan. vala a közönséges Vármegye gyűlése, hol a Bán Gróf Balassa Ur 6 Exellentziája egy igen érzékenyítő beszédet tartván előre a Statusok előtt, midőn ezen beszédjében 6 Felsőségnek azon kegyelmes ígérését jelenti, mely szerint Ország-gyűlést kívánna tartani némely érzékeny jószívű Haza fia k n a k teli tölt Göngyvel a szemek, és így kiáltának fel: Éljen második József és Gróf Balassa s. t. — A Nádméznek — vagy ugynevezett Czukornak a külső-országokról való behoztatása, egy Jan 21-dikén költ Felsőleges rendelkezés által egészen megtiltatott. Erre nem sok szüksége volt eddig is a mi Hazánknak. A kiss-aszszonok reggel tejet ihatnak kávé helyett, ha pedig kávé akar-nak inni igyák szin mézzel — e még egészségesebb — a Férfiak pedig Szilvapálinkát s füstös szalonával felelőkömlhetnek — ettől a fogok meg nem feketedik. — A múlt esztendőben a Szent Mihály Vásárok Debreczenben egy 500 forintos Banko tzedula találtatott Debreczenben; azért a ki azt megtudja bizonyítani, hogy övé volt, az Arzával egyesült Liptó vármegyéhez folyamodjék. Nem nagy hité ez Izraelben? Az maga, ki ezen 500 frtos tzedulát találta, vissza akarja adni annak, ki azt elvesztette. Ennek a legjobb szivü kereszténynek közzöl kelletik lenni — Az Alvintzi Magyar Gyalog-

serge is 24-dikén Januáriusnak ki-indult Belgrádból, de hová szándékozik nem tudjuk. — Azt olvasom egy levélből, hogy már Belgiumban 47 Anglus familiák telepedtenek meg; kik a kereskedést és más kézi mesterséget folytatnak. — Az Anglus egy szomszédjának 24 ezer népre való minden-féle tegyvert ajándékozott kész pénzért. — Azt írják Jász városából: De hogy van valami a Békességből? Potemkin maga-is Pétersburgba ment egy néhány napokra.

Vigasz album. Az alföldi inaségek számára megjelent diszes és nagy elismerést nyert Vigasz album megjelent és 1 forintért kapható Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvkereskedésében.

Haldózás. Özv. Zozolli Mária csáktornyai birtokos és háztulajdonos e hó 24-én Gráczban ahová orvosi tanácsot ment kérni, 83 éves korában elhunyt. Az örök világosság fényeskedjék neki!

Blaháné dalai legszebb 102 magyar nóta: Dankó Pista, Farkas József, Horváth Fábán, Leviczky Aladár, Mócsy László, Palotássy Gyula stb. eredeti dalaiból. Ára 1 frt 50 kr.

Küry Klára daloskönyve 104 oldalos diszes dalkötet, az 1895. év legdivatosabb s a népszínház deszkáin diadalt aratott legszebb repertoire darabjait tartalmazza. „Küry Klára daloskönyve“ tartalmaz 35 magyar népdalt, az 1894-95. év termékének színét javát, továbbá Abt, Becker, Brahma, Charmichael, Kücken, Mayer Hellmund, Nessler, Rubinstein, Schubert, Taubert stb. hírneves dalszerzők legszebb s legelterjedtebb műdalait magyar szöveggel s Küry Klára legújabb couplet és chansonjait — A nagyhirű művész legújabb fényképével s aláírásával díszített remek kötet ára 2 frt. Kaphatók Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvkereskedésében Csáktornyn.

Az anyakönyvi kerületek beosztása megyénkben a közigazgatási bizottság javaslata szerint általánosan körjegyzőségek szerint történék. A kerületek száma az egész megyében 119 Muraközben önálló kerületek: Légrad 2798, Perlak 3886, Alsó-Domboru 3341, Kotor 3611, Muravid 2082, Muracsány 3202 lélekszámmal. — A többi kerület székhelyét, a csatlakozó községeket és lélekszámokat a következőkben mutatjuk ki: — A csáktornyai járásban: 1) Csáktornya, Zala-Ujvár, Dráva Szent Iván, Nyírvölgy, F. Pusztafa, Felső Vidafalva, Száskő, Jánosfalva, Szent Ilona, Dráva Szt. Mihály, 8425; 2) Dráva-Vasárhely, Zrinyifalva, Dráva Ohid, Édeskut, Egerszeg, Nagyfalva, Tótfalu 3968; 3) Órség, Belicza. 2649; 4) Bottornya, Mura Szilvágy, Ferenozfalva, Mikófa 2745; 5) Mura-Siklós, Kristófalva, F. Királyfalva, Mura Szt. Kereszt, Bányavár, Zsedény 2781; 6) Mura Szerdahely, Réthát, VII. és VIII. hegykerület 3557; 7) Mura Szt. Márton, Mura Nyírad, Hétház, Lapány, Tündérlak, Nemes Bükkösd, Györgyike, Majorlak, Ormos, Békásd, VI. hegykerület 2891. 8) Strido, I. II. III. IV. hegykerület, Erzsébellak, Murafüred, Gáborvölgy, Rácokanizsa, Ligetfalva, Határör, Végfalva, Magyaröd 5467. 9) Felső Mihályfalva, Zala Bárdos, Károlyvezér, Delejes, F. Domboru, Mártonhalom, Hétvezér, Turzóvölgy, Királylak, IX. hegykerület, 1953. 10) Dráva Osány, Cserenyés, Miksavár, Dráva Magyaröd 1536. 11) Vizi szent györgyi körjegyzőségből alakított anyakönyvi kerülethez tartozó községek: Nyiresfalva, V. hegykerület, Gyümölcshegy, Gyümölcsfalva, Mihályfalva, Knezovecz 2754. — A perlaki járásban: 1) Szent Mária, A. Mihályvececz 3066. 2) Draskovecz, Czukovecz, Oporovecz 2168. 3) Hodosán, A. Hraosán, Turósosce, Dvorosinose, Palinovecz, Túske Szt. György, A. Pusztakovecz, Csehovecz 4550. 4) Dekanovecz, Domasinecz, Novakovecz 3494. 5) Szoboticza, Benkovecz, Jurcsovecz, Palovecz, Szirelec, Derzsimorecz, N. és K. Stefanecz, Podbrest, Orehovicza, Vullária 4806. 6) Mura Király-Dráva Egyház 2404.

Itt a tavasz! A virágfakasztó kikelet suvalata közeledik. Duzzad és feszül a rügy. Ez az időszak, melyről oly találóan mondja Madách: „az egész természet mint egy nagy sziv szerelmétől dobog“. Költészettel teli a tavasz, de nem veszélytelen. Soha olyan könnyen meg nem hü-

Pozsega-, Szerém-, Verőce-megye vagyis a mostani Szlavonia XVI. századig ép oly magyar terület volt, mint akár Győr- vagy Heves-megye.

IV. Béla 1224. és Dénes nádornak 1228-iki évi okiratai tanúsítják, hogy szent István és I. Béla e Szlavoniát csakugyan bírták.

Okiratok után azt is tudjuk, hogy a mostani Szlavoniában már az Árpád-házbeli királyok alatt laktak magyarok, annyian, hogy községeket is képeztek. A régi hely- és családnevek bizonyítása szerint e Szlavoniában, mint magyar területen otthonos volt a magyar elnevezés s a magyar szó. —

E két név: Horvát és Szlavonország, azon oknál fogva, hogy egymással egyes politikai dolgokban, mint határterületek összeköttetésben álltak s idővel, a bonyolult politikai viszonyok mellett a nevek felcserélődtek, a régi Szlavonia a mi nem volt, — most annak neveztetik.

Hevesi Gábornak 1689. évben kiadott „Parvus Atlas Hungariae“ (Bécs, 1689.) a mostani szlavoniai megyéket még magyarországi megyéknek írja.

Horvát- és Szlavonországot a XV—XVI-ik században állandóvá vált török becsapások miatt a védelem egysége s könnyebbége végett II-ik Ferdinánd egyesítette, a mit akkor, Magyarország politikai tehetetlensége mellett, minden ellenállás vagy csak óvás nélkül is könnyen megtehetett.

Az 1715. évi 92. törvénycsikk törvénykezési s közigazgatási tekintetben Pozsega-, Verőce-, Szerém és Valkó-megyéket vissza, Magyarországhoz rendelte csatolni, a mely törvény azonban tényleg sohasem fogantatott s Szlavonia ma is Horvátország része.

Míg mi belenyugszunk abba, hogy e minden kétséget kizárólag közvetlen magyar területet

képezett 8 nagy megye Horvátországhoz s vissza kapcsolását nálunk egy párt sem követeli, addig a horvát ellenzékek programjukba foglalták Muraköznek Horvátországhoz való csatlakozását, pedig a horvátok egyetlen egy komoly érvelést sem hozhatnak fel arra nézve, hogy Muraköz — a jogfolytonosság elvénél fogva — közzogilak Horvátországhoz tartozónak volna tekinthető.

VIII.

Kutinától Novszkaiig 10 községen haladtunk át. — A pozsegamegyei s mint később alkalmam volt látni, a többi szlavoniai községek is többnyire egy hosszú utozából állanak, melyek két oldalán a házak sűrű, zárt sorokban sorakoznak.

A magyar és cseh bevándorlók házai jól megkülönböztethetők a benszült szlovénokétól. A magyarokét tömött falukról és erős, lépcsőzetes szupozatokról, a csehokét egyszerű, könnyed szerkezetűk, csinoságukról s tisztaságukról ismerhetni meg.

Szlavoniába a legújabb időben igen sok cseh vándorol, kik, mint iparkodó, ügyes nép hamarosan jólétre tesznek szert s bizonyos tekintetben civilizátori szerepet játszanak a szlavoniai parasztság között.

A bevándorlók néhol egészen új telepeket alkotnak, nagy félreeső birtokukon magánosan élnek. Utamban — az országot mentén — több ily magánosan álló magyar s cseh házat volt alkalmam látni, melyek körül voltak vére sebtiben összerakott melléképületekkel. Körülöttük magyar, cseh leányok vagy fiúk teheneket őrsíttek, nemzeti dalaikat dudolgtatva. Némelyik már „opánkat“ is visélt. (Az opánka délszláv booskor).

(Vége következik.)

lünk, mint ilyenkor. — Igaz, hogy a meghülés tolytán fellépő köhögés, rekedtség és hurut ma már könnyebben gyógyítható mint régenté. Különös sikerrel használható ezen bajok ellen a R é t h y osabai gyógyszerész által kiszített pemete czukorka. Gyermekeknek is adható. — Kapható minden nagyobb gyógyszerárba.

Gazdak mai szándékhoz a Ganz és Társa budapesti vasöntő és gépgyár részvénytársaság petroleum-motor prospektusa van mellékelve, mit a t. olvasóink b. figyelmébe ajánlunk.

C S A R N O K.

Április elseje.

Mint a hogy az angol parlament pin-czéit hivatalos deputáció járja hivatalos komolysággal, hogy százados konzervatív muszél konfrontálja; ha valyon nem akarják a törvényhozás házáat feldurrantani, mint századokkal azelőtt, olyan biztosan vette a szokás hatalmába április elsejét a vidám beugratások, a balekek, a jóhiszemű gimlik megtréfálásának négy napját.

Az ám április elseje! Akármint uralkodik a spleen a megjőzanodott századon, apáink naiv, jámbor mulatsága vig tréfára sarkal, nem lehetetlen, hogy most valami politikai pártunk ezen a jelentős napon fog programot adni.

Az április elseje nem hazai népszokás, sőt ellenkezőleg, más országokban jobban, elméssébb változataiban van elterjedve. Éjsz Euro-pában divatos. Keletre a keleti kérdés vitte és a mint Bulgáriát az európai haladás viszi, terjed el az április sokása, jölehet nekik nem Gergely pápa csinálta a kalendáriumokat és a maguk időszámítása szerint éppen 13 napig kell még várni a felültelések vig tréfáira.

Nemcsak a kontinensen, de még a ködös Albion partjain is divatos az áprilisi tréfás rászédés. Albion férfai ezt a mulatságot »April fool«-nak nevezi és derékül uzoválja. A francia kedőlynek és elmésségnek azonban valósággal normanapia van az ő április elsején: az ő »poisson d' avril«-jén. Nincs a felültetés veszedelmétől senki megmentve s azt hiszem, ha más nem egy két boulevard lapocska magát a köztársaság elnökét is felülteli. Az olasz is vigan van április elsején az ő calandreóján és hogy a németnek tulontul megvan az ő Áprilsnarrjai, aligha nem mindenki tudja.

Honnét eredt ez ártatlan és kedves népszokás, eddig senki sem tudja. Kétség-telenül az áprilisi időjárásnak egy operettediva szeszélyével egyrangú szertelen változékonyasága, az ő csalfa, hol napsugaras hol fogvaczogató volta, terjesztette el az április bolondját. Általános népszerűségét legalább bizton ennek köszönheti, ámbátor, hogy a történelből sem hiányzanak a figyelmet érdemlő mozzanatok, a melyek azt igyekeznek igazolni, hogy valami szörnyű figurás kormányintézkedések április elsején suggeráltak ez emberiséget, hogy ezen a napon és pedig kölcsönösen — fel kell egymást ültetnünk

Több neves történetírónk bizonyítja, hogy az áprilisi tréfa eredete igen régi, még a kelták idejéből való. Ezek április elsején bohó vidám tavaszi ünnepeket ültek. Vezéreket tettek meg nagy ünnepélyességgel, rendesen valami félkegyelmű hadfiakat, a kiknek neveléses pózolásán kitűnően mulattak. Elmulván a márczius elseje, a talmi vezéreket kiméletlenül kiakóbboltították és a napokra terjedő zajos tavaszi ünnep e tréfás detronizálással fejeztetett be.

Am lehet, hogy a kelták tavaszi ünnepeit elfeledte volna az emberiség és április elseje nyomtalanul eltűnt volna a vig tréfák világából, ha a XVI. században IX. Károly fel nem eleveníti. Ugyanis azt a famozus és népeit bámulatba ejtő rendelkezést tette, hogy az új esztendő nem április, mint eddig, hanem január elsejével kezdődik: akkor ezt a rendeletet famozusnak találták 1564-ben, míg most igen meg vagyunk elégedve a januári új évvel, különösen ha az új évi borraivalók tulságosan nem kívánják zsebbeli készségeinkel Mennyivel szerencsésebbek voltak őseink IX. Károly ismert rendelete után! Akkor is szokásban voltak az új évi ajándékok, de a rendelet után az emberek januárban az áprilisi, áprilisben a januári ajándékokkal biztatgatták egymást. Szóval, a mint láthatjuk, az április bolondjának népszerűsítése érdekében igen jelentékeny körülmény szegődött, a miből asután annak világos tudatára is eljutunk, hogy őseink is szerették az ajándékokat elkerülni, ha — lehetett.

H. K.

A biró előtt.

(Apróság.)

Alig lehet 16 éves fiatal viruló leány s egy ágba fonott hosszú hajában még hosszabb a piros pántlika, a mely a végén illedelmes csokorba van kötve.

Lassanként a felek eloszlanak s mikor aztán nem marad ott senki, elfogódva lép a biró szobájába és szemérmesen jó napot kíván.

— Adj Isten! Nos, mi hozott ide, mi kell leány?

Verók Julcsa összerenzen s kendőjéből egy nagy, élesre fent kész vesz elő s leteszi a biró asztalára.

— Ezt a kést hoztam föl maguknak téns ur.

— Hát minek az nekünk te, Vera, szól a biró s nézi, ha van-e rajta vérfolt, gyilkoltak-e vele valakit?

Julcsa elpirult egészen a füle hegyéig. — Minek? Hát a Gyurkás ez a kés, azt mondotta, megöli magát vele ha nem szeretem. Tegnap felejtette nálunk. Oszot otthon nem merem tartani.

És most itt akarod hagyni!

— Itt vigyázzanak rá maguk, té's ur.

— Jól van! A kés itt marad. És legközelebb bezáratom a Gyurkát a miért téged, egy ilyen szép leányt, megöletett, — kedveskedik a biró.

A szép lány megrebben, mint a fészken fogott madár s babos kendőjének a szélét a szeméhez viszi.

— De — szól töredezett hangon — most már nem akarja...

Nem, hát megváltozott az eszejárása.

— Meg ám!

— Aztán miért?

Verók Julcsa két szép pirba borult arcját eltemeti a köténye sarkába.

— Mert hát, hogy is mondjam, megígértem neki, hogy... hogy, hogy... szeretni fogom:

S könnyedén megfordulva, ott hagyta a birót poros aktái között, hadd csináljon a késsel, a mit akar.

Hitetlenség.

Hiába esküszöl örök szerelmet
Nem, nem hiszek bűvös szavadnak.
Nyáréji álmok csalfa fénye az csak,
A melyek ködként szétszakadnak.

Hiába esküszöl örök szerelmet.
A szívem nem hihet tebenned,
Csodás vagy, mint a fénylő napsugára,
Melyet a nyirkos éjjel elfeled.

Hrabovszky Lajos.

Midőn a réten...

Midőn a réten elmerengve járok
S nyílnak körül az illatos virágok,
Megszállja szívem egy mosolygó álom
Az életet oly szépnak találom!

Ezer torokból cseng a bájos ének,
A rózsza csókot ad a kis pillének...
S mintha szívemben is az édes vágyak
Reményekkel csókolódnának!

Bródy Albert.

Bérczi hang.

— Heinetől. Ford. Sas Ede. —

Száll csöndesen szomoruan a lovag
A mély völgykatlanon —
Vajh kedvesem hő karja vár,
Vagy a zordon sirhalom.
Viszhangzik a bérczfalon:
A sirhalom.

Tovább-tovább tör a lovag,
Sóhajt fájót, nagyot:
Nos, hát nyugalom van ott!
Választ a bércz adott,
Nyugalom van ott.

És a lovag arcán köny pereg,
Oly busan csillogó!
Ha nyugalmat csak a sirban lelek,
Ugy nekem csak a sirban jó.
Rá tompán zug a szó:
A sirba jól!

Szerk. üzenetek.

Perlak. M. A jegyzőválasztásról szóló hírt már a múlt héten beküldötték, de már későn, azért csak most közölhetjük. Tudósításait más alkalomkor is kérjük.

Mura-Király. Nekaj za kratak čas. — Jönni fog.

Strido. A jövő számok egyikére maradt. Köszönjük!

A Magyar Kurirnak egyik száz év előtti szerkesztői üzenete így szól: Ama minden Német Újságok között nevezetes Nájvidi Újság itten Bétsben újra nyomtatatik, és sokkal oltsóbban adatik mint az Originál; ennek Kiadója hívséges szolgálatait ajánlja a N. Magyar Publikumnak. — A Budai Posta hivatalról egy így igazított Levelünk: per Olen, a Tokay visszaküldetett illy rá-irással: Gewisserer Ort. Arra keretik ezen Hivatal, nyissa ki jobban a szemit és az így igazított Levelét máskor Tokajba és ne Bétsbe küldje vissza.

A Tinct. Caps. comp. mindig mint Horgony-Pain-Expeller kérendő és csomagolások »Horgony« nélkül, mint nem valódiak visszatartandók.

Felelős szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Laptulajdonos és kiadó;

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

MEDJIMURJE

U uredniku može se svaki dan govoriti med 11 i 12 vrom. — Sve pošiljke tiskane se sadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime Margitai Josefa urednika vu Čakovcu.

Industrijske:

Kupčara Fiszbel Filipova kaza se predjela i obznano pošiljaju.

na hrvatskoj i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i poučljivi list za puk. Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskega podpomagajućega činovničkoga društva“ „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“, i t. d.

Pređplatna cena je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kn.

Obznano se poleg pogodbe i šal računaju.

H r a n a.

Sa stojne dele našega tēla sačinjavu voda, belanjkovina, masti i soli. Iz tih nam je tēlo skup sastavljeno. Time da živimo i dēlamo iz svih tih materijah danomice veliku množinu naše tēlo upotřebi i isprazni. Ove izgubljene, potrošene dele je anda s ravno takvimi sastojnimai česticami trēba nadomēscivati.

To se zbiva na taj naćin, da jemo i pijemo. S jelom i pilom primamo u tēlo si hranljive tvari. Ove tvari potrebne su za uzrast tēla za uzdržanje i za osposobljenje za dēlo. Hranive tvari su one, koje najbitnije sastojne česti našega tēla moreju nadomēscivati. Ovakva su česti belanjek jajeta, mast, cukor, škrobovina, voda.

Viševrstne hranive, tvari sačinjavaju hraniva sredstva. Tak je n. pr. kruh hranivo sredstvo, ar iz belanjkovine, škrobovine slane i vodene hranive tvari sestoji.

Sgodna zmeša spajanjem hranivih tvari podaje hranu. Podpuno hranih samo ona hraniva sredstva mora dati, koja sastojne česti tēla — belanjkovinu, mast, uglji ne sastojine, soli i vode zadržavaju.

Ali i ove samo onda, ako su u takvoj formi, da nam želudac more pr baviti.

Zato je potrebno hraniva sredstva skuhanjem, varenjem, pećenjem prirediti dobro, da se lebko moru prekuhati.

Jela i pila dohadjavu nam črez u

želudac. I ovde, kao i u črevih se probavivša, iz njih za uzdržanje, umnožanje potrebita hraniva sredstva u krv se usrcu.

Ćim brže i lakše se koje hranivo sredstvo u krv usrcu, stin se za lakše probavljivo zove.

Ćim više hranivih tvari zadržava koje hranivo sredstvo, n. pr. belanjkovine, masti, stin je bolje hranivo.

More anda biti jedno te isto hranivo sredstvo vrlo hranivo, ali jako teško probavljivo i obratno.

Mlēko.

Najpodpunije hranivo sredstvo je mlēko. Budući je u njem sva ona hraniva materija, koja je za uzdržanje, uzrast tēla potrebita. Mlēko je za dēte jedino prilobno i u sebi dovoljna hrana.

Mlēko mora se u čistoj posudi držati, i to na čistom i hladnom mēstu. Najprobitaćnija posuda za to je porcellan, žgani črep ili oinasta plehnata posuda.

Od betezne krave mlēko nehaanujmo. Mlēko se lahko pokvari. Naroćito ako duže vremena i na toplom mestu stoji.

Dobro mlēko spoznamo po dobrom tekui po tom, ako ga u vodu kapnem, te je dobro mlēko, onda mlećna kaplja dole sedne u vodi; dobro je mlēko, teže od vode. Na dobro oćićene nokte kapnuto mlēko se neraside, nego zadrži svoju okruglu kapljevenu spodobu. Dobro mlēko nadalje je gusto i bēle farbe, nēje anda rēdko i modraste farbe. Med prstmi ga ribajući

spoznamo, je li je mlēko mastno (tusto) ili ne.

Mlēko navadni gustoput osobito u varoćih iskrivljivati, kvariti. Vodu u nju lēvaju, te ga ubiraju; navadno škrobovinu, melju, mozdjane, pepelinu i kreidu znadu u njega umēsati. Tak znadu i oću ponavljati osobito gustoću mlēka vrhnja. Ove ne samo da vkanljivost poćinjaju nego su i zdravju škodljive.

Iz mlēka zgotavljaju puter i sira.

Puter

Puter zadržava mastne sastojne dele mlēka; dobivamo ga iz gustine mlećne kroz mutenje. Puter, osobito friski, vrlo je tećen i lahko probavljiv. K putru kruha jedimo.

K uzdržanju putra potrebito je hladno mēsto, da ga držimo u pivnici, ili ga u vlažnu ćapu zamotavši, postavimo na hladno mēsto.

Puter se lahko pokvari. Tomu vre osebita duha odava.

Sir.

Sir dobiva se iz sedjenog mlēka. Sir je vrlo hranivi. Polag toga, kak ga iz obranoga mlēka zgotavljaju, je lošiji. S neobranoga pak mlēka mastniši sir dobivamo.

Mastniši je sir leže probavljiv.

Skvarjenoga pljesnivoga sira nejedimo.

Jaja.

Med najglaviteše hranivo sredstvo spadaju jaja, koja su u obće vrlo hraniva. Utvrdo kuhana jaja su teže probavljiva.

Z A B A V A.

Dobar odgovor.

Ima na svijetu dosta stvari u kojih su ljudi jedan drugomu spodobni kak jaje jajcu i gde se sve razlika stališa i prednosti po plemenitom rodu u ništa zgubivaju. Ovak najmoćniji kralj nije bolje, ćoviek nego najsiromašnji prosjak a najplemenitiji grof se nije drugać rodil, kak i njegov kmet. A kad pak dojde vrijeme za oditi iz ovoga stranom vesolega, stranom punoga žalosti svieta, onda svetomu oću papi neide drugać, kak siromaskomu patru kapucinu, ćesaru, kak seljaku a magnatu, kak prostomu soldatu.

Pri nauku i po skolah je isto tako. Tu neima niti grofah niti meštrov, niti dvorskih savietnikov niti seljakov, već samo dijakov, a nagradu nenosi najplemenitiji po rodu, nego vitez znanosti, te ćeju dieca visokorodjenih samo onda stališ svojih visokorodjenih roditeljah punim pravom sauzeti, ako budu duševno se boreć sa nauku u prvij glidi stali, te se na taj naćin prednostih po ućibovih pradedih zasluženih, svojim trudom vriednimi izkažu.

Gizdost na plemstvo bez vlastitog plemenitog ćinstva i znanosti padne kakti ćrtva (aldov) smiećnosti jer ako izbilja ućeni i duboko misleć ćoviek bi imal stališa poštovati, tak mora i osobu štovati, te je tak sigurno kak amen u molitvi.

Ja kao prijatelj puka bi, ako ove istine nebi u mojoj spomen-knjigi zlatimi slovami bile zabilježene, i zato se veselim kad jedan neustrajljivi ćoviek sviećoćanstvo istini dade, kak je to jednoć jedan kućni ućitelj (instructor) ućinil, kojega pisec ove pripovesti tak dobro pozna, kak telegraf brzojava ili fiškal juristu.

Nieki kućni ućitelj imal je najme jedno grofovsko dieće podućavati i pohranjivati, koje medjutim je k-svemu imalo više volje nego k ućenju i ćednom ponašanju. Dećec je zaliboše još od svoje ruba ke znal, ćiji je sin, pak je misilil, da grofću se nije trēba s-nauki puno glave tretati. On je anda imal uvijek svoje misli sad pri svojem osleku, sad pri konjeku, sad pri kokoćih a onda opet pri jelenih u ćumi; a kad je došlo vrijeme za ućiti se, onda je bil raztrešen ili osoran, kakve je već volje bil, negda dapaće neotedan i grubjanski, jer je misim da se proti gradjanu ćovieku već za rana mora na visoki konj popeti te ga iz visokog dole pospradno gledati.

No ali kućni ućitelj je bil muš, koj se nije bojal koprivu i bez rukavice prijeti. A da je bil od onih plaćećih i prilizavajućih se l'udih, bil bi svojemu neuljudnomu ućeniku okolišajuć najponižnije rekel: „Ako njihova visokorodjenost proti tomu n kaj neima, tak nek mi nedostoju zameriti, ako njim se usudjujem reći, da su jednoć malo dećec one živinice, koja med lasi po glavi hodi.“

Ali ovak, kak je već taj kućni ućitelj bil, nije dugo zbiral, nego kad je grofć jednoć nogom o pod vudril i na kujigu plunul, odrezal mu je bez oklievanja:

„Oni su vućiveć!“

Grofću se je to rieć ćinila, kak nećuvena prevzetnost, zato vudri nogom opet o pod, stisnu šaku i kakti rak ćrleti krikue: „Ćospon navućitelj, ja sam grof!“

„Istina“ — odgovori posve mirno ućitelj.

— „Anda su grofovski vućiveć!“

To je bil dobar odgovor i l sad moram još primetnuti, kaj ne je najbolje veselilo i kaj mi daje pravo na misel, da je iz maloga srditka ipak još niešta pravoga postati moglo.

Stari grof najme, oću toga neuljudnog nćenika, bil je na toj plemskoj gizdosti svoga sina posve nećužan; jer kad se je mali pri njem vrhu grubjanstine svog kućnog ućitelja

Riziko se jajce po tom pozna, da je u sred i previdljivo: ako rukom stresnemo nešl puče, u slanoj se vodi sēdne.

Jajca moći je duže vremena zaćuvati, u pepelu, u peljevini (žugovina), u plevah. Znadu ga i u vapnenu vodu umakati, ili s uljem namazati, i zatim brzo ga zbiravši spraviti.

Meso

Meso sačinjava jedno najpoglaviteših hranivih sredstvih za čovēka. Meso je u obće lahko probavljivo i vrlo hranivo.

Najhranivije meso je od domaćih sisavceh i od pticah, u obće od onih životinjah, koje se s rastlinstvom hrane. Meso od divljih grabežljivih živinah nē su navadni ljudi uživati, zbog njihove odbojne duhe,

Najbolje je govedje meso, koje je zmed svega mesa najhraniveše. Redovito svētlije farbe i finiše kože marha bolje zaeso ima, nego tamne farbe i debele kože.

Ovčije meso u obće je lahko probavljivo. Manjkavost tu ima, da je odviše tusto te po loju zaudara.

Svinjsko meso dovoljno je hranivo, ali buduć da je redovito tusto, nemore ga svaki želudac lahko probaviti. Ako se osoli, tad se leže probavlja.

Teletina i ovčetina menje je hraniva. Konjsko meso mnogo ljudih jede. Zdravo hranivo jelo daje, ali nē je tak tečno kak drugo meso.

Od domaćih pernatih životinjah je pišćetinja i golubinjetina lahko probavljiva, te je hranivo: kak gusetina i puretina.

Divljatina (zec srna- i divje svinje meso) u obće je hraniva i vrlo lahko probavljiva, ali nē je prilično za svaki želudac. Pernata divjać (divja raca, divji golub prepelica, facan i t. d.) lahko su probavljiva te u obće hranivo meso daju.

Ribje meso je u obće hranivo i lahko probavljivo.

Pokvareno meso.

Pokvareno, gnjilo meso, ili crknute živine meso ne jedimo, ar je to pogibeljno za zdravje. Ovakvo se meso niti nesme prodavati.

Pokvareno meso može se spoznati po temnoćrnkastoj ili zelenkastoj farbi i smrdljivoj duhi.

Neamēje se takve živine meso jesti koja je bila betažna.

Živinu, koja je u strabu, kehu ili u kužnoj bolesti nē je smeti niti na klavnicu voditi, nifi pak tući. Ovakve se imajući porušiti, s dlakom se i s kožom moraju namah zakopati. Ovakve bolesti, od marhe moru na čovēka preići med najstrahovitijimi mukami neizbēživu smrt prouzročuju, zbog česa i najveću pasku isiskuju.

(Drugi put dalje).

Duša, koja je izgubila svoje tēlo.

II.

Šebastijanović vzel je arkuš papira i prikeli gori štampilna i rekel je:

— Kak ti je ime, prezime, stališ i čast?

— Zovem se Janoš Luis.

— A tvoja čast, gospone?

— Tudjinec, plemenitaš.

Šebastijanović napisal je na navadnem formularu s velikimi slovami, samo pri imenu je napravil falingu:

Slavnomu uredu vu Kejensku.

Tudjinec Šavel Juloš, plemenitaš, veli...

— A vezda dalje!

— Piši vse, kaj ti bum govoril! Ja bi rad.

— Ja bi rad... kaj?

— Ja bi rad imel svoje tēlo...

— Do vraga! počel je Šebastijanović i hitil je pero. Ti se zmene norca délaš!?

— Nikakov način, piši dalje! Petdeset forinti za jednu jedinu molbenicu, to je poštena plaća, a kad mi izručiš tēlo, dal ti budem još petdeset forinti.

Pisar je opet pograbil pero.

Dvadesetoga novembra putoval sam za poslom vu K, putem vu Kejensk. Bila je zima, da je vse pucalo. puti su bili hudi...

— Stani! Ne zameri — ja toga nemogu pisati, to se tiče jedne osobe — a osobnosti prepovēda zakon oštro...

— Dobro. Piši anda: Zima je bila grozna, i od straha da mi se nezmrzne duša vu tēlu, i ar nije bilo druge pomoći, to — po svojem već zdavnja običaju, navadi — ostavil sam tēlo...

— Gospone, smiluj se! — zaviknul je pisar.

— Vmiri se i piši dalje, ar kaj sam

mogel drugo včiniti, pak takva navada, kak i sam znaš, nije proti zakonu.

— Je — ali... kaj dalje? — zapital je pisar.

Izvoli pisati: Ja sam izletel iz svoga tēla, poklam kam sam ga dobro namestil vu kolih. Ja sam ga naimre postavil tak, da nije moglo opasti, pak sam ga privezal remenom za ruke. Na to sam se požuril do najbližešē poste vu ufanju, da bude i konj, tiran zimom i gladom, došel za menom.

— Moram ti izkreno reći, da si bil jako nepazljiv pri tom.

— Na pošti sel sam si vu zapeček i ogriljal stopil sam si svoju dušu. Čekal sem jednu vuru, kaj bi po mojem računu moral doći konj. Ja sem odišel vu dvorišće, čekal sem opet jednu vuru, dvē, čekal sem čelu noć, ali niti konja niti tēla. Kad je bila zorja, požuril sem se, gde sam kola ostavil, ali tu nisam našel niti kola niti tēla. Siromasno tēlo je prez sumnje zbog droncanja kolaš po do zla boga zlom putu opalo iz kol i tak dospelo sudcu vu ruke, a konj je za drugimi koli odišel bog zna kam. Ja sam izpitaval zabadava tri čele dane, i seznel sam na zadnje, da je sudčija vu Kejensku razglasila, nek bi se javil vlastnik nekakvoga tēla. Ja anda molim ovim slavnu gospodu, da mi da, gore rečeno tēlo, ar je ono moje. Nazadnje molim isto gospodu, da mi tēlo prvije deneju vu hladnu vodu, da se odmrzne. Ako bi se istu tēlo padom i zbog zime vu čem pokvarilo, to molim doktora, da ga na moj račun vračiju. To vse potvrdjujem, kak to i zakon potrebuje svojim podpisom.

— Anda dobro... dojdi i podpiši.

— Da podpisem? To je lahko reći! Ali ja nemam svoje ruke! Im one su mi ostale kod tēla. Podpiši me uz opazku: vu pomenkanju lastovitih rukah...

— Nē, oprostl odgovoril, je Šebastijanović, ti iščeš od mene preveč Zakon prepovēda, da se prijemljeju molbenice, koje pisu prema propisanom formularu složeer. Ja se moram svojem uredovnem poslu držati reda, pak te nemogu podpisati, nego uz opazku, da ti seznaš čitati ni pisati.

— Kak hočeš — samo podpiši!

Pisar je podpisal: „Ar molitelj nezna pisati, podpisal sam ga ja na njegovu molbu“ i. t. d.

— Hvala ti ljepa Ivan Šebastijanović!...

pritužil, a plemeniti grof sve kak je bilo saznal, napisal je isti hip rečenomu učitelju list, u kojem mu je lepo zahvalil za strogu disciplinu nad njegovim sinom, a listu priklopil je banjku od sto forintih za dobar odgovor na nepromišljenu grubjanštinu. —

Nije malenkost.

Dva vinski trgovci bili su si susedi tak, da su njihova dvorišća jedno na drugo granu čila a u sredini je bil jedan zdenec za obodvoja dvorišća. Jošće njihovi starci su toga zdenca valjda skupa načniti dali, te ga na granici izkopali tak, da je polovica istoga bila na jednom, a druga polovica na drugem gruntu.

Kak više krat, tak se i sada med ovemi dvemi vinskemi trgovci porodi svadja radi dvorišća, jer da je tobož dobar komad istoga al on drugi prisvojil — ovak je najme prvi tvrdil, — te drugoga pri sudu tužil.

Tuženi si vzeše fiskalisa, koj ga je imal pred sudom braniti, te je ov pričel svoj govor za zdencom, kojega su najme obodva pokojni starci sada živući i pravdajućih se trgovcov, na medji dali izkopati, te su jedan a jedne a drugi a druge strane istoga rabili.

Tužitelj pak je dokazaval, da je zdenca samo njegov otac i to ne na medji, već na svojem tlu dal izkopati, a posle je istom sada živući sused svoje dvorišće do zdenca razširil.

Tuženoga fiskal sad pričme svum svojum juridičkom znanostjum rečenu stvar razglabati te pričme toga zdenca od prvog temeljnog kamena opisivati i jer se je u tom govoru samo zdenec te zdenec čal, pretrgne ga predsjednik suda u govoru, jer da za tak neznatnu stvar, kak je ovde ztenac, gde se o gruntu dela, je to tobož odviše riećih.

„Kaj?“ — odgovori fiskal — „Zdenec neznatna stvar?“ — Prosim gospodina predsjednika, za vinske trgovce je zdenec glavna stvar!“ — — —

Čudnovati brieg.

Niski naravoslovac, koj bi sve stariac u naravi hotel novimi novimi napraviti, putoval je osobno od mesta do mesta te iskal različite znamenitosti, koje je onda hitro u svoju knjizicu zabilježil.

Dojde i do Ivanščice, gde, kak priča poveda, coprnice imaju svoj sastanak te drže spravišća i to: na Ivanjsku noć te na polnoćku.

Učenjak se uz brdo spinjajuć sastane jednog vurađinškog dijaka, koj je dole iduć u ruki imal odprtog Xenophona ili Demostena — neznam prav — te je iz njega čital, jer akoprem je pri profesoru Jurmiću na stranu, zato ipak na maturi, koja ga u Juniu čeka, nerazmu sale. —

Anda dijak čitajuć i prevadjajuć olinhičke govore, dodje do stranjakog učenjaka, koj se odmah svojim u razgovor pući, misleći na taj način od Ivanščice još više sazhati:

„Anda te je ta glasovita Ivanščica?“ veli proti dijaku. —

„Je, to je“ — odgovori dijak.

„A nebi li mi znali vi koju strašno priču ili dogadjaj, o tom briegu povedati, jer čujem da takovih ima nebrojeno puno“ zamoli učenjak dijaka. —

„O desta vam ih mogu povedati“ — odgovori dijak — „Evo prije osam dni su ovuda jedan par novovienčanih gore na brieg otišli a natrag nisu nikada došli.“ —

„Strašno le — začudi se učenjak — „Pak kaj se je znjimi dogodilo?“

„No, na drugoj strani su dole otišli“ — odgovori dijak. —

Em. Kollay.

Pobrini se za stvar i gledaj, da kaj prejdi dojde kraju. Ah, nemreš si predstaviti, kak je to strašno kada čovek izgubi svoje telo. Vezda moram iti k mojoj geni. Naj me zapustiti, budem ti zahvalen

(Drugi put konec.)

Priredil:

Glad Ferencz.

KAJ JE NOVOGA ?

Premenjba ljudstva vu zemljah krune magjarske ljeta 1892. i 1893.

Ovih dnevvov je izdal kr. magj. statistički ured osmu knjigu svojih publikacijah, vu kojem se nahadjaju podatki o premenjbi ljudstva vu zemljah krune magjarske ljeta 1892. i 1893.

Broj sklopljebih ženitbah iznosil je ljeta 1892. — 162.702, a ljeta 1893. ljeta 166.511, t. j. 1000 dušah 9·2 odnosno 9·3 ženitbe. Ovaj je broj va osemdesetih godinah iznosil 10 procent, anda se je vezda pomenial.

Broj mješovitih ženitbah iznosil je 1892. ljeta 22.977, a 1893. ljeta 18.196. Broj razpitanjah 1892. ljeta 1889

Zanimivo je, da je prema konfesijam (vjeram) na 1000 ženitbah došlo razpitanja pri rimo-katolikah 0·6, grko-katolikah 1·3, grko-istočnih (vlahi) 77, — evangelikah, a. k. 22·8, — reformiranjh 34·8, unitarcov 100, šidovah 14·5.

Broj porodah iznosil je 1892. ljeta 712.608, — 1893. ljeta 758.222 ter zaostaje za ljetima 1886, 1887, 1888. Najveći broj porodah izkazuju grko-katoliki i rimo-katoliki, a najmanji protestanti i šidovi.

Broj zakonitih porodah iznosil je 1892. ljeta 695 261=91.79%, a nezakonitih 62.961 =8.20%. Ovaj se je broj razmerno pobolšal. Po spolu rodjeno 1892. ljeta 365 520 mužke i 347 019 ženske dčce, 1893. ljeta 389 549 mužke i 368 678 ženske dčce.

Na ovom smo mestu priobčili službene podatke o porodih i ženitbah, a vezda dodajemo brojke vu pomoru (mrtvih) i prirastu ljudstva vu zemljah krune Magjarske.

Ljeta 1893. vumrlo je 554.941 osoba ili 311 od 1000, a 1892. ljeta 618.765 osobah ili 35 od jezere. Poprčni broj pomora bil je od 1881. do 90. ljeta 32·4.

Prematrajući odnošaje vu pojedinih delovih zemljah krune Magjarske, te se pokazuje najveći pomor izmedju Drave i srbske granice. Vu Srëmu doseže pomor strahovitu brojku od 52 na lezero, vu varmegiji vlovitičkoj 49, vu pošezkoj 46. — Slavonija anda nadkriljuje pomorom vse zemlje vu monarkiji. Vu Magjarskoj najmanji je pomor bil vu erdeljskih varmegijah, gde n. pr. vu fogaraškoj varmegiji vumira 22·1 od jezere. Poprčno vumrlo je vu Magjarskoj 34·6, vu Erdëlju 26·8 osobah od jezere.

Po vjerah vumrlo od jezere osobah: rimo-katolikah 32·6, grko-katolikah 30·9, grčko istočnih (vlahov) 84·3, evangelikah aug. vëre 28, reformiranih 29·5, unitarcov 22, šidovov 18·5. Med timi bilo je 1892. ljeta 312.705 muževah, 308.060 ženah, — 1893. ljeta 288 081 muževah i 272.860 ženah.

Osobito velik je bil pomor dčce, od koje je više od 30 procent vumrlo izpod jedne godine a 20 procent vu dobi od 1 do 5 godinah. Anda polovica mrtvih odpada ra prvih 5 godinah života, a najljutesi neprijatelj dčce jesu difterija, ospice i škrlat.

Navadni prirast ljudstva iznosil je 1892. ljeta 93 843 ili 5·3, — 1893 ljeta 208.281 ili 11·4 od jezere. Proporcija za ljeto 1892. bila je tak nizka, kak je nisu pronotovali

već 20 ljet, a prirast ljeta 1893. bil je manji, mora se zaključivati, da se pučanstvo usljed vse redkeših porodah vso manje povnaša. Ovaj se pojav medjutim opaša vu čeloj Europi ter se upozoruje, da se bude dalnje padanje naravnog prirasta pučanstva moglo zaprčiti jedino snizenjem pomora.

Očlokupno pučanstvo Magjarske i Erdëlja zračunano je koncem ljeta 1893. na 15545832 duše, Horvatske i Slavonije na 2.232 303 duše, a svih zemljah krune magjarske na 17,808.544 duše.

Nj. Veličanstvo kraljica Jalsabeta na Krfu.

Njzino Veličanstvo kraljica Jalsabet stigla je vu subetu vu najbolšem zdravju na Krf, ter se nastavila vu svojoj vili Achilleim Medtmtoga očekuje ondi pohod nadvojvodkinje Marije Valerije i tovaruša joj nadvojvode Ferencza Salvatora, s kojimi buče se povrnula vu Beč.

Njemačka (prajzka) carska familija ne dojde vu Opatiju.

Zadnjih dnevvov čule su se vësti iz Opatije, da već 29 marcijusa mëseca dojde tam njemačka carica s dčcom, a car Villm da bi kesneše došel. Medtmtoga telegrafirali su iz Berlina, da vu tamo njih dvorskih krugovih nije nikaj poznato o putovanju carice i cara vu Opatiju.

Zaruki srbskoga kralja.

Čuje se, da bude kraljica Natalija došla mëseca aprila vu Biograd jer da se imadu onda obaviti i preglasiti zaruki kralja Aleksandra s 18 ljet starom princem Sibyllom Hesenskom.

Zaklada kardinala Schlaucha.

Veliko-Varadnski biskup, kardinal Schlauch, stvoril je zakladu (fundaciju) od 180 000 for., od koji se ima 150.000 for. upotrebiti za uredjenje katoličke više gimnazije, a 30.000 for. za podignuče više ženske škole vu Debrecinu.

Novi biskupi.

Papa je vu konzistoriju imenoval nadbiskupom fogaraškim Viktora Mihalyia, biskupom kotorskim Ferencza Ucellinia i biskupom šibenskim Matiju Zannonia.

Izpunjena želja.

Šarosi Jožef vu občini Erdë-Horvát vu semplinskoj varmegiji nije imel dčce, pak je vruče željel, da bi mogel dojt do odvetkov. Nazadnje mu se je izpunila želja ter mu je prešestne nedelje rodila žena četvorke, dva sina i dvě kčeri. Sini su odmah vmrli, dočim su kčerkice zdrave.

Testament jednoga poete.

Nezdavnja vu Petrogradu preminuli ruski beletrista Nikola Semenovič Ljeskov ostavil je ovakov testament, kojega vezda preglašuju ruske novine:

1. Molim, da se po moji smrti moje telo na vsaki način razpara i rezultat obdukcije zapisnički ustanovi. Želim, da se ustanove sroki mojega betega na srecu, od kojega sam vnogo trpeš, akoprem su doktori dokazovali, da je moje srce zdravo

Moje telo nek se kaj priprostese i kaj faleše pokopa.

3. Nek se nad menom neobavljaju nikakve ceremonije, a kak bude moje telo

po sekoiranju opet prosto opravljeno, na se položi vu raku i ova zapre.

4. Pri sprevedu nek mi se nedrže govori. Ja znam, da je vu meni bilo dosta zla, i da nezaslukujem hvale i šalenja. Gdo me pak želi kuditi, nek zna, da sam se i sam kudil.

5. Za mene ne treba zbirati posebnoga groba, to je prez vsake vrëdnosti. Još prosim, da mi nigdo nestavlja spomenika derveni križ bu dosta. Kad i taj ostari, pak ako bu gdo hotel, da ga sameni s drugim, nek to včini, ja mu naprë hvalim na spomenku. No ako se nebi našel takov čovek, on to znamenuje, da je prešlo vrëme moga spominjanja.

Nebi škodilo, kad od ove prevelike Ljeskovljeve ednosti nekaj nasljedili i drugi moderni velikani.

Prired pšenice.

Lanjskoga ljeta urodilo je po preoembi službenih tergovedkih uredah vu jezerah metričkih centih pšenice vu Evropi 184.000, vu izvan evropskih zemljah 129.300, na celom svëtu 313.300. Ova je produkcija od ljeta 1893. postepeno rasla od 251.000 na vezdanju visinu.

Od evropskih zemljah stoji na prvom mestu Rusija sa 44.006, za tim Francezka sa 42.800, Magjarska sa 17.500, Italija sa 14.750, Njemačka (Prajzka) sa 13.000, Španjolska sa 11.000, a ostale zemlje vse s manjšimi prirodima.

Od izvan evropskih zemaljah prvi i vu obče glavni producent su sjedinjene države severo američanske sa 62.000, a za njimi istočna Indija sa 32.300 tisućah (jezerah) metričkih centih.

Vu posljedinih 11 ljet ipak su Sjedinjene države nazadovale, ar su ljeta 1891 imale maksimalni prirod od 85.000 dočim je Rusija istoga ljeta imala samo 22.000 proizvoda, a Francezka 26.950.

Pokredob se produkcija pšenice od ljeta do ljeta pomnožava, naravska je posljedica, da čena pšenci i melji pada. Tak je na budimpeštanskim tržišću planjskoga ljeta varirala c na sa 100 klgr. od 6 for. 25 kr. do 7. for. 90 kr., ter je koncem decembra minimalno 6 for. 60 kr., maksimalno 6 for. 90 kr., — dočim je najfinešoj melji opala čena 18 for. 40 kr. (1. januara 1894.) na 11 for. 70 kr. (30. decembra 1894.) a najprostesej melji (br. 8.) od 5 for. 80 kr. na 5 for. 40 kr.

Poleg svega toga nečtejemo nigder, da bi kruh bil faleši, makar su čene i ostaloga žita kak i melje primjerno pale.

Nekaj za kratak čas.

Pitanje i odgovor.

1. Kam ide vsaki čovek ?

Naprë
2. Gdo skače višeše, jedna buha ili jedan jelen ?
Buha, ar ona škodi tak vltoku, da ni

nešto vidiš
3. Kaj ima čovek na ruki, kad ide vu varas ?
Pet prstov.

Glad Ferencz

ODGOVORNI UREDNIK

MARGITAI JOZSEF

Glavni surednik

GLAD FERENCZ

Nyilttér.

E rovat alatt közlőtekért sem alaki, sem tartalmi tekintetben nem vállal felelősséget a Szerk

Henneberg-selyem csakis akkor valódi, ha közvetlen gyárból rendelik — fekete, fehér és színeseket 35 krtól 14 frt frt 65 krig méterként — sima, csikos, koczkásoit, mintásottakat, damasztot sät. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 minta-satban) sat. póstabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat póstaforduával küld: Henneberg G. (os. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. 1

LOTERIJA Graz, 23-ga marcisa 1895.
67 39 20 11 14

Gabona árak — Olona žitka.

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	frt	kr.
Buza	Pšenica	6.20	—
Zab	Zob	5.80	—
Rozs	Hrk	5.—	—
Kukoricza ó	Kuruza stari		
uj	novi	6.75	—
Árpa	Ječmen	5.50	—
Fehér bab uj	Grah beli	9.—	
Sárga „ „	„ žuti	6.—	
Vegyes „ „	„ zméšan	6.—	
Lenmag	Len	10.50	
Bükköny	Grahorka	5.75	—

VASUTI MENETREND CSÁKTORNYÁN.

Indul	Napszaka	g	Per	Gyors- pósta- és vegyesvonat
Kanizsa felé	Reggel	4	39	gyorsv
„	Délben	11	39	„
„	Éjjel	10	07	postav.
„	Reggel	5	52	vegyesv.
Pragerhof felé	Reggel	6	08	postav.
„	Délután	4	15	„
„	Éjjel	1	17	gyorsv.
Zágráb felé	Reggel	6	50	vegyesv.
„	Délután	4	20	„
Varazdig	Este	10	17	„
„	Délben	11	44	„
Bobára	Reggel	6	05	„
Egerszegre	Délután	4	28	„
Erkenik				
Kanizsa felől	Reggel	5	51	postav.
„	Délután	4	01	„
„	Éjjel	1	14	gyorsv.
„	Este	9	32	vegyesv.
Pragerhof felől	Reggel	4	86	gyorsv.
„	Délben	11	29	postav.
„	Éjjel	9	55	„
Varazdról	Reggel	4	22	vegyesv.
„	Délután	3	50	„
Zágrábról	Délelőtt	11	17	„
„	Este	9	30	„
Egerszegről	Délelőtt	8	52	„
Bobáról	Este		42	„

OOOOOOOOOOOOOOOOOOOO

Hirdetések.

Lukovnak János péküzletében
egy tanonc
azonnal felvétetik.

Hirdetés.

A csáktornyai áll. tanítóképző-intézet
szőlővel

AMERIKAI RIPARIA SIMA SZŐLŐVESSZŐ

kapható ezével 4 frt 50 kraj csárért
Ugyanitt kaphatók jutányos áron
jó minőségű 4-6 éves alma- és körtefa
csemeték.

703 1-2 Az igazgatóság.

Qglas.

Vu čakovečkaj ors preparandiji
moči je dobiti za 4 ft. 50 kr. po jesero
komadah

AMERIKANSKIH LOZAH (venicje)

Ovdi moči dobiti takaj za fal cenu
4-6 let stare cepe (jabukove i hrus-
kove).

Ravnateljstvo.

Pályázat.

Kotor rom. kath. iskolánál lemondás folytán üre-
sedésbe jött állandó menedékházi vezetőnöi állásra pá-
lyázat hirdettetik.

Évi fizetése 156 frt készpénz és 44 frt lakbér fizet-
és a község pénztárából havi előleleges részletekben
fizetve.

Folyamodványok f. évi ápril hó 18-ig
föltiszt. **Vogrin János** isk. sz. elnök urhoz kül-
dendők.

Kotor, 1895. márczius 26-án.

Steinauer József,
isk. sz. jegyző.

702 1 1

Vogrin János,
isk. sz. elnök.

Ajándéktárgyak nagy választékban.

POLLÁK BERNÁT

órás és ékszerész Csáktornyan,

Főter., az új takarékpénztári épületben.

Ajánlja dusan felszerelt

SVÁJCZI ZSEBÓRA-

arany, ezüst- és chinai ezüst-áru
raktárát.

Ajándéktárgyak nagy választékban

olcsó árakért.

Minden e szakmába vágó javításokat jóállás mellett a leg-
olcsóbban, lelkiismeretesen és gyorsan eszközölöm.

Olcso árak mellett.

Legjobb szerkezetű svájci zseborák.

F A I I I N K A O R Á K .

Zalavármegye törvényhatósági közutjainál rendszeresített nagykanizsai és csáktornyai utbírtosi állások az 1890. évi I-ső t. cz. alapján a törvényhatósági közutak műszaki szolgálatának szervezésére vonatkozólag alkotott szabályrendelet 31-ik és következő §-ai értelmében betöltendőek lévén, ezen állásokra pályásat nyitattik.

Ezen állások mindenkével 400 frt évi fizetés, 100 frt évi lakásbér, 10 frt évi szertárbér, 4 frt 80 kr. évi iroda átalány és kilométerenként kiépített utakon 8 frt 30 kr., kiépítetlen utakon 1 frt 65 kr. évi uti átalány jár.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állások egyikét elnyerni óhajtják; miszerint életkorukat, egészségi állapotukat, nyelv- és szakismereteiket, erkölcsi magaviseletüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felkészült folyamodványukat — a közszolgálatban állók hivatali hatóságuk útján, közszolgálatban nem állók közvetlenül Svastics Benő főispán ur ömóltóságához czímezve — nálam folyó évi április hó végéig annál bizonyosabban adják be, mert később érkezett kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Az utbírtosi állások betöltésénél a kiszolgált altisztek ellátásáról szóló 1873. évi II. t. cz. határozmányai alkalmazást fognak nyerni.

A kinevezés egyelőre ideiglenes, véglegesítésnek csak az egy évi próbaidő és a szabályszerű vizsgálata sikeres letétele után van helye.

Zala-Egerszegén, 1895. márczius 21-én.

Csertán Károly s. k.

- Zalavármegye alispánja.

704 1-2

Ezen Hergony-Pain-Expeller néven is ismert, igazán népszerű hárszer most már 25 év óta legjobb fájdalomcsillapító be-dörzsölésnek bizonyult körvénymel-csuszál, tagazagattással stb. nál. A föld összes országában nagy elterjedést és biztos hatása kö-vetkeztében minden oldalról oly elismerést talált, hogy minden betegnek joggal ajánlható.

A TINGT-CAPSICI COMPOS.
(HERGONY-PAIN-EXPELLER)

kimagasló állást a fájdalomcsillapító be-dörzsölések között diadal-masan megtartotta, különféle felbujtás és utazatok dacára; ez bi-zonyára a legjobb bizonyíték arra nézve, hogy a közönség igen jól meg tudja különböztetni a jót a rossztól.

Hogy értékes utazásokat ne kapjunk, beviselés alkalmával véd-jegynkre, a vérés horpogóra figyeendő és minden útnak ezen jegy-nélkül, mint nem valódi vizsgáztatás. A gyógyszerárakban kap-ható 40 kr. 70 kr. vagy 1 frt. 20 krajt árban üvegeket; Buda-pesten **Török József** gyógyszerésznél.

Richter-féle gyár Budolstadtban, Thüringiában.

TINGT-CAPSICI COMPOS.

Magyar,
német, francia és angol
képekkel ékített

M U N K Á K.

Kő- és réznyomatu
díszművek.

Magyar, német, francia
és angol

REMEKIRÓK MŰVEI.

Az irodalom bármely ágában s bármely nyelven megjelent
kötött és kötetlen könyveknek legdúsabban fölszerelt
raktára.

Bármely szerző által írott, bárhol megjelent és hirdett
könyveknek leggyorsabb és árfőlemelés nélküli megszer-
zéséről gondoskodunk.

Az irodalmi termékeket illetőleg a legszivesebb készséggel
nyújtatik fölvilágítás.

Utazási kézikönyvek,
atlaszok,
földabroszok, tervrajzok,
föld és éggömbök.

Ima- és ájtatossági
könyvek

egyszerűen és legékebben
kötve a leggazdagabb válasz-
tékban.

Mintakönyvek s rajzok

N Ő I M U N K Á K H O Z

*

A „MURAKÖZ” társadalmi hetilap kiadóhivatala.

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

KÖNYV-, MŰ-, ZENEMŰKERESKEDÉSE

KÖNYVKIADÓHIVATALA, PAPIR-, IRÓ- és RAJZESZKÖZŐK RAKTÁRA, KÖNYVNYOMDÁJA és KÖNYVKÖTESZETE

Csáktornyán.

Alapított 1850. évben.

Szótárak.
IFJUSÁGI IRATOK, KÉPESKÖNYVEK
minden kor és nem számára,
minden nyelven, a legdúsabb vá-
lasztékban.

ISKOLAI és OKTATÁSI
könyvek

minden nyelven.

Népies naptárak,

ALMANACHOK,

zsebkönyvek.

*

Az összes irodalom termékei a könyvkereskedés rak-
tárában megtekintés végett készen állanak s kivá-
natra, gondosabb megvizsgálás végett legnagyobb kész-
séggel küldetnek mind helybe, mind vidékre.

Vidékről érkező megbízások kellő készséggel és gyor-
sasággal teljesítetnek.

Irodalmi közlönyök és jelentések ingyen szolgáltatnak
ki a könyvkereskedés által.

SZAKÁCSKÖNYVEK.

Előfizetés elfogadtatik:
minden bel- és külföldi
folyóiratok, napi
és

DIVATLAPOKRA

a szállítás mind helyben,
mind vidékre a leggyor-
sabbán eszközöltetik.

*

Megyenk tanintézetekben használandó tankönyvek folyton raktáron vannak.